

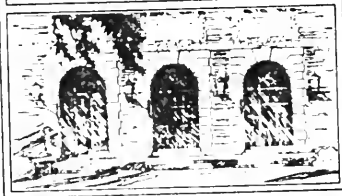
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

Emblems

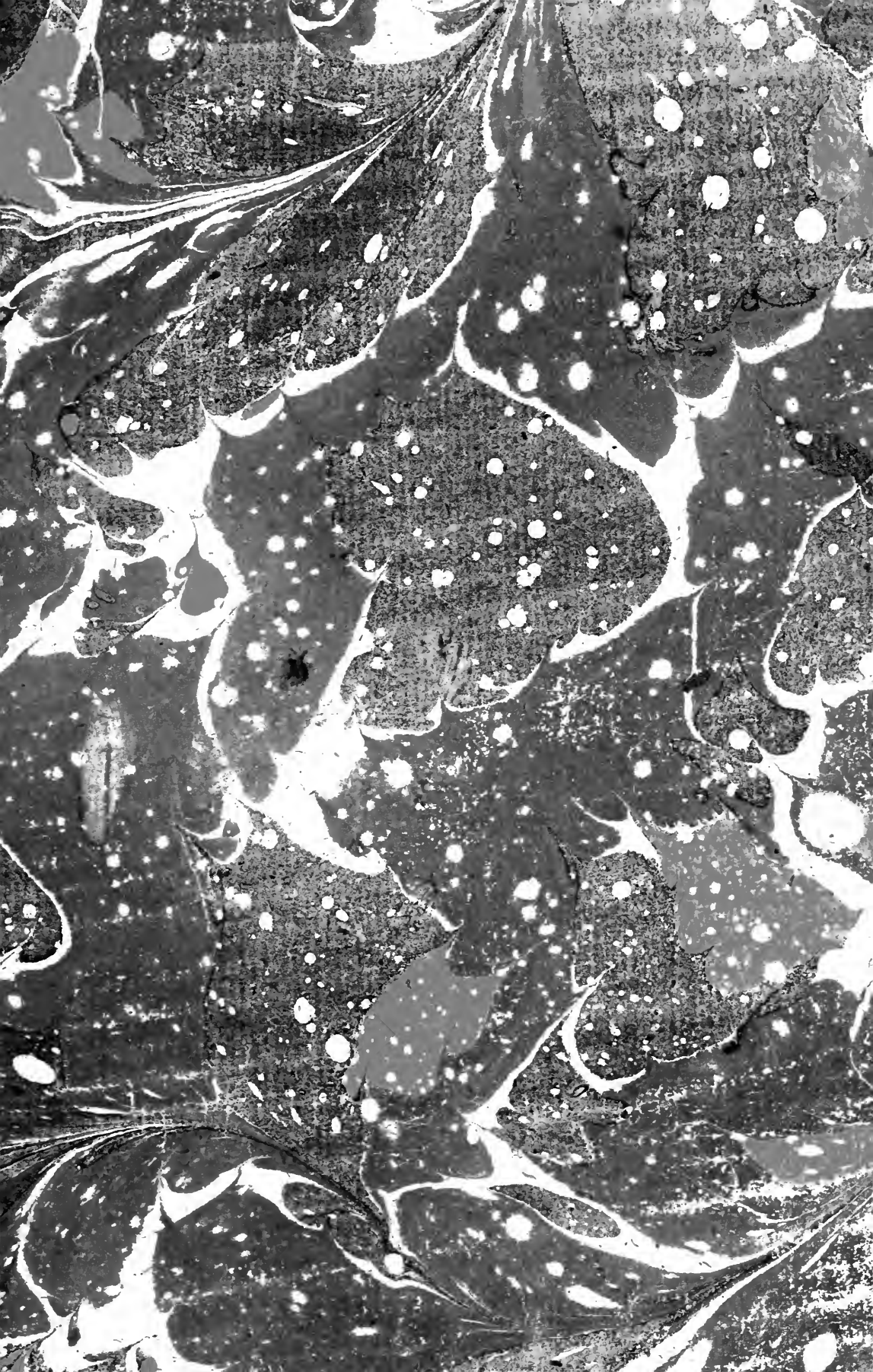
x272

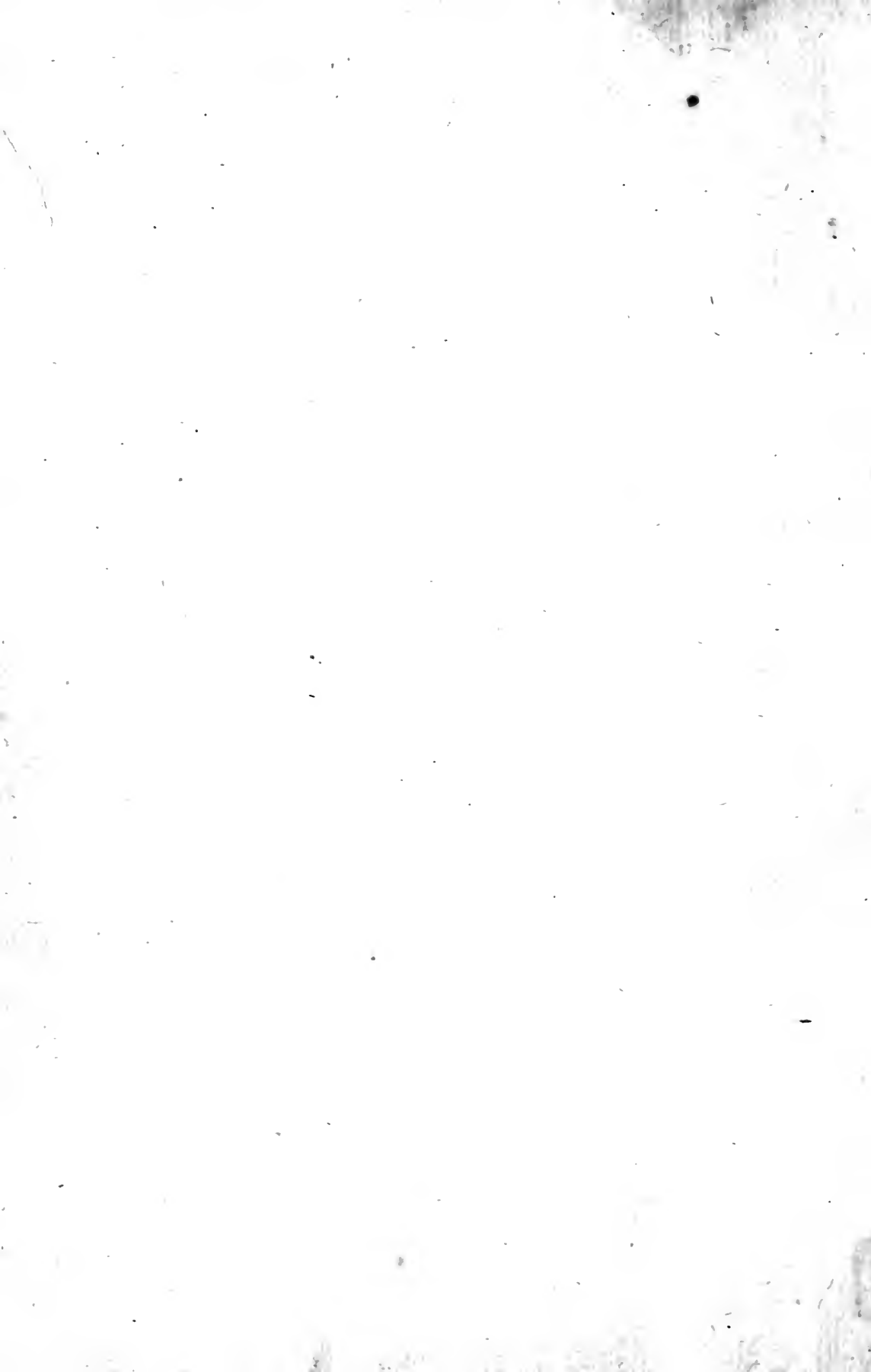
354s

v.1

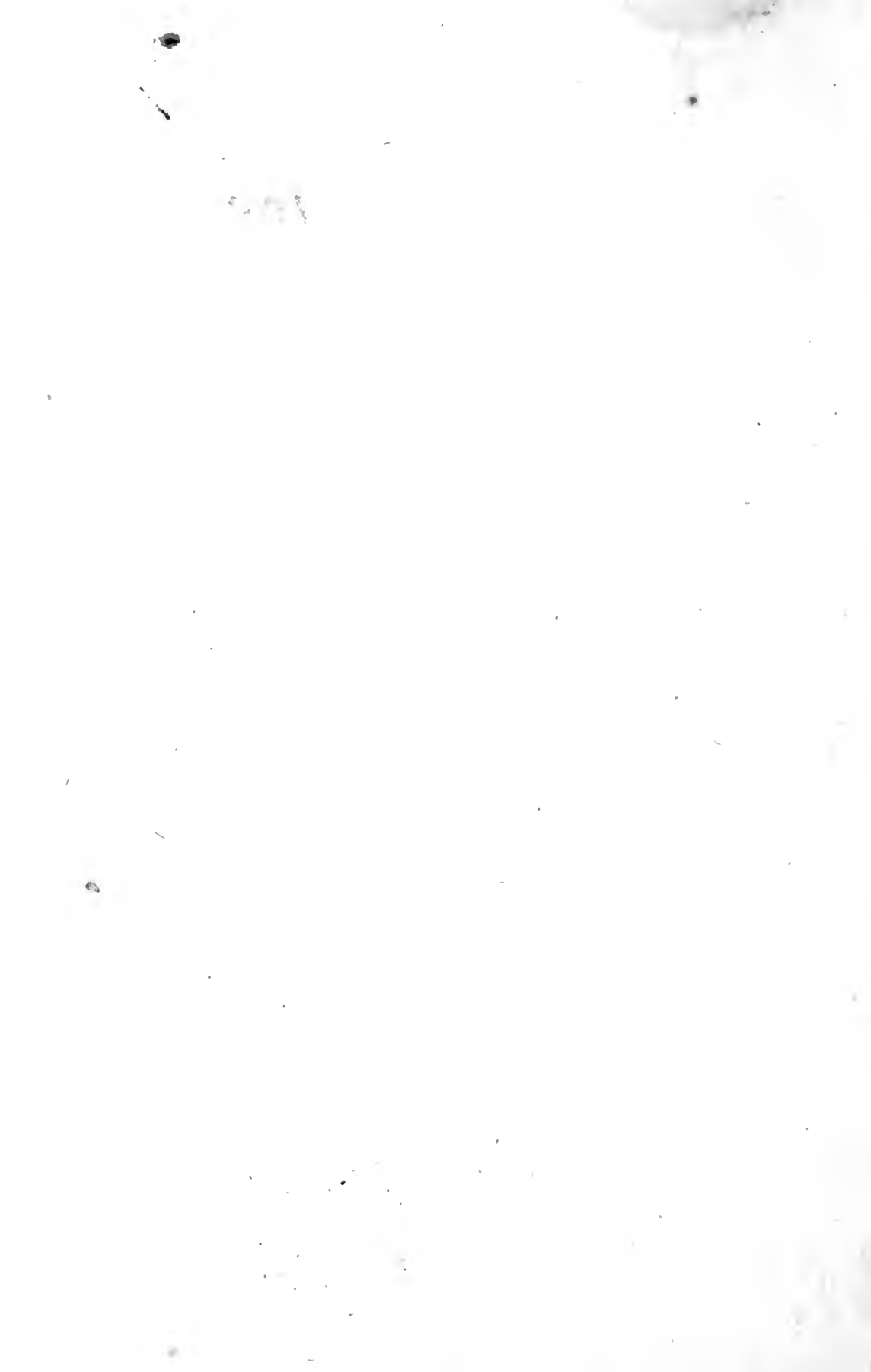

RARE BOOK ROOM

100

SACRVM
SANCTVARIVM
CRVCIS

ET

PATIENTIAE

CRVCIFIXORVM ET CRVCIFERORVM,
EMBLEMATICIS IMAGINIBVS
LABORANTIVM ET ÆGROTANTIVM
ORNATVM:

ARTIFICES GLORIOSI

NOVÆ ARTIS BENE VIVENDI ET MORIENDI:

AVCTORE

R.P.PETRO BIVERO Matritensi Soc.Iesv Theologo,
Serenissimorum Belgij Principum Concionatore.

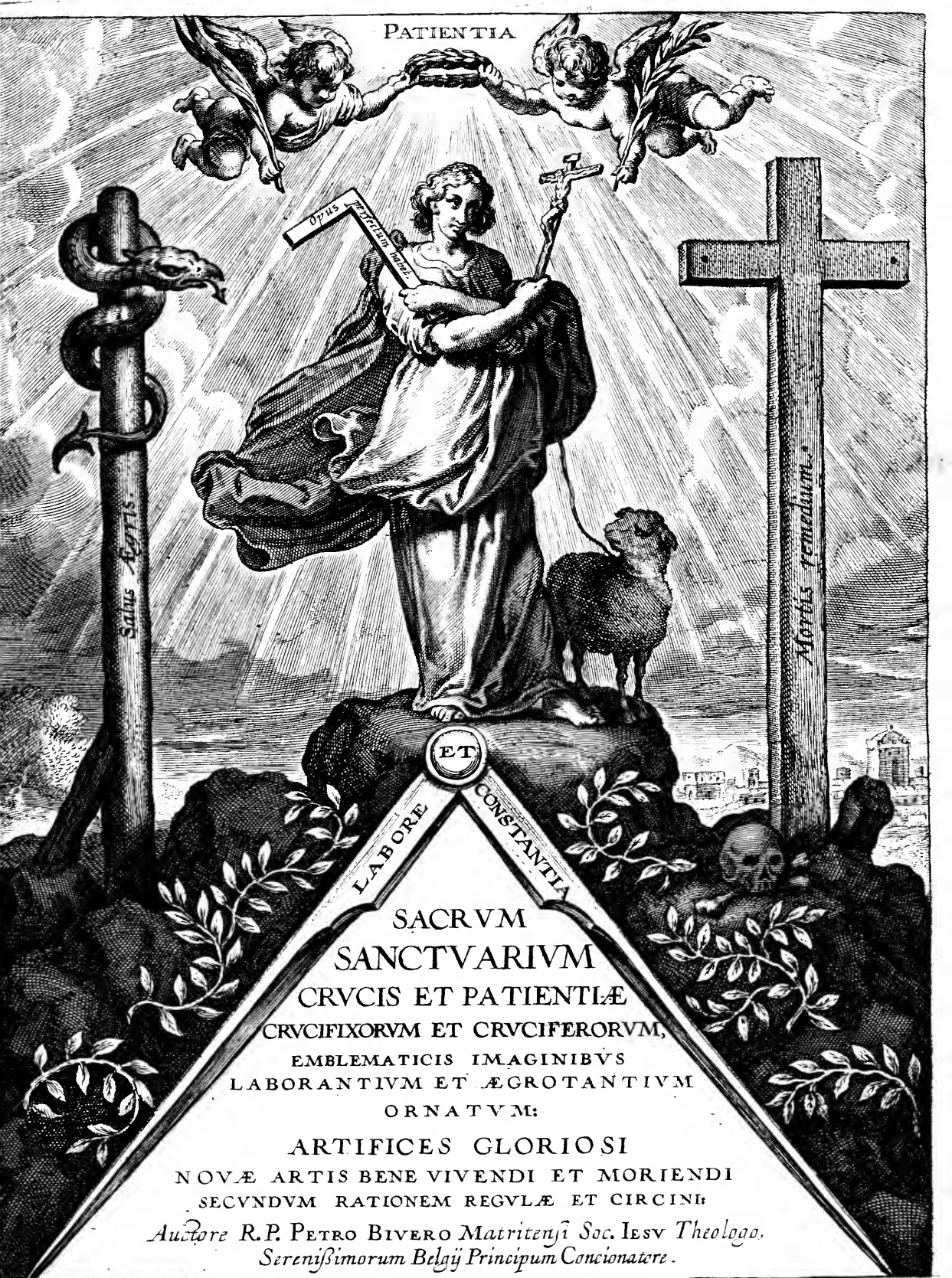

LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
AND
ZOOLOGY
OF THE
SMITHSONIAN INSTITUTION
WASHINGTON, D. C.
ARTIFICES GLORIOSI
NOVAE ARTIS BENE VIVUNT ET MORIENDI

R. P. PROPRIO
SECRETARIUS

PATIENTIA

Sanus Agilis

Mortis remedium

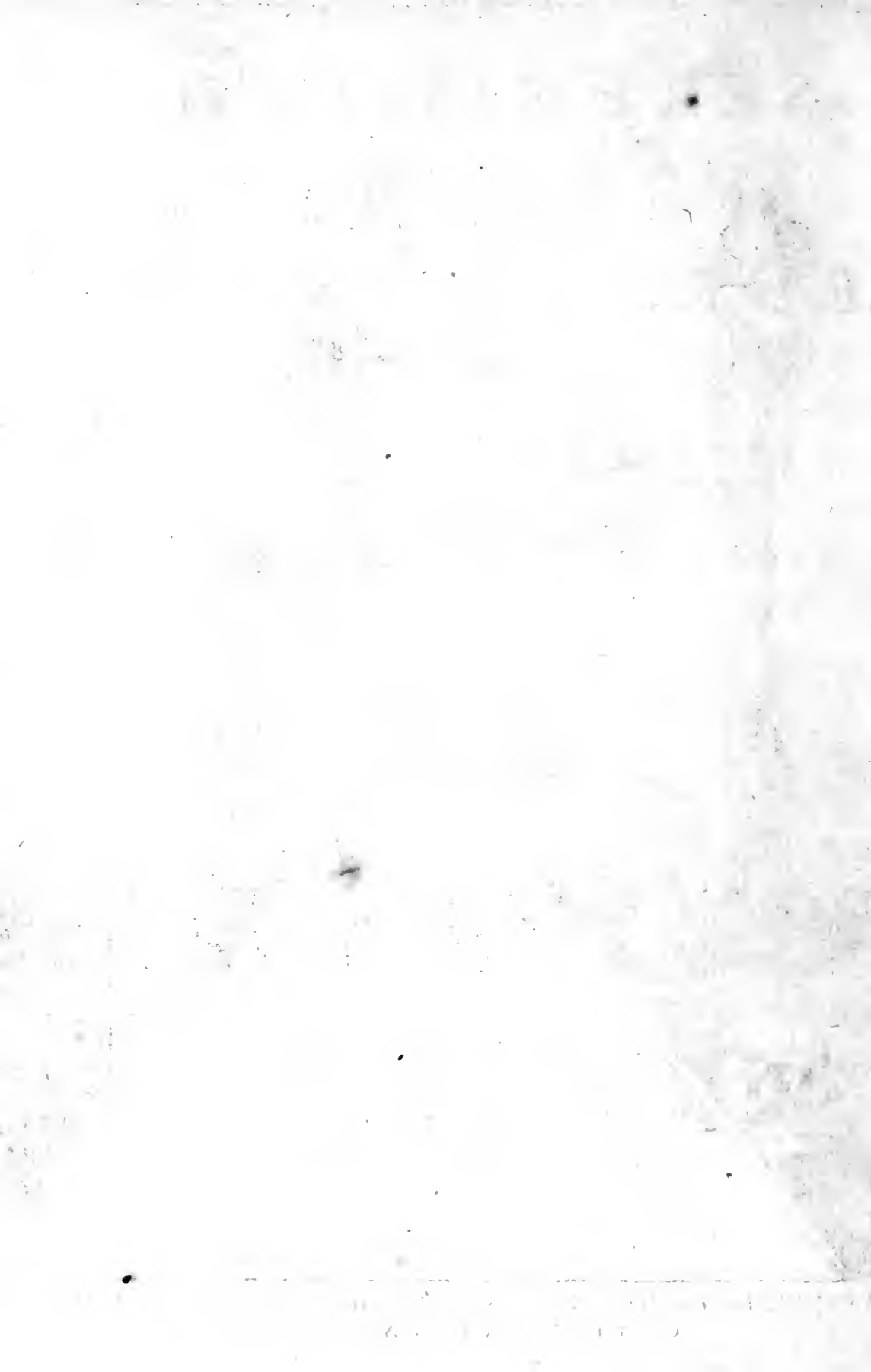
ET

LABORE

CONSTANTIA

SACRVM
 SANCTVARIVM
 CRVCIS ET PATIENTIÆ
 CRVCIFIXORVM ET CRVCIFERORVM,
 EMBLEMATICIS IMAGINIBVS
 LABORANTIVM ET ÆGROTANTIVM
 ORNATVM:

ARTIFICES GLORIOSI
 NOVÆ ARTIS BENE VIVENDI ET MORIENDI
 SECVNDVM RATIONEM REGVLÆ ET CIRCINI
 Auctore R.P. PETRO BIVERO Matritensi Soc. IESV Theologo,
 Serenissimorum Belgij Principum Concionatore.

SERENISSIMO
PRINCIPI
FERDINANDO
S. R. E. CARDINALI
HISPANIARVM
INFANTI.

IN SACRO ORATORIO
Immaculatæ MARIE , &
animæ creatæ , & innouatæ
arte & artificio Baptismatis,
Pœnitentiæ , & Eucharistiæ,
Serenissimis Belgarum & Burgundionum
Principibus , auunculis & prædecessoribus
vestris , FERDINANDE PRINCEPS , pro
mei famulatus debito , & humilitatis meæ
officio , solemniter parentaui. Sub æterna
& gloriosa Archiducum tantorum memo-
ria

ria SACRVM ORATORIVM patuit: & in eo variæ effigies & imagines apparuerunt, sacra Emblemata nouæ Artis benè viuendi & moriendi; cuius ope & operâ deformata anima reformabatur & recudebatur. Verùm enimuerò cùm omnis ingenua ars nobiles & illustres artifices amet & habeat; ars inclyta benè viuendi & moriendi gloriosos professores planè est assecuta. Hanc artem aggredienti occurrit Sapiens, & suggerit: *Fili accedens ad seruitutem Dei, sta in iustitia & timore, & prepara animam tuam ad tentationem.* occurrit, & præuenit omnes Paulus: *Omnes qui piè vivere volunt in CHRISTO IESV, persecutionem patientur.* Ergo cultores summæ artis benè viuendi & moriendi, in regula Crucis, & in circino Laboris atque Constantiæ absoluent & perficient opus suum, similes glorioso Regi, qui instrumento Crucis vsus; primus ac primarius Artifex secundùm rationem circini viuens

Eccli. 2,

1.

2. Tim. 3,

12.

viuens & moriens, myſterium redemptionis peregit; & cùm opus ſuum concluderet, aſſeruit: *Conſummatum eſt.*

Ioan. 19,
30.

Conſummatus in ligno, & per lignum, ſummus Artifex Crucifixus, Crucifixos ſibi ſimiles in formâ vitæ ac mortis ſuæ ſecum pariter euexit, & in cælum inuexit: quos profert & offert SACRVM SANCTVARIVM *Crucis & Patientia Crucifixorum & Cruciferorum, Emblematicis imaginibus laborantium & agrotantium ornatum.* Glorioſi Artifices omnes, & omnes coronati & laureati, porrectis in cælum manibus optatum veſtrum aduentum, SERENISSIME FERDINANDE, precantes, pro læto introitu omnia felicia & fauſta optant ac pollicentur. Conuolant omnes Crucifixi expansis brachiis in regales veſtros amplexus, & auium inſtar expandentium alas ſuas in aëre ſublimes pendent, ſe oſtentant & præſentant; vt, bonis auibus, in Belgium, à Belgis obſequio veſtro ſacra-

tis

tis expectatus & expetitus, feliciter ingrediaris. Omnes & singuli Crucifixi, quorum icones in hoc SACRO SANCTVARIIO ostenduntur, non tam vocibus quàm Crucibus attestantur, & monent: *In hoc signo vinces.*

Vinces, FERDINANDE, vinces tanto monitus oraculo, quod olim Constantino Magno gloriosissimas victorias prænuntiauit, & quas ipse virtute sanctæ Crucis comparauit. Nec quidem sine labore victoria: quæ causa fuit, vt Constantinus Imperiale Crucis vexillum, acceptum diuino oraculo, *Labarum* esse & vocari in castris decreuerit; sanxeritque, vt hoc ipsum à militantibus omnibus instar SACRI SANCTVARIII haberetur & coleretur. Hoc ipsum in castris Regiis & *Labarum* sit & SANCTVARIUM CRVCIS, ET PATIENTIÆ; quæ virtus, sicut & Crux, aulica est, & militaris.

Vixit in aula, & obiit secundùm laudabilem

bilem artem vitæ & mortis, dum Catholici Reges auus & pater V. CELSITVDINIS dominarentur, MARCHIONISSA DE CAMARASSA, Comitum Ducis amita, insignis Heroïna; quam *magnum Heroem* Hispanus Salomon, vester auus, appellabat. Hæc inclyta matrona, cùm essent in Regia Curia plurima pia & magnifica factis templa, optabat vt nouum conderetur SANCTVARIVM quod DIVINÆ PATIENTIÆ consecraretur. Laudabile votum; & pro voto SACRVM VIRTUTI PATIENTIÆ hoc SANCTVARIVM esto, quod sub Regio nomine, protectione ac patrociniò REGIÆ V. CELSITVDINIS, conditur & editur.

Nec solùm aulica, sed etiam militaris Patientia est; cuius nuda species, vacua & inanis vmbra, de hostibus triumphare nouit. & quidem Romæ triumphauit, quemadmodum lib. i. Machab. cap. 8. commemoratur: *Et audiuit Iudas nomen Romano-*

rum, quia sunt potentes viribus, & acquiescunt ad omnia quæ postulantur ab eis: & quicumque accesserunt ad eos, statuerunt cum eis amicitias, & quia sunt potentes viribus. Et audierunt praelia eorum, & virtutes bonas, quas fecerunt in Galatia, quia obtinuerunt eos, & duxerunt sub tributum: & quanta fecerunt in regione Hispania, & quòd in potestatem redegerunt metalla argenti & auri, quæ illic sunt, & possederunt omnem locum consilio suo & patientia. Quòd si figurata & adumbrata Patientia bellica magnanimos Romanos fecit, & constituit in Hispania triumphatores; faxit Deus, vt vera Patientia Christiana, quæ hactenus pro Hispania, focis & aris Belgicis, contra hostes pænè innumeros militauit, sub Regio nomine vestro, CATHOLICE FERDINANDE, bella, Deo adiutore, conficiat, victrix & triumphatrix perficiat. Patientia autem opus perfectum habet. Habuit olim perfectum opus in castris & praeliis contra Mau-

ros

ros patientia sancti FERDINANDI vestri
progenitoris gloriosi, cui solemne symbolum
fuit, *Dominus mihi adiutor*: eodem quoque
adiutore nuper in castris & armis ad
Nortlingam in Germania victricibus, mo-
re maiorum, qui *possederunt omnem locum*
consilio suo & patientia, habuisti & possedi-
sti: ac deuictis copiis hostilibus, victor &
triumphator in Belgium tuum ingrederis.
Quòd si, moribus antiquis, nouæ portæ
victoribus aperiebantur, patefactæ sunt
V.CELSITVDINI in Germania, & etiam
in Belgio: vbi cælesti tractus prælagio, &
diuino afflatu tactus magnanimus Heros
Marchio Aytonæ, qui rem hætenus resti-
tuit, feliciter per clausum omnino Mosam
gloriosos aditus patefecit, dum insulam
sancti Stephani, Castrum Luthense, & Ar-
gentauum ad Nauaiam oppugnauit & ex-
pugnauit. Magna pro meritis oppugnato-
ris & expugnatoris gloria, glorioso trium-
phatori fores obseratas reserasse.

Per nouas igitur portas solemnem agens
triumphum ingrediere FERDINANDE
PRINCEPS, æmulus GLORIOSI RE-
GIS CRUCIFIXORVM & CRUCIFE-
RORVM, qui *exiuit vincens ut vinceret.*

Apoc. 6, 2

victor ex Germania egredere, & tuum
ingredere Belgium; nouarum theatrum

Pf. 44, 5.

maximum victoriarum: *intende, prospere
procede, & regna.*

*Angele Dei
Custodi, Illumina, et Rege.*

L V M E N

SACRI SANCTVARIII.

Acra vox SANCTVARIII, *quae satis frequens in Oraculis diuinis, in vsu etiam est Scriptoribus Latinis, atque in primis Plinio lib. 23. Hist. cap. 8. In Sanctuariis, inquit, Mithridatis maximi Regis deuicti Cn. Pompeius inuenit in peculiari commentario ipsius manu compositionem antidoti. Quod nunc datur CRVCIS ET PATIENTIAE SANCTVARIVM, non deuicti, sed victoris est Regis.*

Tripartitum hoc SANCTVARIVM est, cuius prima

pars Regem gloriosum Crucifixum , & Crucifixos Principes , Apostolos , Episcopos , & Abbates in effigie representat . Pars secunda alios inferioris gradus affixos Cruci demonstrat . Pars tertia Crucifixas ostendit feminas , quas omnes Regina gloriosa præit .

Quales Crucifixi , tales & Cruciferi laborantes & ægrotantes : quorum lectus doloris omnimodam sympathiam cum Dominica Cruce habet ; quam seruant cum ipso Domino Crucifixo martyres Cruci affixi .

Crux tam Crucifixorum , quàm Cruciferorum , instrumentum est artis benè viuendi & moriendi , quæ in sacro descripta fuit ORATORIO . Hoc instrumentum innatam sibi virtutem deriuatam à Patientia habet , eleuatam verò à sacrosancta Eucharistia . Hoc instrumento artifices caelestes utuntur , vt sibi coronam parent ; & parant dum laborant & ægrotant . Honor quippe alit artem benè viuendi & moriendi : & hic honor singulis laborantibus & ægrotantibus proponitur in SANCTUARIO . & ad singulas imagines extrema morientium Sanctorum verba citantur , vt illa tamquam oracula in lecto doloris colant , ac meditentur : præsertim septem vltima CHRISTI verba , quæ laureata & coronata Patientia ad regulam certam reducet
Iacob. 1. 4. in fine & Appendice SANCTVARIII ; in quo Patientia opus perfectum habet .

Hoc munus Angelo Custodi incumbit , vt non solum ad ORATORIVM Baptismi , Pœnitentiæ & Eucharistiæ animas

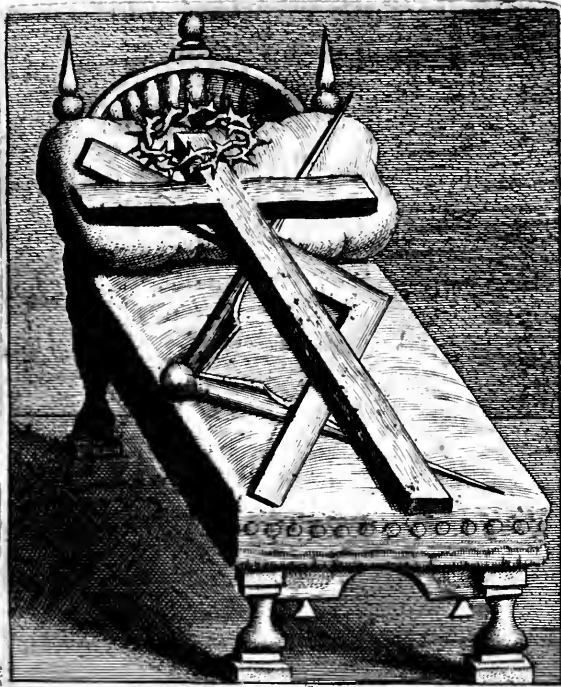
mas fideles ducat, sed etiam deducat ad SANCTVARIUM. Angelus enim ille, sub cuius custodia & cura populus Hebraeorum erat, & à quo ductus est per Rubrum mare, & desertum, sua presentia & lumine illustrabat SANCTVARIUM, quod filij Israël intrabant, & in eodem summum Deum adorabant. Eapropter idem ipse custos Angelus, qui fuit in ORATORIO ductor, dux quoque nunc est in SANCTVARIO; cuius tres partes tripartito suo lumine ostendit, & declarat ingredienti, occurritque iam dicenti: Angele Dei, qui custos es mei, me tibi commissum pietate superna, custodi, illumina, rege & gubernas. Amen.

Angelus Custos phosphorus est SANCTVARIUM, in cuius sacrato limine præmittenda est nostra confessio, eadem omnino cum illa quam Tertullianus in exordio sui libri de Patientia in verba sequentia præmisit:

Confiteor ad Dominum Deum, satis temerè me, si non etiam impudenter, de patientia componere ausum, cui præstandæ idoneus omnino non sum, ut homo nullius boni; quando oporteat, demonstrationem & commendationem alicuius rei adortos, ipsos priùs in administratione eius deprehendi, & constantiam commonendi propriæ conuersationis auctoritate dirigere, ne dicta factis deficientibus erubescant. Atque utinam erubescere istud remedium ferat, uti pudor non exhibendi, quod aliis fug-

suggestum imus, exhibendi fiat magisterium: nisi quòd bonorum quorundam, sicuti & malorum, intolerabilis magnitudo est, vt ad capienda & præstanda ea, sola gratia diuinæ inspirationis operetur. Nam quod maximè bonum, id maximè penes Deum; nec alius id, quàm qui possidet, dispensat, vt cuique dignatur. Itaque velut solatium erit disputare super eo quod frui non datur, vice languentium, qui cùm vacent à sanitate, de bonis eius tacere non norunt. Ita miserrimus ego, semper æger caloribus impatientiæ, quam non obtineo patientiæ sanitatem, & suspirem, & inuocem, & perorem necesse est, cùm recordor, & in meæ imbecillitatis contemplatione digero, bonam fidei valetudinem, & Dominicæ disciplinæ sanitatem, non facilè cuiquam, nisi patientia assideat, prouenire.

Post hæc pinxit Tertullianus Patientiam, quam nos typis excudimus, & exprimimus per Varias Crucifixorum imagines in gratiam laborantium & egrotantium: Et quidem sectantes exemplum simul & documentum S. CAROLI BORROMAEI, qui sacris propositis imaginibus laborantes esse iuuandos censuit: Et ipse agros his iuuabat; monebatque Sacerdotes, vt ostensis sanctis iconibus languentes & morientes excitarent. Hæc SACRI SANCTVARIÆ praxis, hic piarum eius imaginum vsus, & cultus esto.

*Lectus doloris et mortis iustorum,
secundum mensuram Crucis.*

SYMPATHIA CRUCIS ET LECTULI PASSIONIS ET ÆGRITVDINIS.

*Um sacra Crucifixorum imagines, quæ in SA-
CRO hoc SANCTUARIO proferuntur, Em-
blematicæ omnes sint, indices status laboran-
tium & ægotantium, qui lecto doloris affi-
xi variis morbis diuexantur & affliçantur, præmonendi
sunt infirmi, quanta sit inter Crucem & lectulum mate-
riæ, formæ, & finis paritas & similitudo.*

Ex

Eadem
materia
Crucis &
lecti.

Ex eadem ligni materia Crux & lectus fabrefunt. Contempferant hanc materiam, in quos grauiter inuehitur Amos cap.6. Væ qui opulenti estis in Sion, &c. Qui separati estis in diem malum: & appropinquatis folio iniquitatis. Qui dormitis in lectis eburneis, & lasciuitis in stratis vestris. Præstat in lecto ligneo iacere: ut, quoties in eo iaces, memineris primi lapsus, quem in primo ligno fecisti; & simul Crucis Dominicæ, per quam in ligno redemptionem inuenisti.

Eadem
forma.

Crux & lectulus in eadem forma conueniunt. Crux ita conſtruitur & componitur, vt, quiſquis inheret Cruci, caput erigat, corpus deprimat, extendat manus & brachia, pedes colligat. Quotusque in lecto cubat, ad hanc formam ſe componit; eleuat in altum caput, dimittit corpus, explicat manus & brachia, pedes coniungit & copulat. Cùm S. Patriarcha Jacob in lecto ſuo moreretur, ſcriptum de eo legimus Genef. 49. Collegit pedes ſuos ſuper lectulum, & obiit: appoſitusque eſt ad populum ſuum. Hic idem ipſe eſt, qui Genef. 47. vicinus iam morti, mortis & vitæ Dominum veneratus in lecto eſt: Adorauit Iſraël Deum, conuerſus ad lectuli caput. Qualis hæc adoratio fuerit, ſcribit & deſcribit Apoſtolus cap. 11. ad Hebræos. Fide Iacob, moriens, ſingulos filiorum Ioseph benedixit, & adorauit faſtigium virgæ eius. Adorauit Crucifixum lecto affixus, ad formam eius compoſitus dum extremè laboraret; & inſtar cæleſtis auis quæ pedes contra-
hit,

hit., vt se sustollat in altum, collegit pedes suos super lectulum, & obiit, appositusq; est ad populum suum.

Cruce & lectus in eundem finem, in eundem scopum ^{Idem finis.} collimant. Hic lectuli finis est, vt cubantem in se hominem, somno ac quiete fruentem, admittat & excipiat. Hic idem scopus sacratissima Crucis est. Rogat Ecclesia CHRISTVM: Indica mihi, quem diligit anima mea, vbi pascas, ^{Cant. 1, 6.} vbi cubes in meridie. Tunc temporis CHRISTVS cubitum in Crucem iuit; & in Crucis lecto dormiuit. Ego, ^{Psal. 3, 6.} inquit, dormiui, & soporatus sum. Somnum cepit & quietem, cum dixerit adhuc ipse: In pace in idipsum ^{Psal. 4, 9.} dormiam & requiescam.

Quod si Crux & re & nomine cruciatum & tormentum ^{Eadem scena.} secum praefert; ne hoc ipsum desit lecto, positus in eo aeger affligitur & torquetur. Huc pertinet quod asserit agrotus Jobus: Si dixero: Consolabitur me lectulus ^{Job 7, 13.} meus, & releuabor loquens mecum in strato meo; terrebis me per somnia, & per visiones horrore concuties. Adde commentarium Ambrosij cap. 2. de Interpellatione Job. Quid ærumnosius, cum ipse lectus communem ad quietem datus, graue vulnus infligat? Tunc enim solemus, quod fecimus, recordari, & factorum stimulis compungitur interior conscientia. vnde & Scriptura ait: Quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini. Remedium quidem dedit, sed tamen conscientiam vulnerauit. ^{Psal. 4, 5.}

Consti-

Constitutus in lectulo suo David vulneratum se sentiebat & gemitabat : Laboravi, inquit, in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum : lacrymis meis stratum meum rigabo. Considerandum hunc lectum laboranti & agrotanti proponit Chrysostomus Orat. 1. de Lazaro: En ostendo tibi lectum beati David. Qualis igitur erat ille? Non argento & auro, sed vndique lacrymis & confusione exornatus. Hæc ipse fatetur de se loquens: Lauabo per singulas noctes lectum meum.

En ostendo tibi, noue David, lectum doloris, & simul honoris, secundum mensuram Crucis; vt cognoscas quanta sit paritas & equalitas inter Crucem passionis & lectulum aegritudinum, quæ spinarum instar pungunt. dicitque propterea Rex: Conuersus sum in æruinna mea, dum configitur spina. Ex acutissimis spinis fabrefacta est CHRISTI corona, & ex acutissimis morbis fabricatur gloriosum diadema infirmorum. Qui certat in agone, non coronatur, nisi legitimè certauerit. Certa in Cruce, certa in lecto, cum Crucifixo & Crucifixis; quorum Emblematicæ imagines conditionis status tui & simul officij monebunt, & ostendent eam esse virtutem mirandam patientiæ; quam agens de eruditione Principum describit S. Thomas: Patientia, inquit, malis omnibus dominatur, omnia seruiunt ei, etiam mors ipsa.

EMBLEMATVM SACRORVM
 SANCTVARIJ
 INSTRUCTIO PARTICVLARIS
 PRO HEBDOMADA TERTIA ET QVARTA
 SPIRITALIVM EXERCITIORVM.

POST QVAM S. Patriarcha Ignatius primam & secundam septimanam sanctorum Exercitiorum considerationi creationis, vitæ & miraculorum Christi accommodavit, tertiam hebdomadam mysterijs Crucis & patientiæ Redemptoris applicavit. Huc etiam pertinent sacra Emblemata tripartiti Sanctuarij, cuius prima Pars est de Christo Crucifixo, & Superioribus Crucifixis; in quorum martyrio, præ ceteris Crucifixis, stigmata passionis Domini- cæ maximè splendent. Accedit glorioso Regi Crucifixo, & ceteris eius sociis, cæleste præmium ad singulas eorum Cruces expositum, quod palmis atque lauris exornatur. Hoc pacto Sanctuarium Cruci passionis & lauro resurrectionis Christi respondet, & consequenter tertiæ & quartæ hebdomadæ spiritualium Exercitiorum correspondet. Habebunt itaque Antistites in prima Parte Sanctuarij Præsules, & Præ- latos Crucifixos; quorum magisterio edocti, vtramque se- ptimanam transigant, & perficiant.

Secunda Pars de subditis Crucifixis est; qui adherentes Regi suo, dicunt singuli quod S. Ignatius dixit in Exercitio regni Dei: Audiam, inquit, Regem loquentem ad om-

nes subditos. Quicumque me comitari velit, paratus sit oportet non alio vti victu, vestitu, rebusque aliis, quam me videntem conspexerit. In iisdem quoque laboribus, vigiliis & casibus ceteris mecum persistendum erit, ut particeps fiat victoriae & felicitatis vnusquisque, prout laborum & molestiarum socius extiterit. *Subditi sunt quibuscum loquitur Christus, & de quibus Pars secunda Sanctuarij sermonem facit, quatenus ad vocem gloriosi Regis se parant ad crucem & passionem tolerandam; ut sibi regnum Dei promerentes, cum Christo in gloriam resurgant. Hic scopus tertiae & quartae septimanae est, & hic ipse est secunda Partis Sanctuarij. Verum enimvero cum Christus caeleste regnum paruulorum esse dixerit, in Exercitio diuini amoris ad illos etiam gloriosi Regis sermo tamquam ad subditos dirigitur; & ipsi etiam vocationem eius & crucem pariter sequuntur, ut in fine huius secunda Partis ostenditur. Habebunt itaque subditi viri viros, pueri pueros, qui in passione & resurrectione Christi eos instruant, & informant.*

Tertia Pars virginibus, viduis, & coniugatis feminis Crucifixis conuenit; ut feminas pias, & sui profectus spiritualis studiosas, in sacris Exercitijs instituant. Non solum viri, sed etiam feminae ad vsum spiritualium Exercitiorum admitti debent; & admittuntur cum magno suarum animarum commodo, ut ipsa experientia testatur. Absit, ut illae arceantur ab Exercitijs spiritualibus, cum feminae fuerint prius in Oratorio, & nunc in Sanctuario, quarum magisterio viri etiam mystici ducuntur, & se laudabiliter exercent. Habebunt itaque mulieres propriae suae conditionis magistras virgines, viduas, & coniugatas; sed potissimum gloriosam

riosam Reginam Mariam, ut instruantur, & moneantur sui officij, & eius obseruatione beneficium promissæ resurrectionis acquirant. Hic finis tertiæ & quartæ hebdomadæ est; & idem omnino est Partis tertiæ, in qua per specula passionis & patientiæ femina vocantur & inuitantur, ut seipsas ad exemplum gloriosæ Reginae Mariæ componant, & ornent.

Accedit tertiæ Sanctuarij Partis Appendix de septem extremis verbis Christi morientis, quæ S. Ignatius in fine tertiæ hebdomadæ spiritualium Exercitiorum non minùs attentis quàm deuotis auribus excipit: Effatus est, inquit, Dominus in Cruce verba septem: orans videlicet pro crucifixoribus: latroni parcens: Matrem & Ioannem sibi mutuò commendans: exclamans, SITIO, quando aceto eum potauerunt: & deinde se à Patre dicens derelictum: postea, CONSUMMATVM EST: ac postremò, PATER IN MANVS TVAS COMMENDO SPIRITVM MEVM. Hic finis loquendi Christi, & hic exitus tertiæ hebdomadæ passionis, in qua patiens se exercet, & virtus patientiæ exercetur. Hæc ipsa extremos Christi sermones audit, & excipit coronata, ut vacantes exercitationibus sacris moneat repositam esse coronam iis, qui Christo loquenti obedierint vsque ad vltimam vitæ metam; & vnusquisque eorum factis ipsis declarauerit, quod promisit in Exercitijs S. Patriarcha Ignatius, & perfectissimè impleuit. Quid promiserit ipse, declarat in Exercitio illo diuini amoris: cum enim attentam & piam aurem applicuisset glorioso Regi loquenti cum suis subditis, ut ad sui Regis exemplum per crucem & passionem componerentur ad gloriam resurrectionis, offert se ex animo IESV socium, & dicit: EN, Ô

Rex supreme, & Domine vniuersorum, ego, licet indignissimus, fretus tamen gratia & ope tua, me tibi penitus offero coram infinita bonitate tua, nec non in conspectu gloriosæ Virginis matris tuæ, vt quàm possim proximè te sequar; & imiter in ferendis iniuriis & aduersis omnibus.

Affonat in omnibus Sanctuarium tertiæ & quartæ hebdomadæ spiritualium Exercitiorum: in quibus, pro compositione locorum, proderunt imagines Crucifixi Regis, & aliorum; pro punctis meditationum & considerationum, expositiones quæ ex sanctis Patribus & eorum libris adducuntur; pro diuersitate colloquiorum, variæ diuersæque orationes, quæ in hoc Opere formantur, & enuntiantur.

Quòd si primæ & secundæ hebdomadæ Exercitia exigunt, vt qui in illis se occupat, benè habeat & valeat; tertiæ & quarta septimana, in quibus Christus languet, & post languorem resurgit, non dedecent eos qui affixi lecto decumbunt morbis & doloribus afflictati, & sperant, non tam virtute Medicorum, quàm ope diuinâ fore se tandem surrecturos. Unde fit, vt Sanctuarium Crucis & patientiæ in gratiam laborantium & agrotantium, sit etiam spiritualiter se exercentium, cum morbis corporalibus diuexantur. Hæc itaque Exercitia sanis & agris, benè & malè habentibus hominibus vtilia sunt. Cùm enim Ambrosius 1. ad Timoth. 1. affirmauerit, Non sine merito est, qui cogitat de bonis viris, qui languens de Christo languente cogitauerit, & qui liber à morbo & è lecto surgens de Christo resurgente fuerit meditat; indubiè non erit sine magno merito, cui par apud magnum Deum respondeat spiritale & corporale præmium.

SACRI
SANCTVARIII
CRVCIS

ET

PATIENTIAE

PARS PRIMA

DE

SVPERIORIBVS CRVCIFIXIS
ET CRVCIFERIS.

Figura CRVCIS vbique inuenitur, apud PRIN-
CIPES, apud subditos, apud mulieres.

Chrysoſtomus, Quòd Chriſtus ſit Deus.

I M A G I N E S
 E M B L E M A T I C Æ
 P A R T I S P R I M Æ
 S A C R I S A N C T V A R I I.

Regis gloriosi Crucifixorum & Cruciferorum.

S. Petri Apostoli.

S. Andreae Apostoli.

S. Philippi Apostoli.

S. Bartholomaei Apostoli.

S. Simeonis Episcopi.

S. Sixti Papæ.

S. Macarij Patriarchæ.

S. Nestoris Episcopi.

S. Astij Episcopi.

S. Petri Episcopi Damasceni.

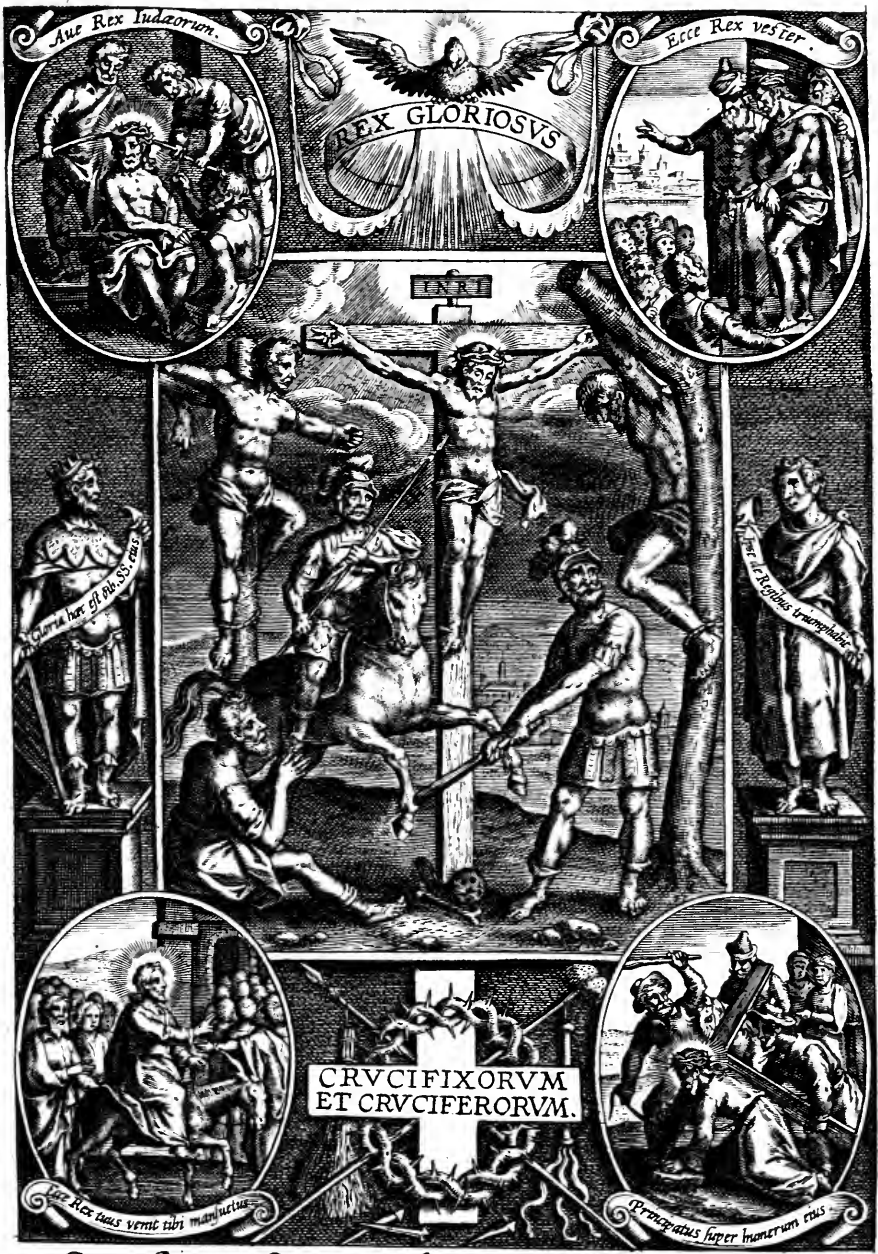
S. Clementis Episcopi.

S. Liberati Abbatis.

S. Paphnutij Abbatis.

Sanctus Laurentius Iustinianus
cap.8. de Obedientia.

Proferatur nunc in publicum Dei & ho-
minum Mediatoris exemplum : in quo
siquidem, tamquam in preclarissimo speculo,
Obedientia fulget imago, veraq; subiectionis
forma conspicitur.

1. Quæ fuerat seges opprobrii, post funera, CHRISTE,
 Crux tibi, crux alijs, crux sibi facta decus.

SACRI SANCTVARIII
 CRVCIS ET PATIENTIÆ
 EMBLEMATICA IMAGO I.
 GLORIOSI REGIS CRVCIFIXI
 E X P L I C A T A.

PRIMA & primaria effigies Sanctuarij Crucis & Patientiæ crucifixum CHRISTVM exhibet, qui, imminente iam passione, dum oraret, declaravit velle se propter obsequium & obedientiam immolari. Quid

Rex & Artifex gloriosus diuina obedientia.
 Matth. 27, 33.
 Marc. 15, 21.
 Luc. 23, 26.
 Ioan. 19, 17.
 Luc. 22, 42.

aliud nisi obedientiam eius oratio sonabat? *Pater*, inquit, *si vis, transfer calicem istum à me: Verumtamen non mea voluntas, sed tua fiat.* Cessit ex voto mors; decessit ex obedientiâ. *Humiliauit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis.* Gloriosus diuinæ obedientiæ Artifex, in cuius elogium & vaticinium dixit & prædixit Isaias: *Radix Jesse, qui stat in signum populorum.* Victor in Cruce stat de prima inobedientia triumphans.

Philip. 2, 8.
 Isai. 11, 10.

*Hoc opus nostræ salutis ordo depoposcerat,
 Ut medelam ferret inde, hostis vnde læserat.*

CruX

CRUX CHRISTI, CRUX obedientiæ.

*Cruce obedi-
entia in-
strumen-
tum artis
benè vi-
uendi.*

Luc. 9, 23.

PRæit gloriosus Rex, qui & dicit de se: *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat Crucem suam quotidie, & sequatur me.*

Myfterium magnum hoc est, quòd cùm gloriosus Rex suam Crucem baiularet, Simon Cyrenæus adiutor fidus accesserit. Nomen *Simonis* significat *obedientem*; & obediens associatus adunatusque cum

Hebr. 5, 8.

Christo vnâ & eandem Crucem gestat. *Et quidem cùm esset Filius Dei, didicit ex iis quæ passus est, obedientiam: & consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi, causa salutis æternæ.* Gloriabatur in excelsa Cruce Paulus imitator Regis gloriosi: de quo Cyrillus libro 11. in Ioannem cap. 23. *Imitabatur Christum Paulus, non in quantum est Creator Dominus rerum omnium (impossibile namque est homini, & omni creaturæ, quidquam ex nihilo producere) sed in quantum mirabilem viuendi illius disciplinam tamquam exemplar (vt homini possibile atque fas est) in seipso transpungebat.*

*Excitatio
laboran-
tis.*

CRUX CHRISTI, CRUX ægrotantis.

CHRIŒTUS in lecto Crucis iacens, ex mandato æterni Patris infirmum hominem egit. *Quemadmodum per lignum noster casus fuerat excogitatus;*

*Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.*

tus ; sic per lignum à casu renouati caelestia bona accipimus, cum ipsius quasi agritudinis initium propter nos in seipsum Christus lustrauerit. Ita Cyrillus lib.12. in Ioannem cap.29. Hic æger, pauper & egenus est, quem Dauid ex placito Dei decumbenti ægro contemplan- dum proponit : *Beatus qui intelligit super egenum &* Pſal.40. 1. *pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Dominus conseruet eum, & uiuificet eum, & beatum faciat eum in terra, & non tradat eum in animam inimicorum eius. Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius : uniuersum stratum eius uersasti in infirmitate eius.* Ad huius hominis pauperis, & gloriosi Regis speculum, componebat se iacens in doloris lecto Augustinus, cum Epist. 149. scriberet Profuturo : *Secundum spiri-* Excitatio *tum, quantum Domino placet, utque ipse vires præbere* agrotantis. *dignatur, ratione sanus, corpore autem in lecto sum. Nec enim ambulare, nec stare, nec sedere possum, dolore ac tumore percussus. Sed etiam sic, quoniam id Domino placet, quid aliud dicendum est, nisi quia rectè sumus. Rectè habet in extremis cultor diuinæ obedientiæ. Cùm Ioannes Abbas totus hilaris obiret, dicebat : Numquam feci propriam meam voluntatem, nec aliquem docui quidquam quod ego prius ipse non fecerim.*

*Regit, leuat, et coronat,
Patientem ouem Agnus Eucharistia.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus ante sacrum Paschæ diem, quo Crucis passionem & mortem ex Patris æterni præscripto subiturus erat, seipsum immolauit in altaris Sacramento, cuius epulo ac potu mirabiliter se refecit, mirum in modum se recreauit. Delectatus tanti mysterij dulcedine ac suauitate, totus animosus & alacer ad tolerantiam crucis ac mortis se accinxit, & suos simul Crucifixos atque Cruciferos præmuniuit. Hic est ille Rex gloriosus, qui suos as-
feclas

*Virtus
S. Eucha-
ristia.*

seclas ad passionem crucis vocat: *Si quis vult post me* LUC. 9, 23.
venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quo-
tidie, & sequatur me. Et vt suauem ac leuem cru-
 cem reddat, inuitat Agnus ad sui communicatio-
 nem: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis,* Matth. 11,
& ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos, & 28.
discite à me, quia mitis sum, & humilis corde: & inue-
nietis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suau-
est, & onus meum leue.

Honor alit artem benè viuendi & moriendi.

Secundùm mensuram regulæ, in qua cum oue
 pingitur & conuenit altaris Agnus, corona au-
 rea & aureola debetur, & exhibetur; quæ præcessit
 antea in typo mensæ antiquæ tabernaculi, & eius
 structura demandata Moyfi est Exod. cap. 25. *Facies*
& mensam de lignis Setim, habentem duos cubitos longi-
tudinis, & in latitudine cubitum ac semissem. Et inaurabis
eam auro purissimo: faciesque illi labium per circuitum,
& ipsi labio coronam interrasilem, altam quatuor digitis;
& super illam, alteram coronam aureolam.

Honor coronæ aureæ & aureolæ alit artem benè
 viuendi & moriendi, & excitat in primis cultores
 obedientiæ atque patientiæ, vt, si velint coronari
 cum Agno in regno cælesti, non otientur, sed præ-

1. Tim. 2,

5.
Corona
aurea.

lientur. *Non coronatur nisi qui legitimè certauerit.* Non coronabitur aureo diademate visionis ac fruitionis, nisi quis iuxta sacratae legis praescriptum sub signis militaribus Crucifixi decertauerit. Excitet igitur aurea corona corda & animos Crucifixorum, simul & Cruciferorum, quibus illa propter virtutem obedientiae & patientiae promissa est, ad cruentum & incruentum certamen tentandum & prosequendum. Cultor Crucis CHRISTI, eius obedientiae ac tolerantiae, dicebat Paulus: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.* & hic ipse magnos animos concipiebat, cum subiungeret: *Reposita est mihi corona iustitiae.* Haec quidem aurea corona decreta legitimè certantibus, cum morbis etiam & morte ipsa luctantibus sancita est.

Galat. 6,
14.2. Tim. 4,
8.

Aureola.

Eccli. 4 5,

14.
Merces
obedien-
tia.

Præter hanc primæ & primariæ beatitudinis gloriam est & alia secundaria & accessoria illustratio gloriosæ aureolæ, sacris Martyribus destinata. *Gloria honoris, & opus virtutis.* Accedit gloriæ honoris aureæ scilicet coronæ, opus virtutis, cuius gratiâ debetur & exhibetur aureola. Vbi martyrium, ibi meritum coronæ & corollæ aureæ est. Crux quidem obedientiae, præsertim Religiosæ, secum martyrium importat, quemadmodum Serm. 12. Thomas à Kempis aduertit: *Potest quilibet in ordine & sta-*

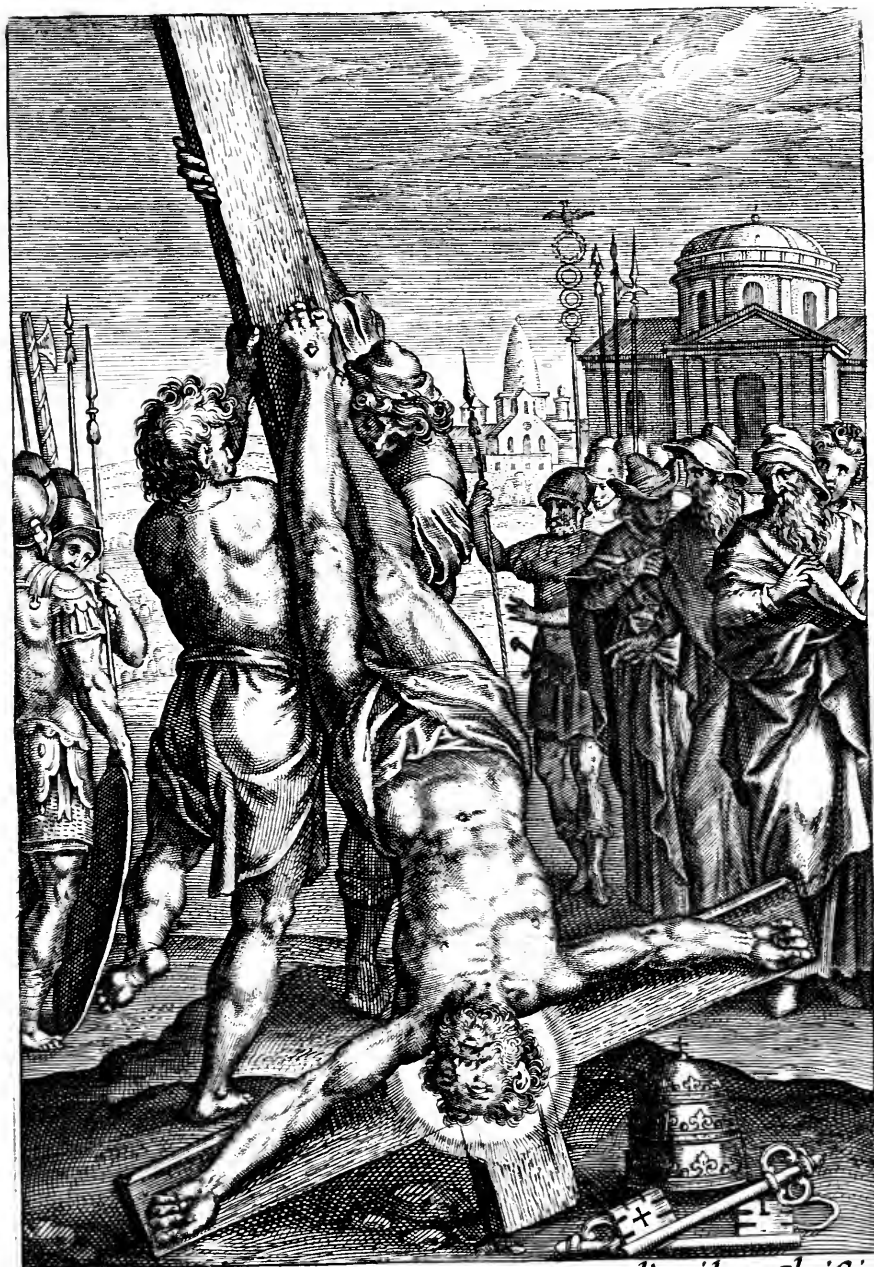
tu suo religiosè & deuotè viuendo palmam martyrii obtinere, si obedientiam vsque ad mortem exemplo CHRISTI custodit, si beneplacitum Dei sectatur, & suum velle relinquit. Referat anima Crucifixum obedientem propriæ voluntatis abnegatione, vt eundem Martyrum Regem referat coronatione. Hæc qualis & quanta sit in excello Crucifixorum & Cruciferorum Rege, Ambrosius Serm. 15. in Psalm. 118. commemorat: *Quæ est corona qua coronatur CHRISTVS, nisi corona gloria? Ioseph coronam habuit castitatis, Paulus iustitiæ, Petrus fidei. Singularum virtutum coronæ sunt. Solus IESVS CHRISTVS habet coronam gloria. In hac corona omnes coronæ sunt, quia gloria non partis vnius coronæ, sed præmium omnium coronarum est.*

Hinc efficitur, coronæ aureæ & aureolæ diuisionem adstruendam in CHRISTO non esse, cum ceteras glorias contineat sola corona, qua ornatus & insignitus regnat & triumphat in cælis. Hæc vera sacræ Theologiæ definitio est. Tota crux, & non per partes, incubuit humeris CHRISTI, cuius testificatio est: *Torcular calcavi solus, & de gentibus non est* Isai. 63. 3.
vir mecum, cui non per partes, sed tota corona gloriæ debebatur. Hic ipse ad partem crucis obedientiæ suæ accersuit Simonem, virum scilicet obedientem, passionis & glorificationis suæ consortem. *Jam tro-*

*Aureola
gloriosum
Regem non
debet.*

phaum suum, vt ait Ambrosius lib. 10. in Luc. cap. 19. Victor attollat. Crux super humeros imponatur, vt trophaum, quod sibi Simon siue ipse portauit, & CHRISTVS in homine, & homo portauit in CHRISTO. Et bonus ordo nostri profectus est, vt prius trophaea ipse erigeret, deinde Martyribus traderet erigendum, iuxta quod scriptum est; Tolle crucem tuam, & sequere me. Exclamat hoc loco Richardus Victorinus, agens de sacrificio Dauid: Oquam confidenter Crucifixo adstabit, qui se propter ipsum ad omnem obedientiam subdit! Cum quanta conscientiae securitate verus obediens ad thronum gratiae illius accedet, qui factus est Patri obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis! Cum quantis trophaeis de stadio huius vitae exhibit, qui seipsum propter CHRISTVM penitus abiicit, & alienae seruituti addicit, iuxta Salomonis sententiam, Prouerb. 21. Vir obediens loquetur Victorias.

Proferatur nunc in publicum sancti PETRI Apostoli exemplum: in ipso siquidem, tamquam in praclarissimo speculo, verae humiliationis fulget imago, & ferentis patienter morbum forma conspicitur.

2 *Quid cruce, Petre, opus est? quin pandis sidera Christi
Clauibus? an Christo crux quoque clavis erat?*

EMBLEMATICA IMAGO II.

S. PETRI APOSTOLI CRVCIFIXI

EXPLICATA.

POST effigiem CHRISTI patientis apparet PETRI crucifixi Imago. Sub Nerone Imperatore crucis patibulo addictus, nouo modo, noua forma, capite inuerso pro suo voto ac libito crucifixus est, vt gloriosum Regem suum magis commendaret, & efferret, ac seipsum magis deprimeret. *Vir est imago & gloria Dei.* Imago non quærit propriam gloriam, sed eius cuius est effigies: vnde & CHRISTVS ipse, cùm sit splendor gloriæ & figura substantiæ Patris, asserit, *Non quero gloriam meam.* PETRVS viua imago est & gloria CHRISTI, & illum effert, se verò deprimit, vt impleat officium suum. Hic est ille magnus Apostolus, qui humilitatem suam cum magnitudine CHRISTI contulit, & post collationem factam seruus Domino primas dedit. Præcessit gloriosus Rex, & *inclinato capite tradidit spiritum*: suffecit in locum suum ac præfecit caput Ecclesiæ PETRVM, qui se in morte submisit & depressit.

Hegesip-
 pus.
 Metaph.
 Prudent.
 Lipoman.

1. Cor. II,
 7.

Ioan. 8, 50.

*Sympathia
 Christi &
 Petri Arti-
 ficum hu-
 miliatio-
 nis.*
 Ioan. 19,
 30.

CRUX PETRI Apostoli, Crux sanctæ humiliationis.

*Cruce hu-
miliationis
instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.
Iob 5,7.*

CVM nascitur homo mortalis, ad crucem nascitur: homo nascitur ad laborem; nascitur ad humiliationem, quam ipsa forma nascendi præfert, & portendit. Cùm ex materno utero proles funditur, inuerso capite prodit, vt vel ab ortu suo nouerit, more PETRI crucifixi, ferre crucem humiliationis, & se totum Deo submittere. Hanc sibi crucem portandam putabat Iobus, cùm diceret:

Iob 10,15.

Si impius fuero, vae mihi est: & si iustus, non leuabo caput, saturatus afflictione, & miseria. Deus miseras & afflictiones immittit, vt assequamur mysteria humilitatis & humiliationis. Quanti verò hæc scientia habenda & æstimanda sit, vel ex hoc perspici potest,

*Excitatio
laboran-
tis.*

*Philip.4,
12.*

quòd lib.2.de Officiis cap.7. in Pauli elogium commendat Ambrosius. *Scio, inquit Paulus, humiliari. Non ergo indocta humilitas, sed quæ habeat sui modestiam & scientiam, laudi datur, &c.* Præclarè ergo dixit, *Scio humiliari, id est, quo in loco, qua moderatione, quo fine, quo officio, quo munere.* Nesciuit Phariseus humiliari, sciuit publicanus, ideò iustificatus est.

Quo in loco humiliatus est? Submitit se PETRVS Romæ, submitit se in parte occidentali Orbis, vt
scientiæ

scientiæ humiliationis , quam in Orientis regionibus à Magistro suo didicerat , præclarum specimen exhiberet. Docuit hanc in Vrbe Romana scientiam, vbi indocta superbia præualebat , & docta Crucis humilitas ignota omnino iacebat.

Qua se submisit moderatione? Seruauit modum, qui seruum decebat Regis ; & summo sibi honori duxit , extremã tanto Principi ostendere submissionem , & dicere cum Dauide , *Vide humilitatem meam.* Pfal. 24. 18.

Quo fine ita se subiecit? Subiecit se eo fine Princeps Apostolorum , vt Rex gloriosus staret , ipse iaceret. Nobilis hæc conditio fidelis ministri est , vt vel detrimento vel casu proprio incrementum & statum Principis sui sedulò curet. Cùm Ioannes in summo esset honore , fidum ministrum agens , falsus est ingenuè , *Illum oportet crescere, me autem minui.* Ioan. 3, 30. Minuit Ioannes statum suum, vt CHRISTVS cresceret, PETRVS totum suum statum inuertit & euertit , vt staret CHRISTVS, nec vnquam à statu suo decideret.

Quo officio ita se depressit? Summum ille officium Pontificatus exercebat , & officij iure summus ei honor debebatur , cum CHRISTO tamen de paritate non contendebat, sed in cruce etiam cedebat, & procumbebat , & quidem meritò : teste enim & iudice Ambrosio lib. 10. in Luc. cap. 9. PETRVS non

poterat diuinæ constantiam intentionis æquare. Passio Domini amulos habet, pares non habet.

Quo munere se, inuerso capite, cruci affigi curauit & obtinuit? Ut propria humiliatione Sedi Apostolicæ acquireret & compararet sublimem gloriam, quam supra omnes thronos Imperatorum & Regum obtinet; & ipse sibi summam in cælo exaltationem curaret, & consequeretur.

Magnus hic magister humiliationis est, cuius vox illa habeatur, *Scio humiliari*, & simul docere, quo in loco, qua moderatione, quo fine, quo officio, quo munere oporteat seruari & obseruari disciplina humiliationis.

CRUX PETRI Apostoli, Crux ægrotantis.

CVM esset infirmus Iacob, conuersus ad lectuli caput, fastigium virgæ, quæ in manu Iosephi erat, coluit & adorauit. Mysticus Iacob Apostolus PETRVS est, qui conuersus ad crucis caput, totus humilis culmen CHRISTI crucifixi colit, & laborantibus dicit: *Humiliamini sub potenti manu Dei.* Hic ægritudinis scopus, hic fructus, ut homo cuiuslibet status & gradus, nouerit seipsum deprimere, nouerit Deum immortalem colere & adorare. Hæc ad salutem animæ via, ut homo seipsum humiliet, cum infirma

Philip. 4.
12.

Instrumentum artis bene moriendi.

Gen. 27.
Heb. 11.
21.

1. Pet. 5, 6.

infirmā carnē laborat. Audiant igitur ægri CHRIS-
 TVM dicentem & clamantem, *Venite ad me omnes*, Matth. 11,
qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite 28.
iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum,
& humilis corde. Huius loci Interpres Augustinus li-
 bro de Sancta virginitat. cap.33. dicit: *Itāne magnum*
est esse paruulum, vt nisi à te, qui tam magnus es, fieret,
disci minimè posset? Ita planè. Non enim aliter inuenitur
requies animæ, nisi inquieto digesto tumore, quo magna si-
bi erat, quando sibi sana non erat. Cùm ergo caro huma- Excitatio
 na morbis afflicta & humiliatur, spiritus conua- & grotan-
 lescit. Huc pertinet, quod S. Birgittæ lib.6. cap.93.
 legimus, Dei Matrem de filia sibi chara pronuntia-
 se: *Ego Mater Dei, quæ nullam horam sine tribulatione*
cordis transiui in terris, consulo, vt ipsa non erubescat es-
se humilis. Ita significari Virgo virgini filiæ voluit
 per sanctam Birgittam: cui post hoc acceptum nun-
 tium apparuit B. PETRVS Apostolus, & ait: *Tu es*
noua sponsa Domini & Dei nostri, vade, & quære ab
illa muliere, quam ego dilexi, si fortè velit ex toto esse mea
filia. Et illâ requisitâ consentiente, & dicente, Volo toto
corde; B. PETRVS ait: *Ego providebo ei sicut filiæ Petro-*
nillæ, & recipiam eam in custodiam meam. Et statim Domi-
na illa, his auditis, mutauit vitam suam, & non longè post
cæpit toto vitæ suæ tempore infirmari, donec purgata cum

maxima deuotione tradidit spiritum. Quàm esse humilem voluit Dei Mater, vt se humiliaret vsque ad extremum vitæ terminum; B. PETRVS afflictiari semper morbis optauit atque curauit. Sic itur ad astra: sic clauiger æthereus per crucis humiliationem rectà in cælum ascendit, & cælestem sibi aditum fecit: &, qui sapiens est, cor suum dabit in similitudinem picturæ, & vigilia sua perficiet opus.

Eccli. 38,
28.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Virtus Eu-
charistia.*

REx gloriosus bibit de torrente in via, & dum biberet, ad ima demisit se, & caput suum inclinauit; quod deinde extulit & exaltauit. Hic calix passionis est, & hic ipse in altari consecratur, cuius haustu recreantur ac reficiuntur, qui more PETRI Apostoli deprimuntur & humiliantur. Dictum sibi à CHRISTO in Euangelio arbitrentur, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.* Humiliationis iugum, aliàs graue atque molestum laborantibus & ægrotantibus, post Eucharistici Agni refectionem totum dulce ac suaue efficitur. Adest quippe in sacra Eucharistia CHRISTVS, qui descendit ad ima, vt extollat humiles, & in cælum assumat. Virtus quidem patientiæ

Matth. 11,
28.

Viaticum.

patientiae licet hunc habeat effectum, vt quod semel illa depresserit, in caelum euehat, eleuata haec virtus est in Agno sacrae Eucharistiae, cuius vel sola umbra, cum in terra iaceret Elias, eum erexit, & extulit vsque ad apicem montis Oreb, in quo caelestis sublimitatis cacumen apparebat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae,
Aurea & aureola corona.

AVrum, ex quo mensa tabernaculi decorabatur, & in ea corona aurea & aureola conficiebantur, ex imis terrae visceribus, in quibus natura illud condiderat, extractum erat, & à sua ipsius origine portendebat se creatum pro iis, qui & humilitatem & humiliationem amplecterentur. Vtramque amplexus est D. PETRVS, & idcirco apposita est *corona aurea super mitram eius, expressa signo sanctitatis, et gloria honoris.* Humiliatur prius aurum, quod in summo habetur pretio, & Pontifex aureus PETRVS prius in cruce deprimitur, & postea regno caelesti donatur, aurea & aureola coronatur. Hic ipse sermone & exemplo exhortatur: *Humiliamini sub potenti manu Dei, vt vos exaltet in tempore visitationis.* Hanc exaltationem tempore aegritudinis, & mortis, futuram esse, Apostolus insinuat. Caelestis illa

*Honor alit
artem be-
nè viuen-
di & mo-
riendi.*

*Eccli. 45,
14.
Corona
aurea.*

1. Pet. 5, 6.

*Aureola
humilia-
tionis.*

*Extrema
verba mo-
rientis.*

illa exaltatio erit animæ humiliatæ coronatio. Decorabitur corona aurea , & æmula aureolæ , quæ Martyribus gloriosis decreta est. Et quidem vera & perfecta humiliatio , quædam species martyrij est, quæ in Rege Martyrum claruit: innotescit & in PETRO, cuius martyrio dedit virtus humilitatis ingressum , progressum , & egressum gloriosissimum post extremam orationem , quam in mortis suæ articulo fecisse , veterum Patrum historia commemorat , in hæc verba : *Gratias tibi Domine IESU , Fili Dei viui, non solum voce & corde ago, sed etiam spiritu quo te diligo, quo te alloquor, quo te interpello, quo te teneo, quo te intelligo, quo te video. Tu mihi omnia & in omnibus, tu mihi totum, & nihil mihi aliud præter te solum, qui es verus Dei Filius, cui cum æterno Patre & Spiritu sancto honor & gloria in cuncta semper sæcula sæculorum, Amen.*

Proferatur nunc in publicum sancti ANDREAE Apostoli exemplum : in ipso siquidem , tamquam in præclarissimo speculo , spontaneæ oblationis fulget imago , & resignationis in morbis forma conspicitur.

I nunc et spera famam mersare tenebris:
3. Splendet ab infami lux radiata cruce.

EMBLEMATICA IMAGO III.

S. ANDREÆ APOSTOLI CRVCIFIXI

E X P L I C A T A.

ANCTVS ANDREAS Apostolus, cùm Pa-
 tris in Achaia mysterium Crucis CHRI-
 STI sua prædicatione extolleret, à Præsi-
 de Ægea sub Nerone Imperatore crucis
 suspendio adiudicatus est. Voluntarium & sponta-
 neum Sacrificium ANDREAS seipsum in ara crucis
 litauit. Exclamauit victima ad aram : *O bona crux,*
quæ decorem ex membris Domini suscepisti, diu desidera-
ta, sollicitè amata, sine intermissione quæsita, & aliquan-
do cupienti animo præparata, accipe me ab hominibus, &
redde me magistro meo; vt per te me recipiat, qui per te
me redemit. Hoc holocaustum sublime, quod confec-
 cit de se ANDREAS, speculum sacrificij voluntarij
 gratissimum Deo fuit, ac proinde canit Ecclesia:
Suscepit Deus ANDREAM in odorem suauitatis. Rectè
 Hieronymus Epist. 28. *Aurum deponere, incipientium*
est, non perfectorum; fecit hoc Crates Thebanus, fecit An-
tisthenes: seipsum offerre Deo, proprium Christianorum
est & Apostolorum. Primus ac primarius auctor huius
 perfectæ oblationis extitit gloriosus Rex in sancta

Martyrol.
 Metaph.
 Nicephor.

Sympathia
 Christi &
 Andreæ
 Artificum
 voluntarij
 Sacrificij.

Isai. 53, 7. crucis altari : *Oblatus est, quia ipse voluit. voluit & ANDREAS sic offerri, sic litari.*

CRUX ANDREÆ, CRUX oblationis sui.

Cruce propria oblationis instrumentum artis benè viuendi.
Rom. 12, 1.

Nemo sine cruce vitam ducit, secum vnusquisque crucem gestat, in qua seipsum suo immolet Creatori. Ad hanc immolationem excitat Paulus, cum ait : *Obsecro vos, fratres, per misericordiam Dei, vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum.* Hostia viua, sancta & placens vero & magno Deo, nos ipsi simus, cum quibus Bernardus Sermone de Purificat. agens dicit : *Quid, fratres, nos offerimus, aut quid retribuimus CHRISTO pro omnibus quæ retribuit nobis? Ille pro nobis obtulit hostiam pretiosiore[m] quam habuit, nimirum qua pretiosior esse non potuit. Et nos ergo faciamus quod possumus : optimum quod habemus, offeramus illi, quod sumus vtique nos ipsi.* Accedat Augustinus libro de Quant. anim. cap. 28. *Vellem vt nihil aliud agerem, quàm reddere me cui maximè debeo, atque ita fieri, quod ait Horatius, amicum mancipium Domino.*

Excitatio laborantis.

CRUX ANDREÆ, CRUX ægrotantis.

Instrumentum artis benè moriendi.

Languebat amore ANDREAS : cumque ille duceretur ad molestum crucis lectum, exclamauit,

uit, *O bona crux*, & in ea totum se dedit, totum se obtulit Deo. Dum valet homo, negotiis variis rebusque diuersis distrahitur. Vt se sibi totum recipiat, & de se hostiam viuentem conficiat, morbo tangitur, vocatur ad lectum, ad bonam ducitur crucem, si nouerit, more ANDREAE, de lecto componere altare, & seipsum in ægritudine sua patienter & hilariter immolare. Quisquis sponte se ita immolat Deo, tollit à cruce & lecto quod graue & onerosum est, iuxta Aphorismum Saluiani lib. i. de Prouid. *Infirmitates, inquit, non sunt onerosæ tolerantibus, sed tolerare nolentibus. Siue enim grauia hæc, siue leuia, animus tolerantis facit.* Quisquis animo generoso lecto affixus est, sicut & ANDREAS cruci, sciat pertinere ad se, quod Epist. 15. scribit ad Olympiad. Chrysostrimus: *Scis enim, scis inquam planè, quantæ laudis sit, corporis morbum generoso animo, atque cum gratiarum actione ferre. Hoc, vt sæpè à me dictum est, Lazaro coronam attulit: hoc in Iobi certaminibus diabolus dedecore atque ignominia affecit, pugilemque ob huiusmodi patientiam clariorem reddidit.* Admonendi ergo sunt ægri, vt generoso animo ægritudinis suæ crucem acceptent & amplectantur, & quidem cum gratiarum actione, quandoquidem non inferitur grauis iniuria ægrotantibus, sed eximium beneficium con-

Excitatio
ægrotan-
tis.

fertur. Confirmat Augustinus Tract. de Visit. infirmorum Sermon. 1. *Eia, inquit, si Episcopatum, aut honorem alium, aut donum aliud, aut sanitatem infirmis optabilem tibi concessisset Deus, nonne omni gaudio illud donum Dei suscepisses? Certè maiore exultatione, & affectuosiore voluntate, cum gratiarum actione hanc Dei animadversionem debes vnicam habere, quia & hoc utilissimum Dei donum est.* Congratulabatur sibi de dono crucis, & luce ipsa splendidius collatum sibi beneficium censebat & iudicabat ANDREAS, cupiensque benefactori suo gratam facere compensationem, fecit suiipsius odoriferam immolationem. Qui mysticus ANDREAS est, dum laborat & ægrotat, propositam sibi imaginem ante oculos semper habeat, ut cum lecto affixus sit, ad hanc se componat formam, dignam sibi datæ infirmitatis concipiat ac formet opinionem, & debitam faciat æstimationem. Quam dum sanus esset, de se inchoarat hostiam Deo salutis offerre, iacens in lecto æger paratus sit animo perficere, ac gloriosè terminare.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Virtus Eu-
charistica.*

REx gloriosus spontaneam immolationem tempore passionis suæ fecit, & perfecit. Ostendit satis clarè, se non trahi ad suam mortem inuitum, cum,

cùm , antequam à Iuda traderetur , seipsum in sacrificium & Sacramentum Ecclesiæ tradidit. Hoc Agni sacrificium & Sacramentum totum voluntarium est , ad cuius communicationem eos , qui vim patiuntur & laborant , vt seipfos Deo voueant , allicit & accersit CHRISTVS. *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos: reficiam & conuertam vos in me, vt sicut tradidi me sponte mea, & adhuc trado, effecti similes mei, voluntariè vestra omnia, & vos ipsos pariter offeratis. Patientia possessionem adfert animarum. In patientia vestra possidebitis animas vestras.* & hæc virtus Eucharistiæ est, vt quam in possessione sua vir patiens habet animam , eandem prorsus voluntariè & spontaneè oblatam Deo reddat & restituat.

Matth. 11,
28.

Luc. 21,
19.
Viaticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Splendebat auro mensa, quæ in antiquo tabernaculo præcessit, & in ea aurea corona & aureola resplendebant. Typus & umbra erat sacri mysterij Eucharistiæ , cuius sacrarium non casu nec sine causa sæpè componitur & ornatur coronis floribus aureis contextis. Coronatur voluntarium sacrificium , vt nouerint omnes , qui spontaneam confi-

Honor alie
artem be-
nè viuen-
di & mo-
riendi.

ciunt

ciunt de se oblationem , adepturos inclytas gloriæ coronas , quibus in cælorum regno decorabuntur. Voluntariè offerebat seipsum Paulus , & dicebat,

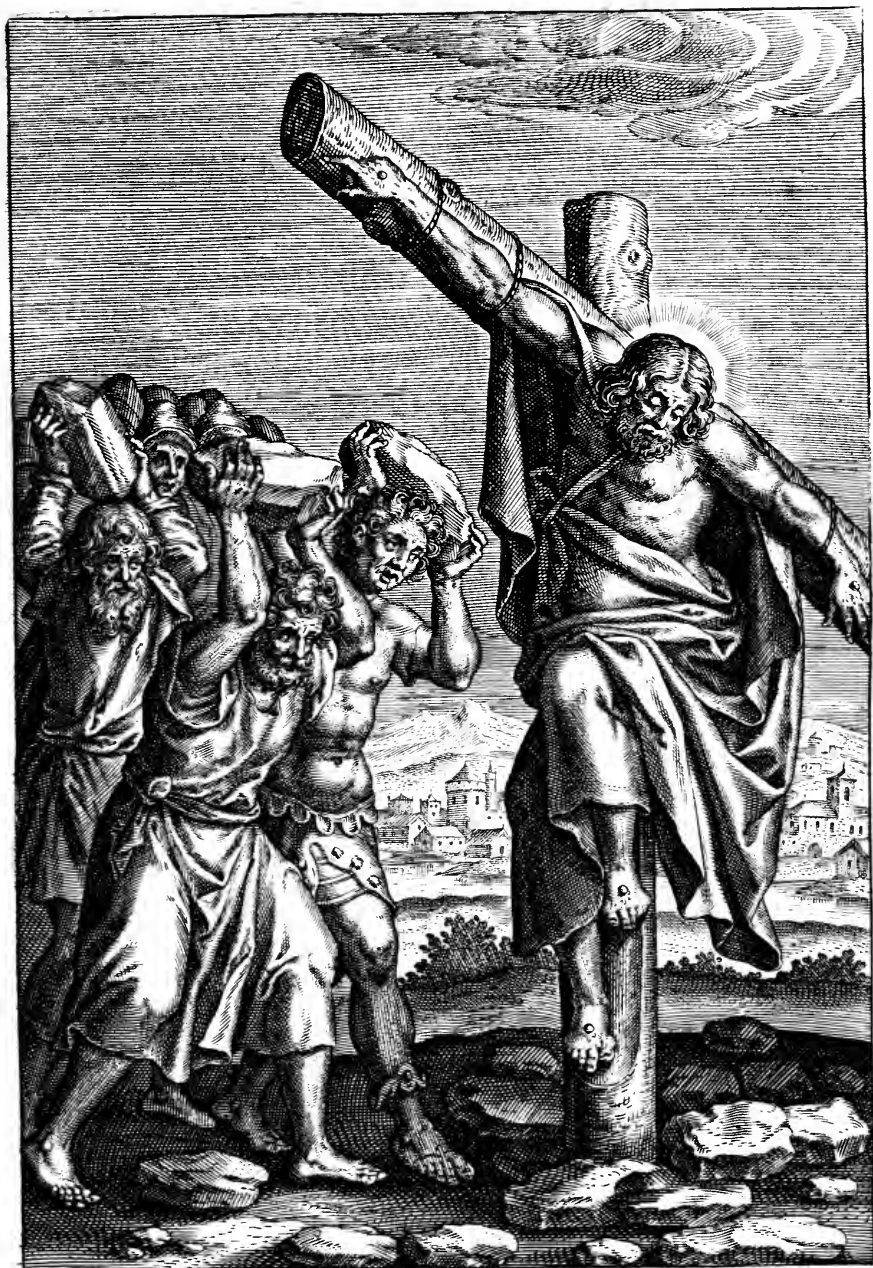
2. Cor. 9. 7. *Hilarem datorem diligit Deus*, & idem ipse testabatur,

2. Tim. 4, 8. *Reposita est mihi corona iustitiæ*. Hæc aurea corona est

decreta Apostolo ANDREAE, cui martyrium gloriosum aureolam reportauit. Candidati vtriusque coronæ voluntarij sectatores CHRISTI, & imitatores ANDREAE sunt , qui in ipso lecto doloris non coactè, sed spontaneè spiritum suum Deo offerunt, sicut obtulit ANDREAS, eiusque imitator sanctus Nicolaus Tolentinas , qui exhalaturus animam ad crucem ait : *Salve crux pretiosa, quæ digna fuisti portare mundi pretium, quod in te quieuit, et sedit, & passionis estu roseum sanguinem sudauit : ille per te me defendat in hac hora ab hoste maligno.*

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti PHILIPPI Apostoli exemplum ; in ipso siquidem tamquam in præclarissimo speculo fulget imago patientis obstinationem & obdurationem peccatorum & morborum.

4 *Quid mage Caucasæis certantia pectora saxis,
Quàm monitis decuit saxa referre pijs?*

E

EMBLEMATICA IMAGO IV.

S. PHILIPPI APOSTOLI CRUCIFIXI

EXPLICATA.

ANCTVS PHILIPPVS Apostolus Hierapoli in Scythia, imperante Domitiano, crucis suspendium passus est, & ab obstinatis Barbaris faxis obrutus, glorioso suo martyrio finem dedit. Hunc beatum Apostolum CHRISTVS vocavit ad se cap. i. Ioan. *In crastinum voluit Iesus exire in Galileam, & inuenit PHILIPPVM, & dicit ei Iesus: Sequere me.* Fidelis affecla CHRISTI, qui per tot rerum discrimina firmus Redemptori adhæsit, nec crucifixum deseruit. Graue martyrium PHILIPPI, cui erat acerbior crux, obstinatio & obduratio hominum perfidorum, quàm illud ipsum patibulum cui fuerat condemnatus. Virtus sacratissimi PHILIPPI sic enituit inter lapides & saxa, quemadmodum mansuetudo CHRISTI innotuit, cùm duræ ac diræ genti contra se gestanti, manibusque tenenti lapides dixit, *Multa bona opera ostendi vobis ex Patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis?* Per crucem & lapides CHRISTVM est secutus PHILIPPVS, speculû tolerandæ obdurationis.

Metaph.
apud Su-
rium, Ni-
cephor. &
Isidor.

Sympasbia
Christi &
Philippi
Artificum
cultura la-
pidum.
Ioan. 10,
32.

CRUX PHILIPPI Apostoli, Crux obdura-
tionis alienæ.

*Crux du-
ros mores
ferentis,
instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.*

CRUX obstinatorum hominum grauissima est, & maximum eius onus robustos humeros exigit. Quamobrem S. Birgitta lib. 4. Reuelat. timens onus, cùm rogaretur à CHRISTO, *Quid turbaris filia?* respondit: *Quia timeo mitti ad induratos.* CHRISTVS ipse, quo pacto ferenda sit ista crux, instruit Birgit- tam lib. illo 4. cap. 129. concludit tandem: *Ergo, qui desiderat vincere duritiam animalis, sit inflexibilis in ope- ribus discretionis, et constans in timore, et spe adiutorij diuini, et conetur quantum potest, et Deus adiutorium ministrabit, confringendo cor induratum.* Non quidem solùm per ignem, sed etiam per Lydium lapidem natura auri exploratur; nec solùm Apostoli & ho- mines Apostolici in fornace tribulationis, sed etiam faxea obstinatione peccantium dignoscuntur.

*Excitatio
laboran-
tis.*

CRUX PHILIPPI Apostoli, Crux ægrotantis.

*Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.*

DOmestici inimici, sunt quatuor ipsa elemen- ta, ex quibus homo componitur; suis se hu- moribus armant, ciuile bellum indicunt & gerunt, affligunt hominem morbo, & lecto affigunt; nec tamen morbida elementa conquiescunt, dirè sæ- uiunt,

uiunt, naturæ ac medicinæ obstinatè reluctantur. Dura hæc conditio est, & cruci PHILIPPI similis, vt vires elementares, quas aluisti, & quibus benefecisti, rebelles omnes conspirent, nec quiescant, donec penitus te obruant, & sub lapide sepulchri condât. Hanc eandem ferebat crucem matrona Olympias, cui S. Chrysostronus scribit: *Etiam si domi maneat, lecto que affixa sis, ne propterea inertem vitam ducere te existimes; siquidem iis, qui à carnificibus raptantur, lacerantur, excruciantur, atque extremis suppliciis maculantur, grauiora & atrociora sustines, nimirum summam huius morbi acerbitatem domestici atque intestini tormentis loco habens.* Quisquis sic vexatur & exercetur, ^{Excitatio agrotantis.} meminerit CHRISTI Domini; in cuius sacra passione ^{Matth. 27, 51.} *petræ scissæ sunt*; vt ostenderet virtutem patientiæ suæ petris & saxis fortiolem, cui lapides ipsi cesserunt. Saxa quidem fracta sunt, CHRISTI verò patientia omnino infracta permanfit. Meminerit PHILIPPI Apostoli, cuius illæsa virtus lapides læsit & fregit, & ipse victor excessit. Elucet virtus inter diros ac duros dolores, quibus cum torqueretur in martyrio suo Eleazarus 2. Machab. 6, 30. *ingemuit, & dixit: Domine, qui habes sanctam scientiam, manifestè tu scis, quia, cum à morte possem liberari, duros corporis sustineo dolores: secundum animam verò propter timorem tuum*

libenter hæc patior. Et iste quidem hoc modo vitâ decessit, non solum iuuenibus, sed & vniuersæ genti memoriam mortis suæ ad exemplum virtutis & fortitudinis derelinquens. Exemplum virtutis ac fortitudinis suæ S. PHILIPPVS reliquit, qui cum faxeis hominibus rem habuit, & tunc perfecit, cum è viuis victor excessit. Admonendus est æger, vt si mysticus esse PHILIPPVS velit, & secum durè actum tempore vitæ fuerit, cum iam ad extremam metam venerit, à cœpta via & virtute ne degeneret, sed persistat, donec patientiâ suâ, quæ dura ac dira sunt, vincat & perfringat.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eucharistia.

Matth. 27,
51.

Matth. 11,
28.

Rex gloriosus Sacramentum suum instituit in memoriam passionis suæ, vt memores nos essemus, fieri in altaris mysterio, quod factum est in crucis immolatione. Tunc temporis *petræ scissæ sunt*, & nunc virtute sanctæ Eucharistiæ duri labores & morbi superantur. Experiuntur Eucharisticam hanc vim, qui accedunt ad Communionem; & vt accedant, CHRISTVS Agnus laborantes & ægrotantes incitat simul & excitat, dum ait: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati istis, & ego reficiam vos.* Accessit Stephanus sanctorum Martyrum Princeps, canitque de eo Ecclesia, *Lapides torrentis illi dulces fuerunt.*

runt. Dura patitur mortalis homo, cum proximus morti est: & cum nosset hanc ipsam CHRISTVS difficultatem, occurrit & succurrit misero patienti, conferens illi Eucharistiam, cuius participatione *Viaticum.* despiciere non solum morbum, sed etiam ipsam mortem consuevit post sacri Viatici perceptionem.

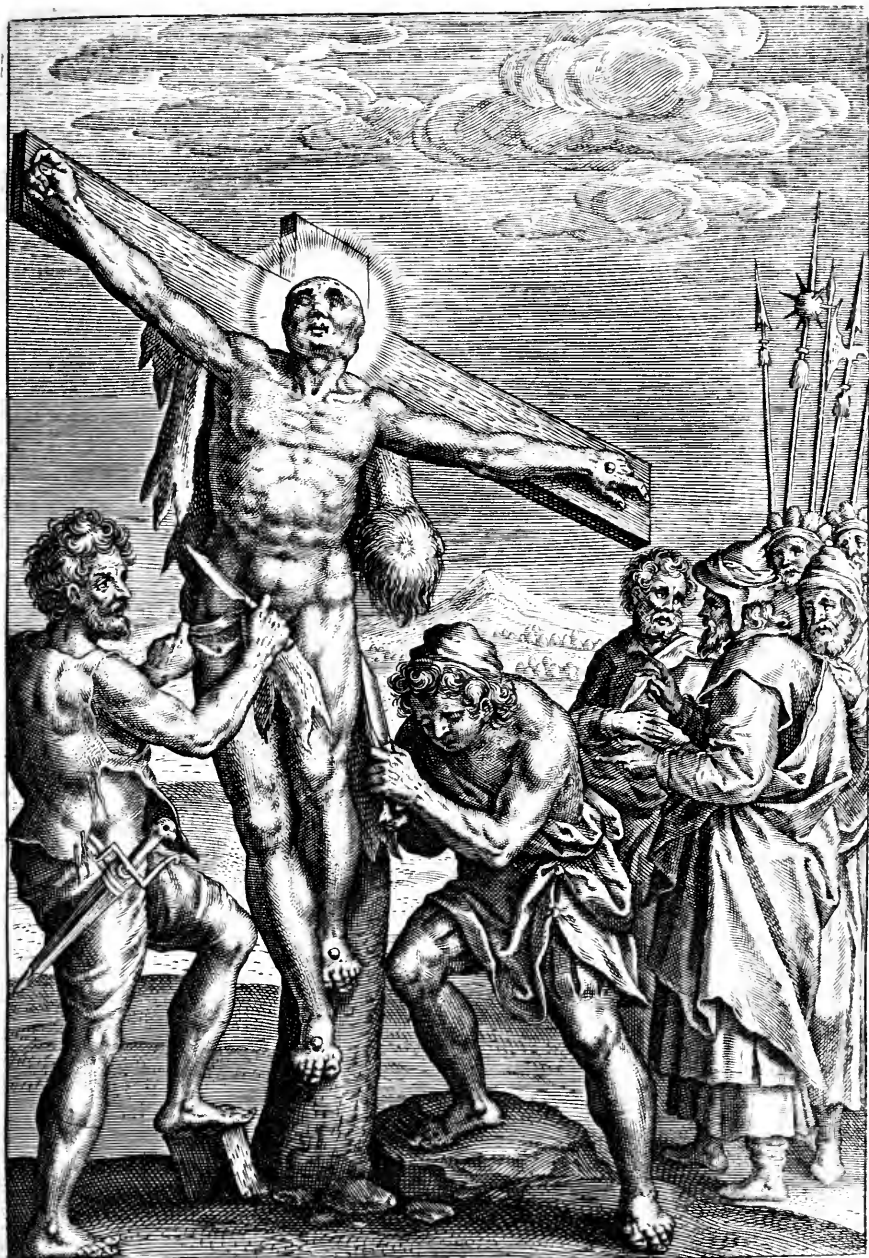
Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola.

Licet Eucharistia sacrosancta secum afferat summam dulcedinem, qua lapides torrentis dulces reddat; ulterius progreditur, & ut gloriosos efficiat, impetito torrentis lapidibus Stephano aperit cælos; & ostendit Regem gloriæ, primam coronam auream, & simul aureolam, ipsi martyrum Primicerio in regno æternitatis destinatam. *Ecce, inquit, video cælos* A& 7, 55. *apertos, & Filium hominis stantem à dextris Dei.* In quæ verba Richardus Victor. agens de robore patientiæ; monet: *In terris premebatur, & de cælis consolabatur. Affligebatur ex illata miseria, afficiebatur ex inolita misericordia, gratulabatur ex inspecta gloria. Ecce sub vno eodemque tempore videbat inferius vnde compateretur, videbat superius vnde incundaretur.* In hoc eodem statu S. PHILIPPVS erat, medius inter lapides & coronas; & dum pateretur inferius, superius recreabatur; imi-
tator

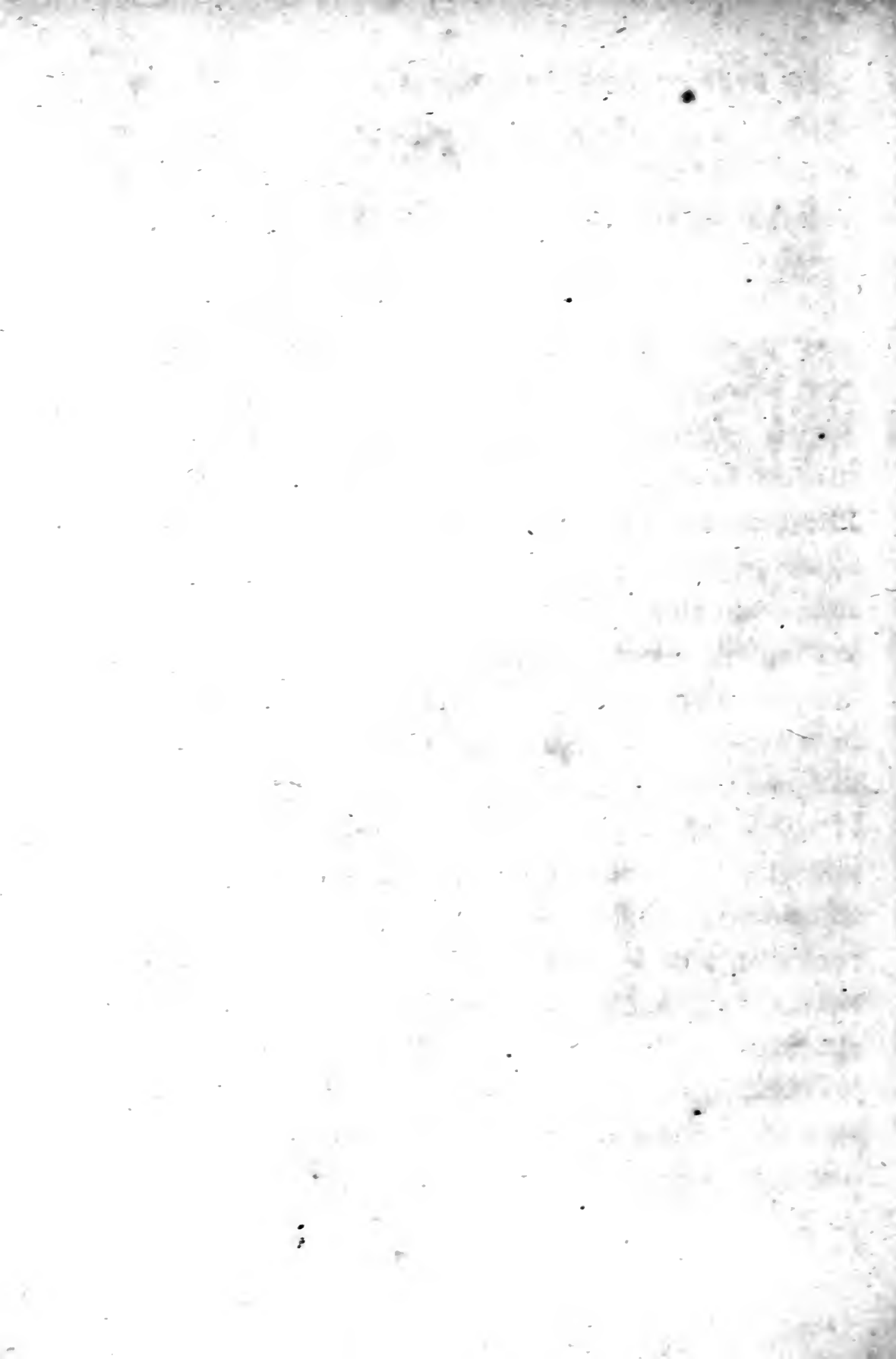
tator Regis Martyrum, cuius regalis titulus in cruce superiùs eminebat, dum inferiùs grauitè torquere-
 tur. Nec quidem sine mysterio, quòd cap. 23. in Lu-
 cam exposuit Beda in hæc verba : *Pulchrè titulus, qui
 Christum Regem testatur, non infra sed supra crucem po-
 nitur; quia licet in cruce pro nobis hominis infirmitate do-
 lebat, super crucem tamen Regis maiestate fulgebat.* Super-
 rior sua passione Rex Martyrum, superior tormentis
 suæ crucis PHILIPPVS erat; erit etiam similis vtri-
 que æger, dura in lecto doloris, & extra lectum acer-
 ba patiens, si propositam sibi laboranti & ægrotan-
 ti aureolam in cælo consideret; & eius considera-
 tione, quæ in terris dura & acerba tolerat, generoso
 corde contemnat. Quòd si duros morbos, & mor-
 tem ferre, species martyrij est, accedet patiens ad
 aureolam martyrij : vt qui similis est Apostolo in
 acerbitate passionis, socius etiam sit in gloria coro-
 nationis simul cum Stephano lapidato & coronato,
 cuius vox extrema fuit Act. 7, 58. *Suscipe spiritum meum.*

Aureola.
*Extrema
 verba mo-
 rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti BARTHO-
 LOMÆI Apostoli exemplum; in quo siquidem,
 tamquam in præclarissimo speculo, fulget imago
 ferentis iniquum tribunal & morbum.

5 *Diripite exuias : melior me vita moratur.
Sic colubro, posita pelle, iuuenta redit.*

EMBLEMATICA IMAGO V.

S. BARTHOLOMÆI APOST. CRVCIF.

E X P L I C A T A.

IN maiore Armenia sub Aftyage Rege Martyrolog. Iosephus apud Metaph.
 BARTHOLOMAEVUS Apostolus pro defensione Catholicæ Fidei primùm virgiscæsus, deinde cruci affixus, & in ea, cùm

adhuc viuus esset, pelle nudatus, tandem capite plexus, in cælum migravit. Hic ipse Apostolus est, cuius mandato coactus Astaroth confessus est, solere se pellem corporis tangere & lædere, donec homo pro valetudine perdita superstitiosa fecerit vota.

At ubi pro corporis sui salute sacra fecerit, inquit, ab afflictione desistimus, quòd illius animæ dominari incipiamus.

Hanc dæmonis conditionem detexit BARTHOLOMAEVUS, qui maluit tota pelle carere, quàm dæmoni sacrificium offerre, & suam animam in eius imperium transferre. Pelle nudatus est, apparuit speculum mystici serpentis instar, & quidem in ligno crucis, vt referret IESVM CHRISTVM, qui & dicit de se, *Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita oportet exaltari filium hominis.* Deus & Dominus æquiuire agebat cùm patriarcha Iobo, cùm auferret om-

Sympathia Christi & Bartholomæi Artificum ferenda iniuria. Ioan. 3, 16.

nia bona quæ mutuo dederat, & ille mutuo quæcumque habebat acceperat. Quamobrem accepti
 Job 1, 21. mutui memor, amissis iam opibus, dicit: *Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum.* Tentator verò iudicium agebat iniquum, & Deum vrgebat, vt pelle
 Job 2, 4. & carne Iobus nudaretur. *Pellem, inquit, pro pelle, & cuncta quæ habet homo dabit pro anima sua: alioquin mitte manum tuam, & tange os eius & carnem, & tunc videbis, quòd in faciem benedicat tibi.* Factum puta, tacta est pellis, læsa est caro. Qui sub iniusto Iudice tangitur, læditur, nudatur & spoliatur, laborem Iobi, crucem CHRISTI, BARTHOLOMÆI Apostoli excoriationem subit ac patitur.

CRUX BARTHOLOMÆI Apostoli, Crux iniusti tribunalis.

Crux tolerata iniustitia, instrumentum artis benè viuendi.
 Mich. 3, 1.
Excitatio laborantis.

Summæ iniquitatis species extitit, quam Deus in iudicibus Israëlis deprehendit, & simul re-
 prehendit. *Audite Principes Jacob, & duces domus Israël. Numquid non est vestrum scire iudicium, qui violenter tollitis pelles eorum desuper eis, & carnem eorum desuper ossibus eorum?* Ergo cùm in subselliis humanis contra fas omne bonis priuatur, nudatur & excoriatum homo, putet se ad crucem BARTHOLOMÆI vocari,

vocari , & sciat æquum esse iudicem Deum , qui consulit causæ suæ , & illatæ iniuriæ atque iacturæ damna refarciet.

CRUX BARTHOLOMÆI Apostoli , Crux ægrotantis.

CERTO certiùs de pelle agitur, cùm quis grauem Instrumentum artis bene moriendi. patitur ægitudine. Monet propterea Seneca Epist. 102. *Non licet plus efferre quàm intuleris : imò etiam ex eo quod in vitam intulisti , pars magna ponenda est. Deponetur tibi hæc circumiecta , nouissimum velamentum tui , cutis.* Quòd si sententia mortis feratur , & executioni mandetur, accidit misero homini, quod accidit BARTHOLOMÆO , qui & pelle nudatus è viuis abiit. Deus æquo iure cum BARTHOLOMÆO egit, Astyages verò iniusto modo processit. Cùm homo corpore exuitur, Deus æquam iuris formam seruat , auctor verò mortis diabolus iniquè & iniuste agit. Diabolus collimat in spoliationem , Deus verò in animæ liberationem , cui dicendum : *Justus* Psal. 118. 137. *es Domine , & rectum iudicium tuum.* Confert Chrysostomus priorem illam iniusti tribunalis crucem, quæ hominem bonis & fortunis spoliat, cum cruce morbi & ægitudinis , nec dubitat istam priori cruci antepone. Laborabat grauitè Olympias , cui

scribens Epist. 4. ait: *Non opibus spoliari, etiamsi omnibus prorsus facultatibus quispiam nudetur, res æquè grauis & acerba est, vt aduersa corporis valetudo.* Facultates illæ externæ sunt, & foris manent: salus verò corporis nostri res interna est, & magis propria, ac proinde grauius & acerbius est corporis salute priuari, quàm opibus & fortunis spoliari. Quàm præstet salus diuitiis, definitum est cap. 30. Ecclesiastici.

Melior est pauper sanus, & fortis viribus, quàm diues imbecillis & flagellatus malitia: salus animæ in sanctitate iustitiæ, melior est omni auro & argento: & corpus validum, quàm census immensus. Non est census super censum salutis corporis. Hic corporeæ valetudinis census, cùm homo valet, tenetur in sacco suo; cùm verò malè habet, quasi aperitur iam saccus. Liquet in sancto Iobo, qui cùm iam opes suas amisisset, adhuc diuitias salutis ac valetudinis suæ intra sacculum pellis suæ continebat, dixitque proptereà satan:

Iob 2, 4.

Pellem pro pelle dabit homo pro anima sua. Laborauit & ægrotauit, & ruptus sacculus est, variis conscissus vulneribus. CHRISTVS ipse, qui mortuus est ex infirmitate, disrupta iam corporis pelle, dixit Patri:

Psal. 29,

12.

Excitatio
ægrota-
ntis.

Conscidisti saccum meum, conscidisti pellem meam, & circumdedisti me latitia. Cùm quis paulatim deficit, cùm quis paulatim moritur, paulatim pelle nu-

datur,

datur, &, vt corporis spoliationem æquo & forti animo ferat, rogandus Deus, vt qui hominem pelle & carne vestiuit, & data pelle videt à crudeli morte exui, patienti tantam iniuriam succurrat, & de iniqua morte iustam vindictam sumat. Præsentet se ipse Deo, & ad diuinam eius clementiam excitandam sistat se in eius præsentia: ostendat se mysticum BARTHOLOMAEVM, iacentem in crucis lecto auidum resurrectionis futuræ, in qua pelle nudatus homo renouabitur, ac totus nouus resurget.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, qui serpentis instar exaltatus est Virtus Eucharistia. in cruce, & pellem suam reliquit, vt à sepulchro resurgens refloresceret, in memoriam non solum passionis suæ, sed etiam resurrectionis condidit Eucharistiam ad corroborandũ eos qui iniuriam patiuntur, carne & pelle nudantur. Animat eos, dum ait: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Hic gloriosus Rex est, qui Matth. 11, 24. Psal. 102, facit iudicium iniuriis patientibus, dat escam esurientibus. Esca sacre Eucharistiæ, caro eius est; nec timet pelle priuari, qui sancto CHRISTI vellere vestitur atque munitur. Tunc mortalis homo immortalitatem esurit, cum mortalitati renuntiat, & tunc maxime

ximè esurienti prouidit Deus de sacro Eucharistiæ pabulo ; vt esuriem suam homo , qui pelle carnis exuitur , auferat & extinguat. *Dat escam esurientibus,* dum viuunt, sed potissimùm dum moriuntur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

*Honor alit
artem be-
nè uiuen-
di & mo-
riendi.
Psal. 102,
6.*

*2. Tim. 4,
8.*

*Aureola
spoliationis
inusta.*

DVo hæc coniunxit Daud in laudem & elo-
gium summi Dei , vt seruet in iudicando iu-
stitiam, & in curanda alimonia prouidentiam : *Qui
facit iudicium iniuriam patientibus, qui dat escam esurien-
tibus.* Et quidem Paulus à supremo omnium Iudice
coronam suam expectabat : *Reposita est mihi corona
iustitiæ , quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iu-
dex.* Ergo cùm præcepit Moyfi Deus , vt sterneret
mensam in tabernaculo fœderis , & in ea coronam
auream & aureolam reponeret , se ostendit proui-
dum , æquum , & iustum iudicem, pro iis qui pa-
tiuntur iniuriam more BARTHOLOMAEI, qui con-
tra fas & nefas sua pelle nudatur , suo corio spolia-
tur. Quòd si hoc genus martyrij subit, qui bonis &
vita immeritus punitur atque priuatur, Deum respi-
ciat remuneratorem offerentem compensationem,
vt similis BARTHOLOMAEO adscribatur eorum nu-
mero , quorum meminit Apostolus , & eorum pa-
tientiam

tientiam commendat. *Rapinam bonorum vestrorum* Hcb. 10,
cum gaudio suscepistis, cognoscentes vos habere melio- ^{34.}
rem & manentem substantiam. Nolite itaque amittere
confidentiam vestram, quæ magnam habet remuneratio-
nem. Quanta sit remuneratio, tunc temporis planè
patebit, quando stabunt iusti in magna constantia aduer- Sap. 5, 1.
sus eos qui se angustiauerunt, & abstulerunt labores eo-
rum. Interim mysticus BARTHOLOMAEVS, vel cùm
iniquum tribunal subit, non tam vincitur quàm
vincit, vt Sermone de S. Alexandro, Euentio & Theo-
dulo definit in hæc verba Ambrosius: Quantò plura
patiebantur, tantò se victoriosissimos credebant: victoria
enim est martyris, iudicium persequentis, sicut scriptum est:
Et vincas cùm iudicaris. Cùm iudicatur enim martyr & Pfal. 50,
condemnatur, tunc vincit atque prosternit. Tali enim iu- ^{6.}
dicio non est addictus ad mortem, sed absolutus ad re-
quiem, & per hoc manifestissima ratione viuere est, non
periisse.

Primus omnium in ipso iniquitatis iudicio de pon-
 tificali concilio, de Rege, & Præsidente, iudicatus &
 simul spoliatus Rex Martyrum, triumphum egit,
 & de iniqua morte triumphauit, vt pellem pro pel-
 le dare homo nec recufaret, nec formidaret, quem-
 admodum notat Richardus Victorinus Sermone de
 Paschat. *Homines qualibet patiebantur, ne morerentur.*

Iob 2, 4.

Pellem pro pelle, & omnia dabit homo pro anima sua. Saluator vero voluntariè mortem suscepit, & moriendo mortem destruxit, & sic homines à timore mortis eripuit. Vnde Sancti iam mortem non timent, sed cupiunt dissolui, & esse cum CHRISTO. Ea propter, cùm instar BARTHOLOMAEI carne spoliaretur Laurentius Iustinianus, dixit è lecto suo: Pudeat nos mortem timere, cùm Dominus noster propter nos mori voluerit. Hic iudex noster est, cuius memor agens animam Eleazarus Comes ait: Totum me diuino iudicio submitto.

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti SIMEONIS Episcopi exemplum; in quo siquidem, tamquam in præclarissimo speculo, fulget imago ferentis fenestram & morbum.

6. *Prisca fides sileat fabulosæ Colchidos artes.
Deceperit reparat crux iuvenile decus.*

EMBLEMATICA IMAGO VI.
S. SIMEONIS EPISCOPI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

 VMMI Pontificis CHRISTI, & sanctorum Martyrolog. Surius. Apostolorum, primi & primarij heredes sunt Pontifices & Episcopi, qui quasi hereditario iure, non modò sanctam Ecclesiam gubernandam, sed etiam crucem CHRISTI sustinendam acceperunt. En, vnam & alteram obtinuit in primis Simeon Episcopus filius Cleophae, CHRISTI consanguineus, qui Iacobo fratri eiusdem CHRISTI successit, & secundus ab eo Ierosolymorum Præsul creatus est. Post varios cruciatus, Imperatore Traiano, eodem passionis genere, quod CHRISTVS subierat, affectus est; mirantibus omnibus, quòd homo ætate confectus (erat enim 120. annorum) acerbissimos crucis dolores constanter pateretur. Consummatus in breui multa tempora CHRISTVS expleuit, simul iuuenis & antiquus Sympathia Christi & Simeonis Artificum ferenda senectæ. dierum, florem iuuentutis cum senectæ infirmitate coniunxit; & ex infirmitate mortuus est, vt infirmos ac debiles senes ad tolerantiam passionis suo exemplo concitaret. Concitauit SIMEONEM,

bonum senem : qui viris ætate prouectis proponitur in speculum , vt crucem senectæ ferentes , eiusque vestigiis inhærentes , CHRISTVM sequantur.

CRUX SIMEONIS , CRUX senectutis.

Senectæ res quædam molesta est , & crux ita fastidiosa , vt dixerit Rex Dauid , *Anni nostri sicut aranea meditabuntur , dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni. Si autem in potentatibus , octoginta anni : amplius eorum , labor & dolor.* Nulla quidem ætas sine labore est : laboriosæ ætates sunt infantia , pueritia , iuuentus , & senectus ; ad quam crucem , quasi per quosdam gradus difficiles ac molestos , ascenditur. Augustinus lib. II. de Verbis Domini Serm. I. & libro 50. Homiliarum , Homil. 22. *Quia mortales sumus , inter casus ambulamus ; si vitrei essemus , minùs casus timeremus. Quid fragilius vase vitreo ? Et tamen seruatum durat per secula. Etenim si casus vitro timetur , senectus ei & febris non timetur. Nos ergo fragiliores & infirmiores sumus , quia & casus omnes , qui non cessant in rebus humanis , fragilitate utique nostra quotidie formidamus. Et si ipsi casus non accidant , tempus ambulat , vitat homo ictum ; numquid vitat exitium ? Curandum verò seni est , vt suæ senectæ crux egena fructuum non sit. Habeat præ oculis SIMEONEM , & simul senescen-*

tem

Cruce senectutis instrumentum artis bene viuendi.
Psal. 89,
10.

Excitatio laborantis.

tem iam Augustinum , & secum loquentem lib. de Duodecim abusion. cap. 12. *Plus omnibus, inquit, religioni dare operam senibus competit, quos presentis seculi florida etas transacta deseruit : sicut namque in lignis ipsa reprobata arbor comparet, quæ post flores fructus cultori suo non exhibet ; sic & in hominibus reprobus est, quem flos iuuentutis deseruit ; & tamen in sui corporis senectute bonorum operum fructus proferre parui pendit.*

CRUX SIMEONIS, CRUX ægrotantis.

Senectus ipsa morbus est , ac proinde prouectus Instrum-
tum artis
benè mo-
riendi. ætate vir tunc incipit malè habere , cum fenectutem ingreditur. Quòd si postea contraxerit ægritudinem , illa ætatis morbo accedit , non succedit. Accessit SIMEONI noua crux , sed non successit. Et quidem Paulus in senio suo dicebat: *Ego enim iam delibor, & tempus resolutionis meæ instat.* 2. Tim. 4,
6. Libandus in martyrio Paulus erat , qui iam in senio suo delibabatur.

Sub veste lacera & fracta corpus validum & robustum est , & sub carne annosa & trita, quæ vestis Excitatio
& grotantis. instar est animæ , fortis ac vegeta anima existat , vt prouectus ætate senex lecto affixus agat mysticum SIMEONEM , qui senectutis canis floruit , & fructus gratos crucifixus protulit , & obtulit. Quisquis præ nimia senectute laborat , & affixus lecto iacet, habet quò

quò conuertat oculos suos, & vnde se in senectâ sua soletur. Contempletur SIMEONEM non solùm decumbentem in crucis lecto, sed cruci CHRISTI incumbentem, atque dicentem: *Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt.* Cùm pueris & iuuenibus crux CHRISTI virga quædam leuis sit, & senibus iam ætate prouectis fortis baculus, cui innitantur, existat, discat qui confectus senio iacet, non solùm crucem suam cum CHRISTO ferre, sed etiam eidem cruci inniti, & loco baculi vti, vt quod vitæ lassæ ac fessæ reliquum est, perficiat. *Cor suum dabit in similitudinem picturæ,* considerabit imaginem crucifixi SIMEONIS; ad eius exemplum se componet, & patientiâ suâ cursum vitæ suæ conficiet.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eucharistia.

Rex gloriosus primos omnium participes Sacramenti sui Presbyteros facit; & Presbyter est, qui Missarum solemnia celebraturus in ingressu altaris dicit: *Introibo ad altare Dei, ad Deum qui letificat iuuentutem meam.* Hæc vis venerabilis Sacramenti est, vt Presbyteris, ac senibus annis ac laboribus oneratis, animos iuueniles afferat. Cùm ergo CHRISTVS ad Corporis & Sanguinis sui pretiosum libamen pariter omnes vocat, *Venite ad me omnes, qui laboratis,*

boratis, & onerati estis, & ego reficiam vos, seniores in primis accersit, vt tanti virtute Agni reflorescant ac iuuenescant. Accede Presbyter, accede senex ad Sacramentum, & renouabitur vt aquila iuuentus tua. Psal. 102.
 Aquila in altum volat; & anima, quæ ex vi Eucharistiae renouatur, post sumptionem sacri Viatici sublimem edit volatum, & ad cæli cacumina ascendit. Viaticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
 Aurea & aureola corona.

CONSTITUIT Deus in tabernaculo plenam panibus, ornata coronis & corollis aureis mensam, imaginem altaris summi, quod Presbyteris & senioribus commissum est, vt non solum tractent de mysteriis Eucharisticis, sed agant de coronis etiam aureis, quæ sanctæ & venerabili ipsorum senectuti sunt decretæ. Quod si senectæ grauis est, acerbato martyrio non absimilis, meminerint esse seniores, quos insignitos aureis coronis antiquo dierum Honor alie
artem bene
viviendi &
moriendi.
Exod. 25.
 CHRISTO assidentes cap. 4. Apocal. contemplatus est Ioannes: *Et in circuitu sedis sedilia viginti quatuor, & super thronos viginti quatuor seniores circumamicti stolis albis, & in capitibus eorum coronæ aureæ.* Deus, qui in singulis ætatis gradibus coronare voluit homines, ætatibus singulorum varios annexuit labores, quo- Aureola
senum.

H rum

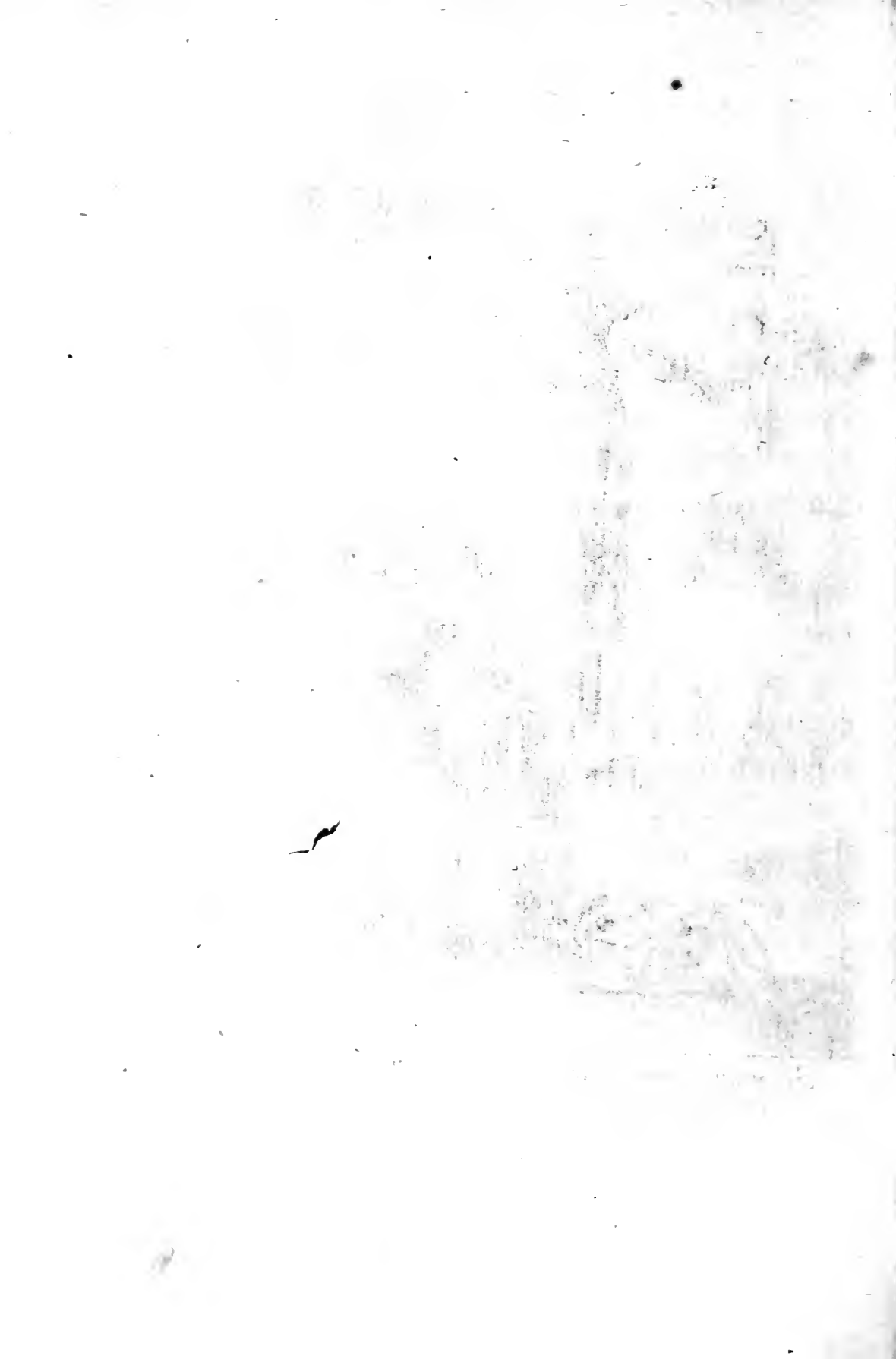
rum sancta tolerantia dignos se efficerent cælesti regno. Verùm enimuerò cùm seniores maiore præceteris præmio cumulandos præfinisset , maiorem crucem laborum , dolorum & morborum apposuit prouectis & grauatis annis, vt proluxa eorum patientia maioris gloriæ coronas adipisceretur. Vnde Basilii Magni senex Epist. 71. quæ est ad Alexandrinos , scribit : *Corpus habeo diuturno morbo confectum, ita vt nec è lecto quidem descendere queam.* Cùm esset senili morbo afflictatus , solabatur se bonus senex, & alios sibi similes consolabatur, sursum oculos attollens , vbi viginti quatuor seniores regnabant pariter & triumphabant , quorum contemplatione & ceterorum Beatorum recreatus , in eadem Epistola ait : *Exspectant nos , fratres , Martyrum coronæ , parati sunt Confessorum chori , vt manus nobis porrigant , inque numerum suum nos recipiant.* Hanc considerationem versabat animo Seraphicus Patriarcha , qui positus in extremis , extrema hæc protulit verba ; *Me expectant iusti , donec retribuas mihi.*

*Extrema
verba morientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti DIONYSII Episcopi exemplum ; in quo , tamquam in præclarissimo speculo , forma scientis laborem & infirmitatem conspicitur.

7 *Si nequijt mea lingua satis divina probare
Dogmata; quod superest, mors generosa probet.*

EMBLEMATICA IMAGO VII.

S. DIONYSII EPISCOPI CRUCIFIXI

EXPLICATA.

DIONYSIVS Areopagita, diuinus scriptor, Surius in Octobr. Baronius tom. 2. Martyr verò diuinius, sub Hadriano Imperatore flagellis Parisiis tunditur, flammis ac feris obiicitur, à quibus non læditur: mox in crucem attollitur, & inde depositus capite plectitur, quod ad duo millia passuum propriis manibus deportat. Cælestia mysteria, quæ raptus in cælum didicit à cælesti CHRISTO Paulus, hæc eadem à Magistro suo Paulo didicit in terris DIONYSIVS. Qualis Paulus, talis extitit & DIONYSIVS. Licet sublimibus cælorum arcanis imbutus Paulus esset, scientiam tamen CHRISTI crucifixi tanti faciebat, vt quasi immemor ceterarum rerum quas nouerat, nihil aliud se scire nisi CHRISTVM, 1. Cor. 2, 2. & hunc crucifixum, fateretur. Fatebatur & DIONYSIVS, qui sola cruce contentus, sacramenta illa sublimia, quibus antea discendis atque docendis sedulus incubuerat, quasi minimè curaret, crucem CHRISTI solum curat, crucem amplectitur. Amplectitur crucem, in qua Rex ipse gloriosus *didicit*

*Sympathia
Christi &
Dionysij
Artificum
disciplina
laboriosa.
Heb. 5, 8.*

ex iis , quæ passus est. Didicit diuinus Rex , Paulum docuit , Paulus diuinum DIONYSIVM instituit & erudiuit : nos DIONYSIVS informat , nos instruit , diuini speculi instar nos componit.

CRUX DIONYSII, Crux scientiæ Sanctorum.

Eccle. 1,
18.

Crux scientiæ
Sanctorum in-
strumen-
tum artis
benè vi-
uendi.

Heb. 12,
11.

Sap. 10,
10.

Excitatio
laboran-
tis.

Heb. 12,
11.

Qui addit scientiam , addit et laborem. Maiori scientiæ maior labor correspondet. Omnes dum viuimus in schola sumus , & rerum cognitiones acquirimus , & non sine magno labore , quem admodum scribit Paulus : *Omnia disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudij , sed mœroris.* Laboriosa CHRISTI schola , laboriosa Sanctorum scientia , quæ in vna crucis sapientia & experientia consistit. *Iustum deduxit per vias rectas , et ostendit illi regnum Dei , et dedit illi scientiam Sanctorum.* Bernardus in hæc verba , *Scientia* , inquit , *Sanctorum est , hic temporaliter cruciari , et delectari in æternum , et in contrarium scientia malorum relabitur.* Ergo qui mysticus DIONYSIVS est , & ad culmen arcanæ scientiæ Sanctorum venit , voluptatem non quærit , sed dolorem , cum audiat Paulum dicentem : *Omnia disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudij , sed mœroris.*

CRUX DIONYSII, CRUX ægrotantis.

EX arbore scientiæ boni & mali morbum natura contraxit, & ex illius arboris fructu primæ corporum nostrorum ægrotudines promanarunt. Nouimus tunc temporis quid morbus esset, cum antea nesciremus. Qui iacet in lecto ut laboret, nec cogitat de æternitate, lectum sibi ex illâ arbore construxit, & in eo infirmus iacet. Qui temporaliter cruciatur, & per cruciatus ægrotudinis nouit se ad æternitatem disponere, Sanctorum scientiam profitetur, & lectum sibi ex arbore vitæ componit, in quo DIONYSIVS decubuit. Hæc scientia Spiritus sancti, de qua Bernardus de Septem donis cap.7. dicit: *Septimum donum est Spiritus sapientiæ, quidam diuinus sapor, ac suauissimus gustus. Unde Psalmista: Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus. Qui mentem pacificam & serenam habent, de supernis dulcius sapiunt, & subtilius vident. Nam quò quisque patientior, eò probatur esse sapientior. Unde Salomon: Doctrina viri per patientiam dignoscitur.* Consonat sibi Bernardus cap.3. *Vera, inquit, scientia est, scire nos mortales, & caducos, & fragiles esse, & in hoc exilio & in hoc ergastulo, in hac peregrinatione, in hac valle lacrymarum dolendum & lugendum esse.* Laudabilis ab hac scientia

Instrumentum artis bene moriendi.

Psal. 33.9.

Prou. 9.11.

ager

Excitatio
agrotan-
tis.

æger Eudoxius est , ad quem Epist. 118. apud Basili-
 lium scribit Nazianzenus in hæc verba : *Benè habet,*
quòd in afflictionibus philosopharis , multisque factus es
exemplar tolerantie in rebus tristibus ; & quemadmodum
ad optima quæuis corpore , cùm rectè valebas , es usus ;
ita & nunc illo dextrè vteris , quandoquidem imbecillis
cùm sis , non es otiosè , vt ita dicam , otiosus : philosopha-
ris enim , & quod Diogenem olim febricitantem , inque
febrili calore tolerantem dixisse ferunt , hoc & ipse vi-
sendum exhibes cùm in corpore , tum in anima. Collabo-
rabant , & simul ægrotabant D. Bernardus , & vi-
tæ eius scriptor , & ambo præfatæ scientiæ vaca-
bant. ait enim historiæ auctor : Infirmi ergo ambo to-
ta die de spiritali Physica animæ conferebamus , de me-
dicamentis virtutum contra languores vitiorum. Excla-
mat deinde ipse : Deus bone , quid mihi boni contulit
illa infirmitas , feriæ illa , vacatio illa ! Crux cathedra
 DIONYSIO fuit , in qua diuinam suam doctri-
 nam perfecit & consummauit ; nec quidem sine
 virtute patientiæ perficere potuisset , cùm sit scri-
 ptum Prouerbiorum cap. 9. *Doctrina viri per patien-*
tiam noscitur. Ergo qui Pastor & doctor est , cùm iac-
 et in lecto æger , è lecto cathedram construat , &
 sapientiæ suæ sociam patientiam adiungat , quan-
 doquidem verum est id quod ait Augustinus libro
 de

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 65
de Patientia, cap.6. *Patientia est comes sapientiae, non
famula concupiscentiae.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, quam scientiam in cruce do- Virtus Eu-
charistia.
cuit, eandem prorsus in altari suo docet: sed
in cruce plenam afflictione atque dolore, in altari
verò decoratam & ornatam dulcedine ac volupta-
te, vt qui focij sunt passionis in laborum & morbo-
rum inæstitudine, focij sint consolationis, quæ da-
tur & capitur in sacrosancta Eucharistia: Ergo, qui
affixi sunt CHRISTI cruci, & discunt ex tormentis
quæ patiuntur, vocantur ad Communionem, vo-
cantur ad Agni consolationem, *Venite ad me omnes,* Matth. 11,
28.
qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Fru-
ctus crucis Eucharistia est, & cui benè sapit fructus,
placeat arbor necesse est. Hinc fit, vt accepto iam
Viatico, viri sancti maiore cum affectu deuotionis Viaticum.
sacram CHRISTI crucem appetant, accipiant, &
amplectantur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Mensa Eucharistica est tota diuina & Theolo- Honor alie
artem be-
nè viuen-
di & mo-
riendi.
gica, cuius scopus est reddere Theologos ho-
mines,

mines , diuinos condere similes planè DIONYSIO, qui diuinum egit Theologum in crucis cathedra, quam viuens & moriens occupauit. Semper egit de maiestate diuina , in quam sacra Theologia colli-
mat. Contemplabatur in martyrio suo Deum , & cognoscebat in eo suam splendere coronam , auream simul & aureolam , cuius forma fuerat fabrefacta in antiquo tabernaculo. Diuinus quidem Theologus patiens est : qui dum patitur martyrium, vel simile quid martyrio , agit de Deo & cum Deo, cui dicit Ecclesia sancta:

*Rex gloriose Martyrum,
Corona confitentium,
Qui respuentes terrea,
Perducis ad caelestia.*

*Aurem benignam protinus
Appone nostris vocibus , &c.*

Corona confitentium est ; & de eius confessione si quis agat, de propria corona agit, cuius contemplatione & expectatione recreatus , labores ipsos non curat , nec sentit ; & si sentit , non ægrè fert ægritudinem. Quòd si lecto affixus , mysticus DIONYSIUS existat , & pacato animo in acerbitate pœnarum se planè gerat , diuinus censendus est æmulus Regis CHRISTI, qui licet infirmitate doleret , maiestate

*Aureola
scientia
Sancto-
rum.*

iestate diuinitatis in eadem cruce eius tormentis & pœnis superior omnino erat. Est ergo vox illa hominum diuinorum : *Quis nos separabit à charitate* Rom. 8, **CHRISTI ? tribulatio ? an angustia ? an fames ? an nuditas ? an periculum ? an persecutio ? an gladius ?** (sicut scriptum est : *Quia propter te mortificamur tota die : estimati sumus sicut oves occisionis.*) *Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos.* P^{sal.} 43, 22.

Considerabat se humanum esse Dauid , cùm diceret, *Non est sanitas in carne mea*, & deplorans suam P^{sal.} 37, 4. miseriam clamaret, *Miser factus sum, & curuatus sum* Verf. 7. *usque in finem.* Non iam humanum, sed hominem se diuinum deprehendebat, & aiebat, *In Deo meo* P^{sal.} 17, *transgrediar murum.* Magister **DIONYSI** loquebatur vt humanus, cùm assereret, *Infelix ego homo, quis* Rom. 7, *me liberabit de corporis morte huius ?* Loquebatur vt diuinus, cùm affirmaret, *Omnia possum in eo qui me* Phil. 4, 13. *confortat.* Mysticus Paulus exitit diuinus **DIONYSIVS**, cuius præclarum exemplar datum & visum proponitur ægrotanti, vt nouerit sapienter in Deo obire, & è viuis benè sperans abire. Sic abiit, sic obiit princeps omnium Theologorum, diuinus Paulus, cuius abscissum caput ter **IESV** nomen pronuntiauit, ter scilicet, in cultum & honorem sanctissimæ Trinitatis, cuius sublimis scientia diui-

*Extrema
verba morientis.*

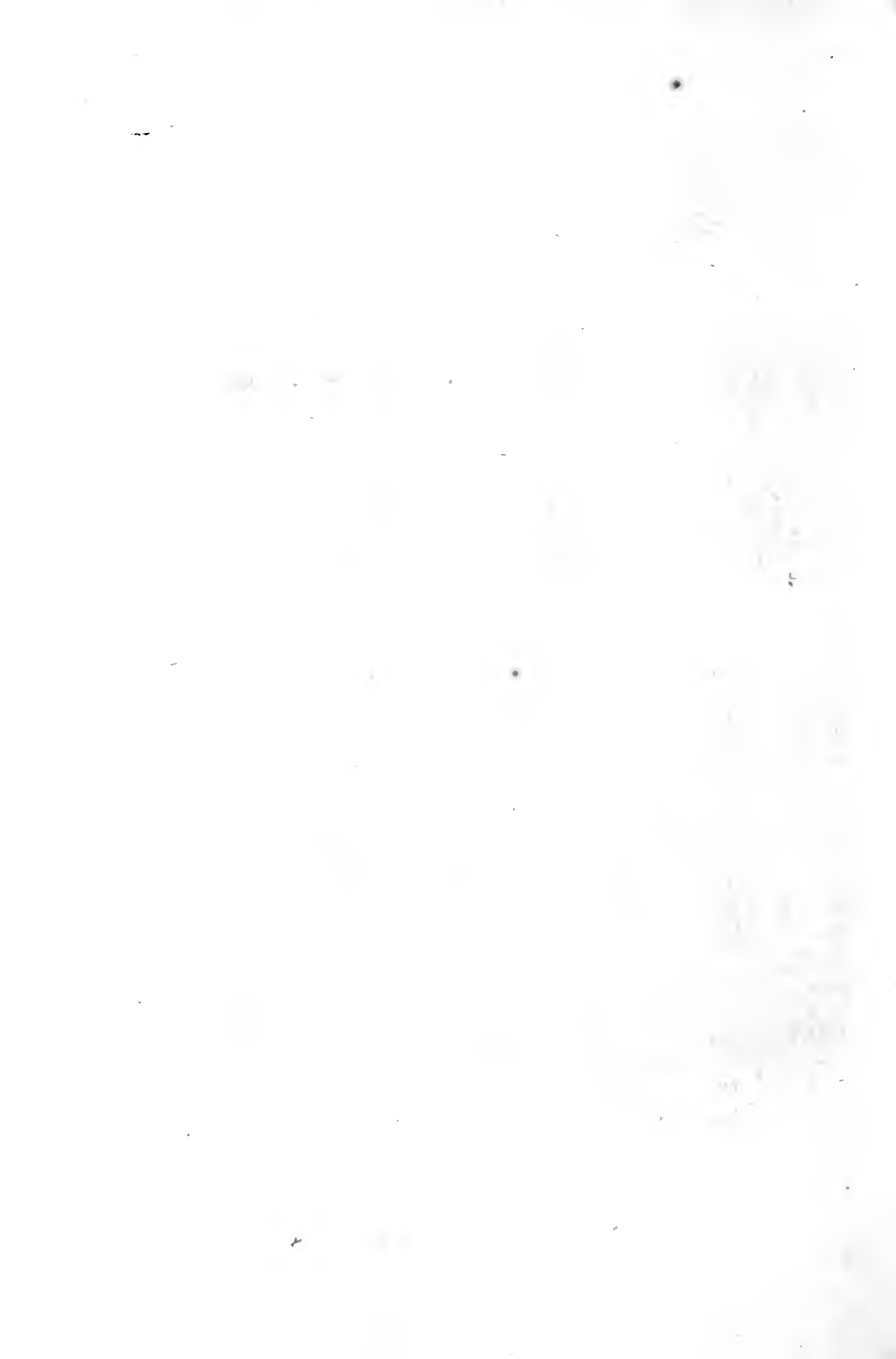
num reddit Theologum : & vt Theologus mereretur Almarus Abbas , dixit iam obiturus ministro: Affer mihi epistolam S. Leonis ad Flavianum ; & cùm legeretur articulus , qui est de Deo trino & vno , exclamauit : *Sic credo , ô Trinitas ineffabilis , ita confiteor Deus omnipotens : ita de te sentio , Fili Dei CHRISTE IESV : sic de te intelligo Spiritus sancte eterne Deus , atque ita vnum Deum in Trinitate , trinumque in vnitae confiteor.* Dixit , & excessit.

Proferatur nunc in publicum sancti SIXTI Pontificis exemplum ; in quo , tamquam præclarissimo speculo , fulget imago ferentis mundi & morbi onis.

8 *Quid frustra infami vis mergere funere vitam?
Non poteram fato nobiliore frui.*

EMBLEMATICA IMAGO VIII.
S. SIXTI PONTIFICIS CRVCIFIXI
EXPLICATA.

VB Decio & Valeriano Imperatoribus Prudent.
Hymno 2.
sanctus SIXTVS. Papa crucis patibulum
subiit. Consule Prudentium Hymno 2.
de sancto Laurentio:

*Fortè hoc Sacerdos dixerat,
Jam SIXTVS affixus cruci,
Laurentium flentem videns
Crucis sub ipso stipite:
Desiste discessu meo
Fletum dolenter fundere,
Præcedo frater, tu quoque
Post hoc sequêris triduum.*

Culmen & apex tiaræ Pontificalis, sicut in effigie
proponitur, crux est, & simul testatur, virtute pas-
sionis suæ regnum summum, medium, & infimum
sibi CHRISTVM comparasse, Phil. 2, 10. *ut in nomine IESV om-
ne genu flectatur, caelestium, terrestrium, & infernorum.*
Hoc triplex imperium & regnum, PETRO, SIXTO,
ceterisque Pontificibus commissum est: in cuius rei
testimonium desinit in crucem tiara, vt supremum
Ecclesiæ

Sympathia Christi & Sixti Ar- tificum fe- rendi regi- minis Or- bis.
 Ifai. 9, 6.

Ecclesiæ dominatum in cruce natum, & sine cruce esse non posse moneantur. Principatus summi Pontificis CHRISTI crux extitit. *Factus est principatus eius super humerum eius.* Quotquot igitur eius succedunt loco, & ad regimen vniuersale assumuntur, ad regnum & crucem, ad honorem & onus simul vocatos se esse arbitrentur. Sedes Apostolica crux honoraria est, in qua fuit gloriosus Rex, & in qua SIXTVS gloriosus decessit. Pulchrum speculum & Emblema proponitur summi honoris, & grauis oneris. *Minuit laborem ponderis spes præmiorum: vt Hieronymus Epist. ad Cyrillum scribit.*

CruX SIXTI Pontificis, CruX regiminis totius Ecclesiæ.

CruX sancti regiminis, instrumentum artis bene viuendi.
 2. Reg. 2, 8.

Pontificalis tiara crux oneris & honoris est, in quam apprimè cadit illud Chrysofomi Homil. 66. ad populum: *Non ita corona caput circumdat, sicut animam sollicitudo.* Tantus quantus orbis est, tanta est sollicitudo Pontificum, quorum humeris totus mundus innititur & incumbit. *Domini sunt cardines terræ, & posuit super eos orbem.* Nemo meliùs quam CHRISTVS nouit, quanti ponderis & oneris esset crux regiminis Ecclesiæ, cui ferendo parem se solum inuenit: *Factus est principatus eius super humerum*

humerum eius. Secundus à CHRISTO Pontifex nomen à Petra accepit. *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam*. Constructa domus non tam est honor, quàm onus positi fundamenti, supra quod fabrica domus assurgit. Quidni onus Ecclesiæ graue Pontifici sit, cùm eius rationem reddere teneatur? *Cui multum datum est, multum queretur ab eo; & cui commendauerunt multum, plus petent ab eo*. Hinc sæpè accidit, vt ouilis Ecclesiastici Pastores summi reddendæ rationi iam proximi, maluissent vltimum Ecclesiæ locum, quàm primam sedem occupasse.

Matth. 16,
18.
Excitatio
laboran-
tis.

Luc. 12,
48.

CRUX SIXTI Pontificis, Crux ægrotantis.

Coronatus SIXTUS apparet, & affixus crucis lecto: & quidem cùm Pontifex coronatur, leuis quædam stupa comburitur, & alta voce clamatur, *Pater sancte, sic transit gloria mundi*. Quid homo? quid humana gloria est? leuis quædam stupa est concipiens lumen, & in fumum euanescentes. Accensa stupa, vita mortalis est: deficit stupa, cùm valetudo deficit; & cùm deficit vita, stupa in fumum abit. Interim tamen, more SIXTI, iacens in lecto æger gloriosâ coronâ ornatur, cùm Serimone de Iacob & Esau dixerit Augustinus: *Multi coronati*

Instrumentum
artis
benè mo-
riendi.

Excitatio
ægrotan-
tis.

Sunt in amphitheatro pugnantes ad bestias, multi in lecto vincentes diabolum coronantur. Iacebat in lecto S. Basilii, & in eo pro corona decertabat, sicut & ipse Epist. 60. declarat: Siue namque poenas peccatorum damno, valebunt ad hoc flagella, vt posthac iram Dei, que imminebat, auertant: siue in certaminibus, que pietatis gratia decertamus, per tribulationes corroboramur, iustus athlotheta, vt non sinat nos tentari supra id quod ferre possumus, sed pro toleratis iam laboribus patientiæ nobis & spei in ipsum coronam reddat. Felix æger, qui cum sit affixus lecto, de regno cæli & eius coronis cogitat. Haud dubiè qui cum variis morbis luctatur, pro multis coronis certat, & similis SIXTO euadet. Quotus quisque seipsum regit, & spiritaliter se gubernat, sibi ipsi, qui paruus mundus est, Rex & Pontifex est, dignus tiara pontificali, quæ tres coronulas, vt vides, secum importat. Debentur tres laureolæ Martyribus, Doctoribus, & Virginibus, & totidem ægris debentur, si patienter se in grauibus morbis gerant. Quid enim aliud terribilis morbi tormentum, nisi quædam species martyrij? Qui sic torquentur, sacros Martyres referunt, & cum ipsis coronantur. Multi quippe coronati sunt in amphitheatro pugnantes ad bestias, & multi in lecto iacentes diabolum vincentes coronantur. Doctri-

na viri per patientiam noscitur. Vnde efficitur, vt quis-
 quis in lecto patienter se gerat, procedat ita sapien-
 ter, vt sibi Doctoratus laureolam promereatur.
 Quòd si integritas virginalis in virginibus laurea-
 tur, laureabitur patientia in ægris, vt euadant per-
 fecti & integri, quales Iacobus desiderat. *Patientia*, Iacob. 1. 4.
 inquit, *opus perfectum habet, vt sitis perfecti & integri.*
 Vocatur ad tres laureolas æger, qui mysticus SIX-
 TVS est, quem vt in lecto referat, *Cor suum dabit in* Eccli. 38.
similitudinem picture. 28.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

R Ex gloriosus toti mundo, cuius potestas in *Virtus Eu-*
 manu eius sita est, se in cibum & potum de- *charistia.*
 dit, vt qui totum mundum sustinet, & in eius la-
 borat regimine, recurat ad CHRISTI Carnem &
 Sanguinem, cuius virtute tanto oneri ferendo par
 existat, animo superior euadat. Euadet mundo, &
 quod amplius est, euadet seipso superior, qui se sa-
 num & ægrum epulo sacrosancto Agni refecerit.
 Hæc est refectio Eucharistiæ, quam summus & æ-
 ternus Pontifex offert, cum dicit: *Venite ad me om-* Matth. 11,
nes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. 28.
Vos, inquam, qui cardines mundi estis, & vestris
 humeris totum Orbem sustinetis. Mos est, vt fa-

ciente solemniter iter Pontifice, præcedat venerabile Sacramentum. Et quidem satis celebre, satisque solemne iter in cælum est, cum decedente è viuis homine, & ad astra contendente, sacra præmittitur Eucharistia. Tunc præmittitur, cum sacrum Viaticum percipitur.

Viaticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

ANte summi Sacerdotis oculos structa & instructa erat in tabernaculo typica Eucharistiæ mensa, & in ea magna & parua corona, vt nosset Pontifex, sibi non solum paratam & instructam mensam, sed aureas constructas etiam coronas, si merita digna suppeterent. *In veste poderis totus erat orbis terrarum*, & pro tanto mundi onere leuando prouiderat Deus de sacra annona; & pro labore remunerando, aureas futuras in cælo coronas ostendebat & offerebat. Summus Pontifex S I X T V S suis humeris impositum totum planè orbem cognoscebat & sentiebat, cumque ab hac tam graui cruce ad aliam, quam passus est in martyrio, iniuste fuerit condemnatus, vt leue onus tanti ponderis redderet, Eucharistia se muniebat, & vt suaue martyrium efficeret, auream & aureolam præ oculis patiens

tiens

*Honor alit
artem bene
viven-
di & mo-
riendi.
Exod. 25.*

Sap. 18, 24.

*Aureola
Pontificis.*

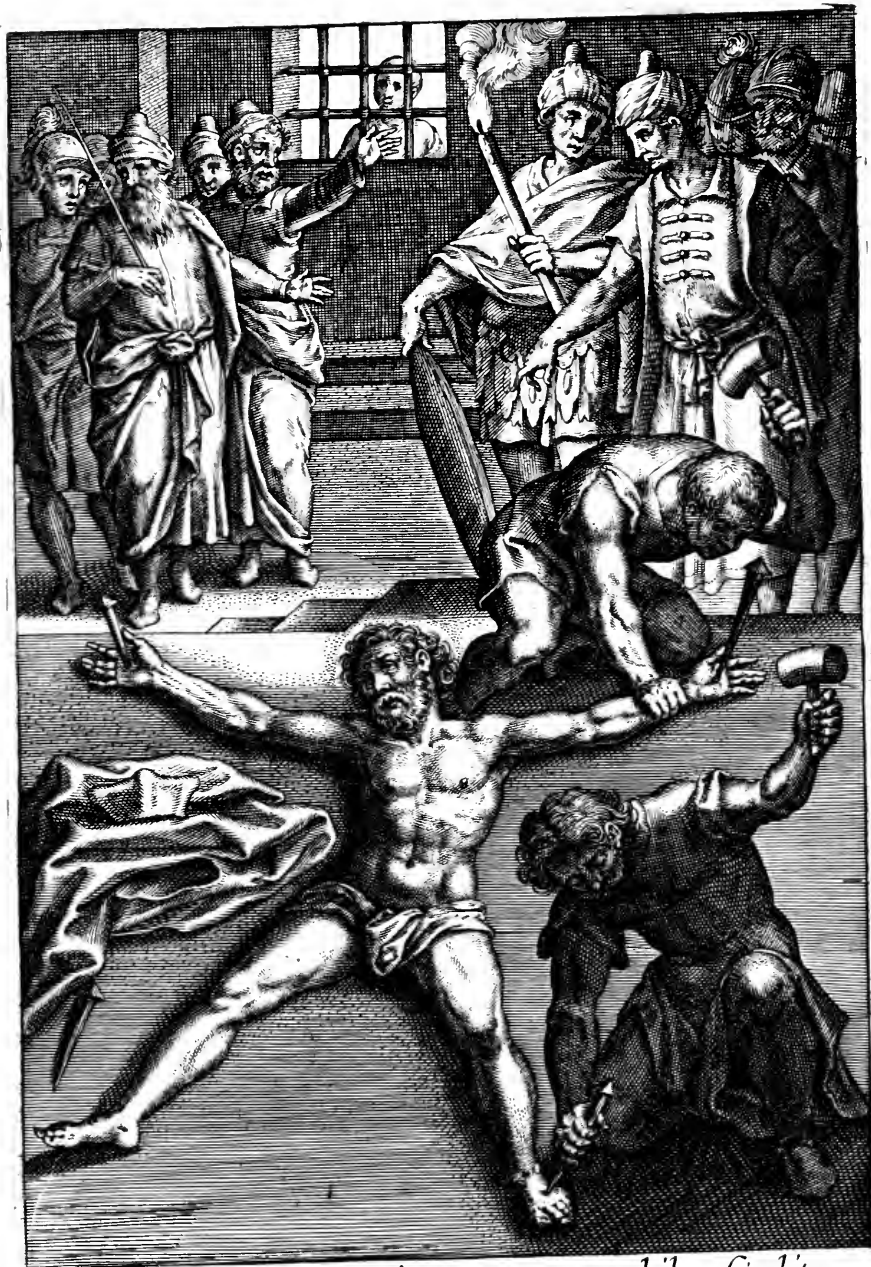
tiens habebat. Summus Pontifex Gregorius erat, & hac eadem tractus consideratione dicebat Hom. 37. in Euangelia, & quidem adhuc in vnius Martyris solemnitate per vniuersam Ecclesiam loquitur in hæc verba: *Si consideramus, fratres charissimi, quæ & quanta sunt, quæ nobis promittuntur in cælis, vilescunt animo omnia quæ habentur in terris. Terrena namque substantia supernæ felicitati comparata, pondus est, non subsidium. Temporalis vitæ æternæ vitæ comparata, mors est potius dicenda, quàm vita. Ipse enim quotidianus defectus corruptionis quid est aliud, quàm quedam prolixitas mortis? Quæ autem lingua dicere, vel quis intellectus capere sufficit, illa supernæ ciuitatis quanta sint gaudia; Angelorum choris interesse, cum beatissimis spiritibus gloriæ conditoris assistere, præsentem Dei vultum cernere, incircumscriptum lumen videre, nullo mortis metu affici, incorruptionis perpetuæ munere letari? sed ad hæc audita exardescit animus, iamque illic cupit assistere, vbi se sperat sine fine gaudere. Sed ad magna præmia perueniri non potest, nisi per magnos labores. Unde & Paulus egregius ^{2. Tim. 2, 5.} prædicator dicit: Non coronabitur, nisi qui legitimè certauerit. Delectet igitur mentem magnitudo præmiorum, sed non deterreat certamen laborum. Hæc oracula SIXTI è cruce, hæc monita Gregorij è lecto, cui ægra semper valetudine affixus erat, hæc vtriusque sententia,*

2. Tim. 2, 5. *Non coronabitur, nisi qui legitimè certauerit; hæc vtriusque conclusio, Delectet igitur mentem magnitudo præmiorum, sed non deterreat certamen laborum.* Conclufit ad hanc formam suum martyrium Pontifex Pontianus, qui iam humi prostratus, vt manu carnificis cæderetur, perorauit: *Gratias tibi ago omnipotens Deus, qui me ad hanc horam perduxisti, vt per agonem passionis diabolum confunderem in tuo nomine: & tu nunc Domine suscipe spiritum meum in pace.*

*Extrema
verba morientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti MACARII Patriarchæ exemplum; in quo, tamquam præclarissimo speculo, ferentis onus mortalitatis & morbi forma conspicitur.

9 *Remigio alarum virtus caua nubila findit:
Nunc age, si potis es, corpora fige solo.*

EMBLEMATICA IMAGO IX.

S. MACARII PATRIAR. CRVCIFIXI

EXPLICATA.

 ANCTVS MACARIVS Patriarcha Antio-Sutus ex Anonymo in Aprili.
 chenus iacens in terra , & totus in ea ex-
 tensus in crucis formam , clavis affixus
 est. Accidit verò , vt terra ipsa clauos à se
 reiiceret , nec tamen Iudæorum Saracenorumque
 MACARIVM crucifigentium ira conquieuit. Affi-
 xus terræ MACARIVS , & viuebat , & moriebatur:
 & terreo nos corpori innexi , dum mortales sumus,
 viuimus simul & morimur : *Omnes morimur, & qua-*2. Reg. 14. 15.
si aqua dilabimur : singulis horis , singulis momentis
vitæ iacturam facimus , & lenta morte perimus.
 Ne terræ affixi terræ afficeremur , mortalem vitam
 nostram Deus reddidit onerosam. Consonat Chry-
 sostomus Homil. 6. ad Antioch. *Ne igitur & nos ter-*
ræ affixi , & presentibus inhiantes torpeamus , & futu-
rorum obliuiscamur , vitam Deus nobis fecit laboriosam.
 Constituit in vita mortali crucem , cùm scriptum sit : Iob 5, 7.
Homo nascitur ad laborem , sicut avis ad volatum. Ela-Sympathia Christi & Macarij Artificum ferenda mortalitatis.
 tus igitur in cruce CHRISTVS , sicut aquila prouocat
 ad volandum filios ac pullos suos , vt , relictis rebus

terrenis, superiora bona affectent, & more MACARII, funestæ terræ vitæque mortali renuntient, ad hoc se speculum componentes.

CRUX MACARII, CRUX mortalitatis humanæ.

CruX mortalitatis, instrumentum artis bene viuendi.
Psal. 119, 5.

GRaue iugum, crucem magnam imposuit Deus super omnes filios Adæ, quos terreos & luteos condidit, & terræ simul affixit. Cruci mortalitatis suæ adstrictus gemebundus Dauid ait: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est; habitauit cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea.* Hanc eandem crucem Apostolus patiebatur, & exclamabat: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?* Optabat Paulus, ut clavis è terra diuisis, facultas sibi auolandi concederetur. Cupiebat *dissolui, & esse cum CHRISTO.* Cui terra & terrea vita crux est, auolandi sursum inest desiderium, continere se non potest, nec contineri clavis, quò minus mysticus MACARIUS sit, & exclamet: *Quis mihi dabit pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam?* Carnea columba est, nec tamen caro impedit, quò minus in altum volet. Pulchrè Basiliius Epist. 166. *Qui namque curis huius vitæ admodum sunt occupati, instar animum carnosarum sunt, quæ frustra alata humi cum pecudibus detinentur.*

Rom. 7, 24.

Phil. 1, 2. *Excitatio laborantis.*

Psal. 54, 7.

CRUX MACARII, CRUX ægrotantis.

CVM valet homo mortalis, ita super terram Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi. degit, vt quasi clavis adstrictus esse videatur. Nequit à rebus terrenis auelli, earum affectionibus alligatus: superuenit ægritudo, & omnes illos affectus voluptatum, diuitiarum, & honorum, quibus fortiter tenebatur, seponit & abiicit. Iacet in lecto MACARII, qui cùm terræ affigeretur, clauos ferreos, quibus constrictus erat, reiecit à se, & se in libertatem asseruit, qui antè captiuus erat. Captiuus ille erat, qui & dicebat: *Adhæsit pavimento anima mea.* Psal. 118,
25. Morbum incurrit: *Non est sanitas in carne mea.* Ex-Psal. 37, 4. pertus liberationem, & à nexibus liber cecinit: *Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.* Psal. 115,
16. Felix illa ægritudo est, quæ hominem eximit à vinculis terrenarum rerum. Quæ autem hæc vincula sint, scribit Epist. 39. Augustinus: *Vincula huius mundi asperitatem habent veram, iucunditatem falsam; certum dolorem, incertam voluptatem; durum laborem, timidam quietem; rem plenam miseriæ, speciem beatitudinis inanem.* Graue iugum, & simul vinculum filiorum Adami est: vtrumque tunc præcipuè homo experitur, cùm lecto affixus ægrotat. Ægrotabat virgo Elisabeta, & vt eius tradit historia, postulauit enixè à

CHRISTO, *vt ab intolerabili vinculo languoris sui misericorditer eam absolueret. Respondit ei CHRISTVS: Citò venio, & absoluo te.* Graue iugum mortalitatis humanæ, cùm dixerit S. Ambrosius Sermone 7. in Iob: *Tantis malis hæc vita repleta est, vt comparatione eius mors remedium putetur esse, non pœna.* Quisquis in terra degit, laborat, & ægrotat, MACARIVM sibi non modò considerandum, sed etiam imitandum proponat. Consideret qualis genitus sit conditionis Adæ filius. *Primus homo de terra terrenus, qualis terrenus, tales & terreni.* quorum singulis competit illa vox, *Adhæsit pauimento anima mea.* Consideret, qualis euadatis, qui vestigia sequitur venientis de cælo CHRISTI, vt cælestes nos omnes reddat. *Secundus homo de cælo est cælestis: qualis cælestis, tales & cælestes.* Primus ille è cruce auolauit, & in cruce & lecto iacentes ad volandum prouocauit. Cælestis MACARIVS est, qui sursum æger & sanus aspirat, & simul suspirat. MACARIVS imitator CHRISTI est: nos MACARII, sicut & ille CHRISTI, vt nullis nexibus, nullis terrenis vinculis detineri patiamur, quò minùs superna affectemus. Præit MACARIVS, & vt illum sequatur patiens morborum & laborum, *cor suum dabit in similitudinem picturæ.*

Excitatio
ægotan-
tis.

I. Cor. 15,
47. 48.

Psal. 118,
25.

I. Cor. 15,
47. 48.

Eccli. 38,
28.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

REx gloriosus nobiscum in terra mansit, vt, Virtus Eucharistia. cum sacram & cælestem percipimus Eucharistiam, non quæ super terram sunt, more mortali-um, quæramus, sed quæ super cælum sunt, immortalium ritu affectemus: ac proinde facta iam consecratione, sustollitur in altum Agnus, qui nos ad cælestia vocat; &, ne deficiamus in via, sacro nos confirmat cibo, ad cuius esum nos omnes mortales excitat. *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Mortalem agebat Elias, Matth. 11, 28. Viaticum. 3. Reg. 19, 4. cum sub umbra iuniperi totus fatigatus succumberet: verum cum mysticum panem Angelicis manibus ministratum gustasset, immemor mortalitatis humanæ, de terra, in qua iacebat, surrexit, nec quieuit, donec in montem Horeb ascenderet.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

AVrum è terra gignitur, & tamen suo splendore refert cælestem Solem. Corona digni sunt aurea; qui cum è terra suam originem ducant, terrena non sapiunt; sed sapiunt illis cælestia, cum & ipsi cælestes sint. *Qualis celestis, tales & cælestes.* Cum I. Cor. 15, 48. sint

Ioan. 6,
59.

*Aureola
mortali-
tatis.*

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Psal. 115,
17.

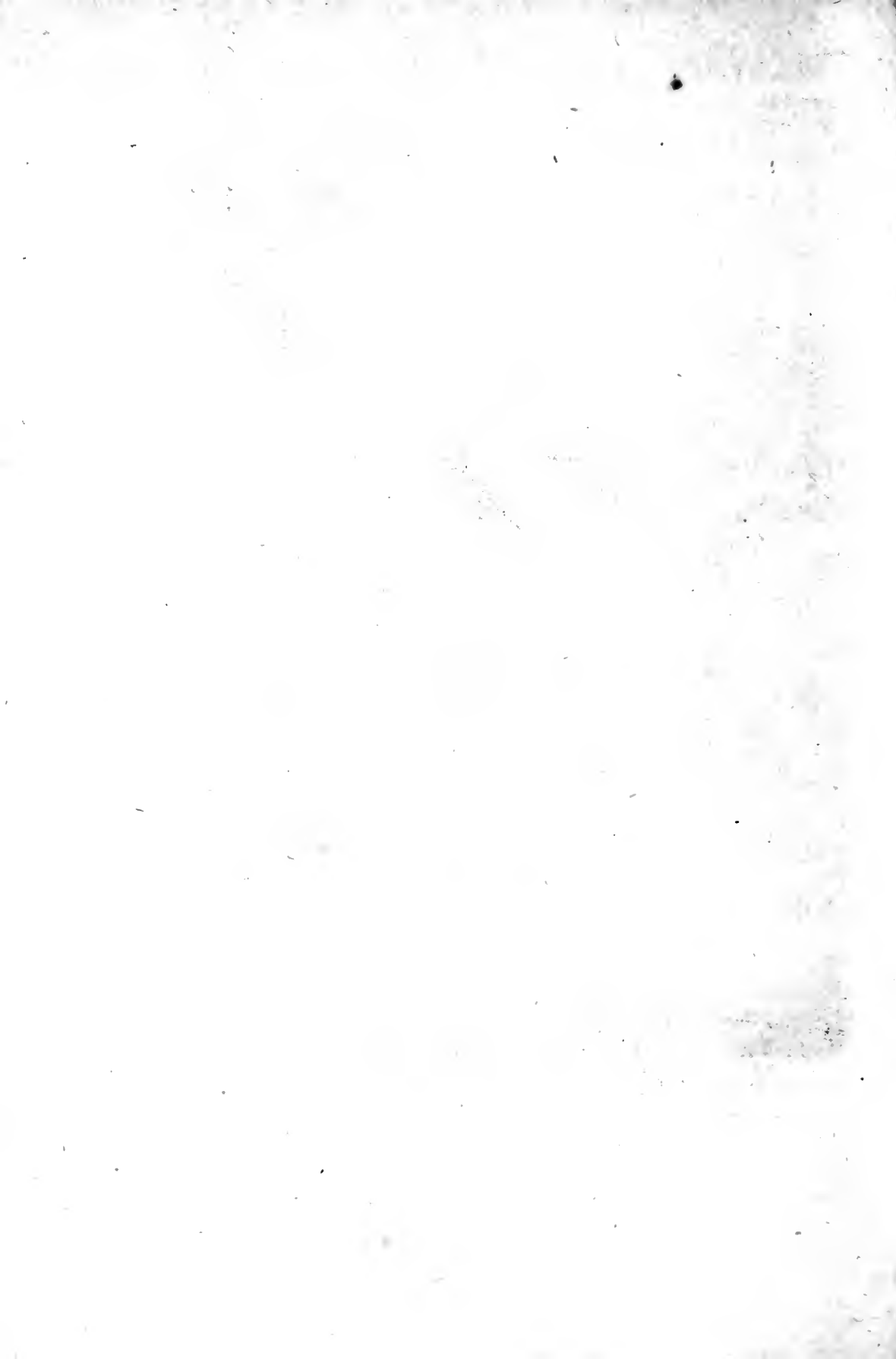
sint tales non naturæ conditione, sed sublimitate morum, aluntur cibo cælitus dato. *Hic est panis, qui de cælo descendit.* Aluntur cælesti epulo, vt inde vires acquirant ad rumpendos carnis nexus, quibus terræ inuiti affiguntur, semelque soluti ac liberi ad aureas aspirent coronas, quæ sunt in regno cælorum laborantibus & ægrotantibus destinatæ. Sarcina mortalitatis humanæ, martyrium certè dirum, sed dignum corona vitæ immortalis, qua soluta & libera anima ornabitur. Huius martyrij finem desiderans in extremo agone positus Eugendus Abbas, ac cælestis coronæ auidus, dicebat Monachis: *Parcat vobis omnipotens Deus, qui me tanta inæqualitate constri-ctum non permittitis corporeis vinculis iam exolui. Et ideo rogo, si quid seni, si quid paternæ pietati præstatis, ne me retinete diutiùs, sed tandem transire permittatis.* Accedit & Nicolaus Tolentinas, qui assistenti sibi ministro, cum animæ & corporis instaret enodatio, adiurabat: *Vide ne cesses pronuntiare in aures meas: Dirupisti Domine vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.*

Proferatur nunc in publicum sancti NESTORIS Episcopi exemplum; in quo, tamquam in præclarissimo speculo, fulget imago ferentis mortificationem & morbum.

E M-

10. *Ne tu Nestoreæ Nestor certato senectæ;
Vitæ, quam sequeris, præualet vna dies.*

EMBLEMATICA IMAGO X.

S. NESTORIS EPISCOPI CRVCIFIXI

E X P L I C A T A.

ANCTVS NESTOR Episcopus sub Decio Surius
 Imperatore Deum vnum esse prædicauit, 14. Febr.
 & cultum inanium simulacrorum va- ex Marty-
 num esse declarauit: quam ob causam de rolog.
 mandato Præsidis Pollionis in crucem actus, æter-
 nis annis auctus est. Mortales omnes NESTORIOS
 annos viuere concupiscimus, & vt illos acquiramus,
 necesse est vt carnem nostram crucifigamus. Assum-
 ptum probat Apostolus, & tandem concludit: *Ergo* Rom. 8,
fratres debitores sumus non carni, vt secundum carnem 12.
viuamus. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini;
si autem facta carnis mortificaueritis, viuetis. Crucis
 instar mortificatio carnis est, quæ mortalem in no-
 bis hominem crucifigit, vt nouus homo immorta-
 lis & æternus reuiuifcat. Totus viuus apparet in
 cruce NESTOR Episcopus, veræ mortificationis spe-
 culum, vt vel eius effigiem contemplantes nouerint
 vitam in cruce esse. Vnde & CHRISTVS iam resusci-
 tatus gestat in manu crucem, vt sine cruce vitam
 immortalem esse non posse manifestet & ostendat.

*Sympathia
 Christi &
 Nestoris
 Artificum
 propria
 mortifica-
 tionis.*

CRUX NESTORIS, Crux mortificationis.

Crux mortificationis, instrumentum artis bene viuendi.
1. Petr. 2, 11.

Excitatio laborantis.

NEgotium fatis difficile, degere in carne, & carnis ritu non viuere. Rem magnam postulat Petrus, cùm dicit: *Obsecro vos tamquam aduenas & peregrinos abstinere vos à carnalibus desideriis.* Hæc prima lex mortificationis est, cui duas alias adiungit S. Bernardus Sermone de Peregrino, mortuo, & crucifixo. *Felices, inquit, qui se præsentis sæculo nequam aduenas & peregrinos exhibent, immaculatos se custodientes ab eo. Abstineamus ergo à carnalibus desideriis, quæ militant aduersus animam, tamquam aduenæ & peregrini. Peregrinus quippe via regia incedit, non declinat ad dextram, neque ad sinistram.* Secunda lex mortificationis est, vt instar hominis mortui homo se gerat. *Omni- no felix mors, quæ sic immaculatum seruat, imò potiùs alienum facit ab hoc sæculo! sed necesse est, vt qui non uiuit ex se, uiuat CHRISTVS in illo. Hoc est enim quod*

Gal. 2, 20.

ait Apostolus: Viuo autem iam non ego, uiuit verò in me CHRISTVS. quasi diceret, Ad alia quidem mortuus sum, non sentio, non attendo, non curo; si quæ verò sunt CHRISTI, hæc uiuum inueniunt. Tertia lex mortificationis est, vt hominem cruci addicat, quemadmodum Paulum addixit. Audi igitur ipsum de hac tanta

Gal. 6, 14.

altitudine non in se glorientem, sed dicentem: Mihi absit gloriari.

gloriarī nisi in cruce Domini nostri IESV CHRISTI, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Non solum, inquit, mortuus sum mundo, sed & crucifixus, quod est ignominiosum genus mortis.

CRUX NESTORIS, CRUX ægrotantis.

CRUX NESTORIS, crux mortificationis est, nec Instrumētum artis bene moriendi. dubium, quin homo per morbos & ægrotudines in eum statum reduci solet, vt & aduenam & peregrinum, mortuum & crucifixum mundo se esse consideret. Refert NESTOREM in lecto, vt hunc eundem referat in æternitate. Qui morbo pulsatus CHRISTVM iam pulsantem per ægrotudinem sentit, non tam moriturus, quàm in æternum victurus, ad formam NESTORIS in lecto est, quemadmodum notat Gregorius Homil. 13. in Euang. *Qui autem de sua spe & operatione securus est, pulsanti confestim aperit, quia letus Iudicem sustinet; & cum tempus propinquæ mortis aduenerit, de gloria retributionis hilaris erit.* Hac eadem cogitatione, cum æger esset Basilius, se muniebat, quemadmodum Epist. 60. scripsit ipse: *Amplectenda enim tribulatio super tribulationem, spes super spem, adhuc modicum, adhuc modicum.* Excitatio ægrotantis. *Ad istum modum alumnos suos Spiritus sanctus futurorum promissione recreare nouit. Post tribulationes enim se-* Ifai. 10, 25.

quitur spes. Quæ verò sperantur, è vicino subsequuntur. Nam etiamsi vniuersam hominum vitam quis obiecerit, breuissimum tamen est illius spatium respectu infiniti seculi quod in spe nostra reconditum est. Ad nutriendam hanc spem occurrit ægro Patris instar NESTOR Episcopus, & monet vitæ lignum esse sacratissimam CHRISTI crucem, & hanc eandem esse, quam affectus morbo ipse in lecto doloris patitur. Dum cruciatur, considerare oportet, cruciatus esse vitales, qui vitam æternam afferunt. Afferunt patienti, oranti, & deprecanti: Rex gloriose, qui mortificatus carne, viuificatus autem spiritu æternitatis aditum referasti, exaudi preces & gemitus ægrotantis, qui variis morbis mortificatur, vt sibi vitam acquirat. Hoc votum ægrotantis NESTORIS est, & pro voto suo è ligno vitæ vitam leget, si colat ipse patientiam, quam coluit & seruauit NESTOR, cuius vel vna dies antiqui NESTORIS diuturnis præualet annis. Dies hæc æternitatis est, quam noctibus suis laboriosis virtute patientiæ transactis homo infirmus promeretur: & ne meritum suum amittat, vel diminuât, fugiat omnem impatientiam, seruet omnem tolerantiam; & vt illam semper seruet, semper illæsam inuiolatamque retineat; *Cor suum dabit in similitudinem picturæ.*

Eccli. 38,
28.

Leua-

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus mortificatus carne, viuificatus Virtus Eucharistia. autem spiritu, æternitatis aditum referauit, & nobis æternæ futuræ vitæ pignus dedit & tradidit. Et quidem Eucharistia cùm sit Caro & Sanguis CHRISTI, nec carnem nec sanguinem sapiat, efficit, vt qui particeps eius est in carne, nec secundùm carnem viuat. Quapropter, qui affectibus subiicientis ac subiugandis laborant, recurrant ad Eucharisticum Agnum, acceptent sibi factam oblationem, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Matth. I I, 28. Contendimus, dum viuimus, superbiam vitæ mortificationis gladio vincere ac superare, nec quidem possumus hanc victoriam comparare, nisi adsit Eucharistia, cuius tanta virtus est, vt viaticum. qui illam dignè sumat, non sibi, sed Deo viuat, non Deo, sed sibi moriatur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Cvm Rex gloriosus onere crucis grauatos & afflictos vocat ad refectiorem, vocat ad mensam, in qua non solùm porrigitur Eucharistia, sed etiam coronæ & corollæ proponuntur & offeruntur Honor alie artem benè viuendi & moriendi.

iis, qui nouerint persequi se, afficere se martyrio, & pretio mortificationis suæ æternam immortalitatem mercari. Reformatur hîc imago cordis & animæ voluptatum abnegatione, & carnis inaceratione, in cuius studio & exercitio corona vitæ æternæ fabricatur. *Solus CHRISTVS, vt lib. 10. in Lucae cap. 9. affirmat Ambrosius, est plena imago Dei, propter expressam in se paternæ claritudinis imitationem. Iustus autem homo ad imaginem Dei est, & propter imitandam diuinæ conuersationis similitudinem mundum hunc Dei cognitione contemnat, voluptatesque terrenas verbi perceptione despiciat, quo alimur in vitam. Vnde & Corpus CHRISTI edimus, vt vitæ æternæ possimus esse participes. Non enim victus & potus nobis præmij loco spondetur & honoris, sed communicatio gratiæ cælestis & vitæ. Vitæ cælestis & diuinæ gloriæ auidus ibat ad crucem NESTOR, & cùm esset crucifixus, tamquam è cathedra docebat, & dicebat: Filioli, stabilis sit nostra confessio ad Deum. Compatiamur ei, vt conglorificemur. Et cùm dixisset, Amen, obdormiuit & quieuit.*

*Aureola
mortifica-
tionis.*

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti ASTII Episcopi exemplum; in quo, tamquam in præclarissimo speculo, ferentis amoris & morbi flammæ conspicitur.

E M.

11. *Dia mihi penitas populatur flamma medullas :
Parce rogis, potero, tortor, amore mori .*

EMBLEMATICA IMAGO XI.
S. ASTII EPISCOPI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

ANCTVS ASTIVS Dyrrachij vrbis Episcopus, Imperatore Traiano primò cruci affixus est, flammis deinde addictus, ne crux deesset igni, nec cruci ignis deesset. Martyrol. Roman. 17. Iulij.

Flamma amoris diuini ligno crucis alitur, lignum-que sacræ crucis flammis charitatis ardescit. Crux amoris, & amor crucis, miro sibi modo respondent.

Fortis est vt mors dilectio. Similis morti est, quæ per crucem Martyri infligitur. Confirmat hoc ipsum Gregorius Homil. II. in Euangelia. *Rectè per Salomonem dicitur, Fortis est vt mors dilectio; quia videlicet sicut mors corpus interimit, sic ab amore rerum temporalium æternæ vitæ charitas occidit. Nam quem perfectè absorbuerit, ad terrena foris desideria insensibilem reddit.*

Pendens ASTIVS è cruce, & ad pedem crucis flamma, consonant inter se, & simul indicant, vt quemadmodum interimit corpus crux, sic etiam ignis cælestis amoris mundanis affectibus animam emortuam reddit. CHRISTVS ipse sic crucifixus est, vt amorem suum ostenderet: sic amorem suum Cant. 8, 6.

N

osten-

Sympathia Christi & Astij Artificum ferendi flammæ amoris.

ostendit, vt crucifigeretur, quoniam nos omnes dilexit. Ad pedem crucis ASTII excitat ignem tortor, & quidem flamma charitatis flatu tribulationis accenditur. Ad hoc igitur speculum patiens se amator componat.

CRUX ASTII, CRUX AMORIS.

Crux amoris, instrumentum artis bene viuendi.
Ephes. 3,
17.

Similes nos omnes ASTIO esse cupit ac petit Paulus: *In charitate radicati, & fundati, vt possitis comprehendere, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum.* Quid hîc lateat, detegit Augustinus in Psalm. 103. *Fortassè crucem Domini significat. Erat enim latitudo, in quâ porrecta sunt manus; longitudo à terrâ surgens, erat totum corpus infixum; altitudo, ab illo innexo ligno sursum, quod eminent; profundum, ubi erat crux, & ubi spes omnis vitæ nostræ.* Paulus ipse radicatus & fundatus erat in charitate, & simul affixus cruci, dicebatque: *Quis nos separabit à charitate CHRISTI? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius?* (sicut scriptum est: *Quia propter te mortificamur tota die, aestimati sumus sicut oves occisionis.*) Mortificabatur tota die, quoniam tota die diligebat: & quidem amoris crux sic firmiter amantem tenebat, vt ab ea nulla posset vi diuelli. *Certus sum enim; ait Paulus,*

Excitatio laborantis.

Rom. 8,
35.

Psal. 43,
23.

Rom. 8,
38.

quia

quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in CHRISTO IESU Domino nostro. Ignis non accenditur sine labore; nec sine labore diuinus excitatur amor. Hinc sanctæ memoriæ Syncletica in Apophthegm. Patrum: *Qui ignem accendere volunt, prius fumantur, & ex fumi molestia lacrymantur. Ita & nos oportet diuinum ignem cum lacrymis atque laboribus in vobis ipsis accendere.* Etenim iuxta tritum sermone prouerbiū, *Absque labore & dolore non uiuitur in amore.* Crux igitur amoris crux ASTII est; qui cum diuino Ignatio exclamat: *Amor meus crucifixus est.* & cum diuo Paulo, diuino isto amore captus & virtutis ecsticæ particeps factus, ait: *Uiuo ego iam non* Galat. 2, 20, *ego, uiuit verò in me CHRISTVS:* tamquam verus amator & qui excessit è se Deo, & iam non vitam suam, sed amati tamquam vehementer dilectam viuens. Hoc utique modo primi illi diuini amoris præceptores pro CHRISTO quotidie morientes, testificabantur, uti par est, & sermone & opere se nil aliud nosse, neque diligere præterquam CHRISTVM, eumque crucifixum.

CRUX ASTII, CRUX ægrotantis.

Instrumentum artis bene moriendi.
Cant. 2, 4.

Felix lectus ægritudinis, cui adiungitur amor diuinus, vt qui febribus ardet, ardeat magis diuino amore, & dicere queat, *Amore languero*. Qui sic affigitur lecto, vt amanter ægritudinem patitur, similis est ASTIO Episcopo, quem sacra CHRISTI charitas cruci suæ adiudicauit, damnauit morte; & dum tormentis affligeretur, insensilem Martyrem reddidit. Reddit & ægrum, qui tactus sublimi affectu exulat ipse à se, & acerbos dolores non sentit, nec curat. *Sed neque hoc mirum* (vt loquar cum Bernardo Serm. 61. in Cantic.) *si exul à corpore dolores corporis non sentiat. Neque hoc facit stupor, sed amor. Submittitur enim sensus, non amittitur. Nec deest dolor, sed superatur & contemnitur.* Ad hunc amorem alligere conatur ægrotum S. Augustinus Tract. de Visitat. infirmor. Serm. 1. *Si igitur Deum diligis, disciplinam Dei te flagellantem diligis, flagellum Dei sustines. Tusi laboras, pulmone deficis, cibum stomachus respuit, phthisi decoqueris, dysenteria sauciaris, multimodo morborum genere afficeris? sed hæc, si oculum habes, si cordatus es, Dei dona sunt. Quidquid Midas tangebatur, in pretiosum aurum vertebatur, quemadmodum narrat fabula. Hoc autem verissimum est, vt quidquid graue*
amator

Excitatio ægrotantis.

amator diuinus tangit, licet aliàs malum sit, totum
 vertatur in bonum. *Diligentibus Deum omnia coope-* Rom. 8,
rantur in bonum : vt & morbi & infirmitates, quibus 28.
 pulsantur, beneficiorum loco accipiuntur. Dilige-
 bat Andreas Deum, & eius amor crucem illam, cui
 fuerat adiudicatus, bonam reddebat: vnde & ipse
 exclamauit, *O bona crux!* Bona crux est, cui diuini
 amoris ignis accedit: accessit & cruci ASTII, & id-
 circò mala censenda non est, nec malus censendus
 lectus, nec morbus, cui flamma sacræ dilectionis
 adiungitur. *Charitas patiens est, benigna est*, & qui 1. Cor. 13,
 tactus amore laborat, & non valet, cultor pacien- 4.
 tiæ existat, vt referat in cruce A S T I V M, qui tole-
 rantiam cum igne amoris coniunxit: coniunxerat
 antea Rex gloriosus Martyrum CHRISTVS. Ne se-
 paret æger, quæ Deus simul connexuit: *Cor suum da-* Eccli. 38,
bit in similitudinem picturæ. 28.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, *cùm dilexisset suos, qui erant in* Ioan. 13, 1.
mundo, in finem dilexit eos, auctor & institutor Virtus Eu-
 venerabilis Sacramenti. CHRISTVS tunc temporis charistia.
 ardebat intus amore, & quodammodò se leuauit
 ac recreauit, cùm foras flamma charitatis erupit,
 & sacram Eucharistiam condidit. Hoc sibi leua-

men exoptabat sponfa CHRISTI, cùm diceret Cantic. 2, 5. *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languo.* Ad hos Eucharisticos flores, & mystica mala languentes amore vocantur, & quidem à

Matth. 11,
23.

CHRISTO: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Facebant ex hoc conuiuio qui amare nesciunt; conuiuium enim amoris est. vnde Sponfa Cantic. 5, 1. delibuta gaudio dicit: *Comedi fauum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo: comedite amici, & bibite, & inebriamini charissimi.* Accersit amicos & charissimos, vt participes sacrorum mysteriorum fiant, & Agnum paschalem sumant. Monet vt comedant, bibant, & inebrientur. Laudabilis ebrietas venerandi Sacramenti est, cùm ita hominem possidet, vt extra se illum constituat, & immemorem sui reddat. Habet hanc vim Eucharistia, vt hominem diuino accendat amore, & semel accensum sursum ferat, sursum trahat humanarum rerum immemorem, memorem diuinarum. Felix ebrietas, quæ suæ infirmitatis oblitam inflamat animam, vt virtute accepti

Viaticum. Viatici magnos animos concipiat ad pugnam, & luctam cum hoste & morte futuram.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

IN ardentis ignis formam ardet & ignescit amor, Honor alit
ariam be-
nè viuen-
di & mo-
riendi.
ignescit & fulget aurum, ex quo corona constitui-
tur danda pro meritis iis, qui flammæ diuinæ cha-
ritatis patiuntur more ASTII, & Augustini, qui
cruci amoris affixus, & simul eius ardore accensus,
cap. 18. Meditationum, postquam dixit, *Tu es Deus
meus, panis meus viuus, Sacerdos meus in æternum, dux
meus ad patriam*; constitutus in eius præsentia sub-
iungit: *O splendor paternæ gloriæ, qui sedes super Cheru-
bim, & intueris abyssos, lumen veridicum, lumen illu-
minans, lumen indeficiens, in quem desiderant Angeli pro-
spicere! Ecce cor meum coram te est: discute tenebras
eius, vt amoris tui claritate plenius perfundatur. Da mi-
hi Deus meus te, redde mihi te: en amo te; & si parum
est, amem validius. Non possum metiri, vt sciam quan-
tum desit mihi amoris tui ad id quod satis est, vt currat
vita mea in amplexus tuos, nec auertatur, donec absconda-
tur in abscondito vultus tui.*

Hanc patiebatur crucem S. Franciscus noster Xa-
uerius, magnus, & ita augustus amator, vt clama-
ret: *Sat est Domine, sat est.* nec diceret cum Augu-
stino: *Non possum metiri, vt sciam quantum desit mihi
amoris*

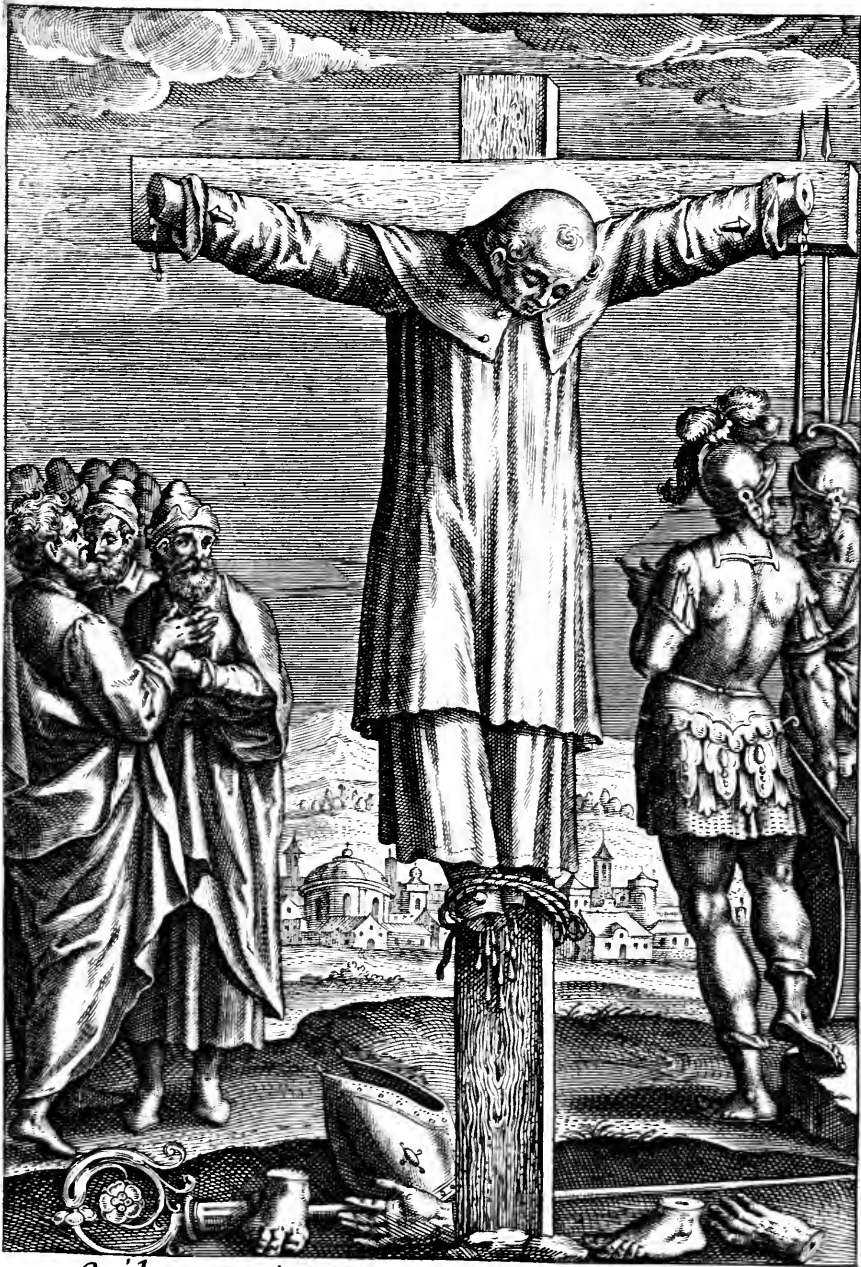
amoris tui ad id quod satis est, vt currat vita mea in amplexus tuos. Mensus est magnitudinem crucis suæ, & esse satis putabat, vt in amplexus diuinos rueret & corrueret, & de manu Omnipotentis in cælis aurea corona & aureola feruidus amoris Martyr coronaretur. Et quidem coronatus est. Nec quidem

1. Cor. 13, 5. contra nobilem conditionem charitatis, quæ *non querit quæ sua sunt*, appetentia cælestium coronarum est, cùm nihil velit & quærat extra Deum, qui Sanctorum omnium corona est. Ad hanc coronam trahebat amoris ignis sanctam Austrebertham virginem, quæ in lecto iacens clamabat: *Ecce ego ad te venio quem amavi, ad te propero quem desideravi, ad te sitio peruenire, quem semper ardentissimo amore dilexi: in te spero, non confundar: tu meum suscipe spiritum in pace sempiterna, ne aduersum me præualeant inimici iacula.*

*Aureola
corona
amoris.*

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti PETRI Episcopi Damasceni exemplum; in quo, tamquam præclarissimo exemplo, scandali tollendi & morbi accipiendi forma conspicitur.

12. *Quid moror in terris, cum sint præcisâ laboris
Organa? me rutilis asfere Christe polis.*

EMBLEMATICA IMAGO XII.

S. PETRI EPISCOPI DAMASCENI

CRVCIFI XI

E X P L I C A T A.

ANCTVS PETRVS Episcopus Damascenus, amputatis manibus, pedibus, linguaque simul auulsa, à Principe Agarenorum in crucem sublatus est. Sine pedibus cælum ingreditur, sine manibus accipit palmam, sine lingua loquitur Deo, & monet nos omnes, vt & manus & pedes præcidamus, si fortè impediant, quò minùs in cælum veniamus. Huc pertinet, quod frater Ægidius discipulus S. Francisci monebat: *Si vis benè & acutè cernere, erue tibi oculos. Si vis audire perfectè, obtura aures, vt sis surdus. Si vis rectè & præclarè loqui, præcide tibi linguam, vt obmutescas. Si vis probè efficere omnia opera tua, amputa manus tuas. Si cupis esse membris omnibus integer & perfectus, mutiles ea.* Hoc ipsum est, more PETRI Damasceni, mysticè carnem propriam crucifigere. Prætereà crux fatis grauis est, in eum statum hominem esse redactum, vt coniunctos sibi amicos teneatur à se repellere, si velit regnum cælorum sibi promereri.

Martyrol.
Menolog.

Quamobrem CHRISTVS charorum omnium renuntiationem cum laboriosa cruce coniunxit. *Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus.* Pars arboris abscissa crux est, & hæc arbori, terræ, radicibusque renuntiat, vt fiat crux; & quisquis se ad formam crucis componit, debet abnegare parentes, propinquos, omnes charos & amicos. Sic PETRVS Damascenus suadet, persuadet item CHRISTVS, qui passioni iam propinquus abire permisit Apostolos, amicos nimirum suos, & in passione sua religiosus cultor silentij, valedixit Matri & Ioanni, suisque se charis pignoribus orbavit & priuauit.

CRUX PETRI Damasceni, Crux scandali vitandi.

Satis magna crux censenda est, quam Redemptor noster iniunxit, & simul apposuit, cum dixit: *Si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscide eum, & proiice abs te: bonum tibi est ad vitam ingredi debilem, vel claudum, quàm duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem æternum.* Quanta crux ista sit, exponit in hunc locum Hieronymus. *Igitur omnis truncatur affectus, & vniuersa propinquitas amputatur,*

Luc. 14,
26.

*Sympathia
Christi &
Petri Da-
masceni
Artificum
vitandi
scandali.*

Ioan. 19,
26.

*Crux vita-
ti scandali,
instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.*

Matth. 18,
8.

*Excitatio
laboran-
tis.*

tatur, ne per occasionem pietatis vnusquisque credentium scandalo pateat. Si ita est tibi coniunctus, vt manus, pes, oculus, & est utilis atque sollicitus, & acutus ad perspiciendum, scandalum autem tibi facit, & propter dissonantiam morum te pertrahit in gehennam, melius est, vt & propinquitate eius, & emolumentis carnalibus careas, quàm dum vis lucrifacere cognatos & necessarios, causam habeas ruinarum. Accedit & Augustinus libro de Salutar. docum. cap. 22. Amicus est, oculus est, manus est; amputa, & proice abs te. Noli consentire. Membra etiam nostra in corpore nostro confusionem faciunt. Unitatis coniunctione viuunt, & connexionem inuicem connectuntur: vbi dissensio, ibi morbus & vulnus est. Accedit & Cyrillus lib. 12. in Ioannem cap. 22. Discimus quando tempus ad certamina vocat, ne si etiam qui charissimi nobis sunt, prohibeant, turpe forsan putantes, mentem villo modo illis adhibeamus. Non enim à satanâ differt, qui scandala ponit, & quibuscumque modis à reeta sententia homines seducit. Quod etiam CHRISTVS ostendere videtur. Si oculus, inquit, dexter scandalizat te, erue eum, Math. 5, 29. & proice abs te. Quod enim à felicitate nostra nos semouet, etiamsi amicitiae lege nobis coniungitur, etiamsi natura ipsa & sanguinis proprietate copulatur, non nostrum, sed alienum & hostile putandum est.

CRUX PETRI Damasceni , CRUX
ægotantis.

*Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.*

CVM morbus ingruit , & vsum manuum , pe-
dum , & linguæ impedit , PETRI Damasceni
instar lecto affigitur ægotus. Quòd si æger mani-
bus , pedibus , & lingua labi consueuerit , soletur se
ipsum , cùm videat peccandi instrumenta & organa
defecisse. Cùm manus & pedes deficiunt laboranti
podagra & chiragra , si lecto fixus inhæreat , reda-
ctus ad eum statum est , in quo PETRVS Damasce-
nus depingitur. In hoc ipso statu erat Gregorius
Magnus , sicut & ipse scribit lib.7. Epist.127. *Pecca-
tis meis exigentibus , ecce iam vndecim menses sunt , quòd
valdè rarum est , si de lecto aliquando surgere potuero.
Tantis enim podagræ , tantisque molestiarum doloribus pre-
mor , vt vita mea mihi grauissima pœna sit. Quotidie enim
in dolore deficio , & mortis remedium expectando suspiro.*
Redactus ad hanc necessitatem infirmus , cùm ia-
ceat in lecto , corporis orbatus functionibus , nec
se , nec statum suum despiciat , sed audiat Ambro-
sium lib. 1. de Iacob & vita beata , cap.8. *Sed fortè
aliquis putet , ægritudinem atque imbecillitatem corporis
impedimento esse ad perfectionis munus implendum , eò
quòd non possit opera manuum vlla factaque prodere. Ve-*

*Excitatio
ægotan-
tis.*

rùm

rùm ea sibi iustus impedimenta esse non sentiet, imò etiam eum, qui illa mirabiliter defleat, corripiet, & quasi ignauum arguet, quòd plus in corporis vsu, quàm in animæ virtute constituat. Elucebat hæc virtus in Bernardo affixo lecto; qui cùm extremè ægrotaret, ne ceteris scandalo esset, mori malebat. *Viuere, inquit, erubesco, quia parum proficio: mori timeo, quia non sum paratus: malo tamen mori, & misericordie Dei me committere et commendare, quia benignus et misericors est, quàm de mala mea conuersatione scandalum facere.* Discat æger mori potius quàm scandalum dare: discat & orare: Rex gloriose, cuius crux diligentibus legem tuam scandalum non est, hanc mihi gratiam concede, legem & crucem amanti, vt corporis ægritudo quam patior, tollat & abscindat omnia offendicula, quæ salutem animæ impediunt. Quisquis hoc in votis habet, componat se ad formam P E T R I, qui legem de scandalo latam religiosè seruauit, & seruandam è cruce docet; docet & patientiam, quæ necessaria est iis, qui cum ipso laborant & ægrotant.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

R Ex gloriosus nec manus, nec pedes, nec lingua ad vindictam in cruce habuit, & idem Virtus Eucharistia.
Agnus

Agnus nec manus, nec pedes, nec linguam videtur habere consecratus in Eucharistia: ad leuamen feruorum suorum, qui propter custodiam legis huiusmodi membrorum vsu sese priuant, & eorum functionem patientes in lecto non exercent. Hos

Matth. 11,
28.

vocat CHRISTVS cùm dicit: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Et quidem iacens in lecto homo nec pedes habet nec manus, vt tendat in cælum, & illud apprehendat. Succurrit eius indigentiaë CHRISTVS, qui post sumptum iam Viaticum exierit è sacra Hostia pedes illos sacrosanctos, quibus in cælum ascendat, manus, quibus illud capiat, ac fortiter teneat.

Viaticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiaë,
Aurea & aureola corona.

Honor alit
artem be-
nè viuen-
di & mo-
riendi.

GLoriosus Rex, qui propter vitandum scandalum, scissionem pedum & manuum, priuationemque visus ordinauit & intimauit, meminit remunerationis futuraë in cælis, cùm dixit in Evangelio: *Bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel claudum, quàm duas manus vel duos pedes habentem, mitti in ignem æternum.* Bonum quidem PETRO est se in cælesti patria præsentare, pro cuius amore & defensione permisit se manibus pedibusque truncari. Deco-

Matth. 18,
8.

rum

rum fatis est pro patria similia pati ; pro cælo & regno Dei eiusmodi iacturam facere , multò gloriosius est. Terrena patria decorare potest eos , qui pedum & manuum detrimenta propter ipsam subierunt , reparare tamen & restaurare minimè potest: cælestis verò patria magna cum gloria factas pro se iacturas omnino tollit , & membra amissa reddit ac restituit. Nouerat hanc gloriosi Regis virtutem puer ille Machabæus , qui iussus extrahere linguam , & manus extendere, vt carnificis gladio amputarentur, *linguam postulatus citò protulit , & manus constanter extendit, & cum fiducia ait : E cælo ista possideo , sed propter Dei leges nunc hæc ipsa despicio , quoniam ab ipso mea recepturum spero : ita vt Rex , & qui cum ipso erant, mirarentur adolescentis animum , quòd tamquam nihilum duceret cruciatus.* Ad stuporem etiam hostium nihil tormenta curabat , cùm sciret pati se pro cælo & Deo , cuius potentia erant cum magno fœnore membra perdita refarcienda. Hæc fortis ac valida meditatio & cogitatio est , qua patiens in ipsa sectione membrorum despiciet cruciatus , despiciet & amicos , notos & propinquos , expectans plenam & plenariam compensationem cùm ingredietur ad vitam , & ad vitæ simul coronam admittetur. Hac spe & expectatione suffultus cùm Laumarus Abbas

2. Machab.
7, 10.

*Aureola
rollentis
ex se scanda-
dala.*

Extrema
verba mo-
rientis.

affixus lecto , & priuatus suorum membrorum vfi-
bus esset , in extremis affirmabat : *Ego letus sum ani-
mo, ineffabilem Dei misericordiam appello , vt ianuam pie-
tati suæ velit mihi patefacere , meamque spem & expecta-
tionem certa promissionum suarum remuneratione solari.*

Proferatur nunc in publicum sancti CLEMEN-
TIS Episcopi & sociorum exemplum ; in quo, tam-
quam in præclarissimo speculo , ferentis zelum &
morbum forma conspicitur.

13. *Clarescant alij numerosæ stragis aceruo :
Vobis perpeßâ gloria morte venit .*

EMBLEMATICA IMAGO XIII.

S. CLEMENTIS EPISCOPI,
ET SOCIORVM PHENGONIS
ET EVCARPI CRVCIFIXORVM

EXPLICATA.

LEMENS, Agathangelus, & focij pro confessione IESV CHRISTI, dominante Maximiano, protrusi in calçis viuæ fornacem, custodia militari seruabantur. Aderant in

Metaph.
Menolog.

militari cohorte PHENGON & EVCARPVS, qui sanctorum Martyrum verbis & miraculis attracti, partibus CHRISTI adhæserunt. Quam ob causam vterque crucifixus est, & vterque zelo accensus commilitones suos in partes CHRISTI trahere conatus est. Hoc signum, hoc argumentum perfectæ conuersionis est, vt qui reuocatus à Deo piissimo fuerit, ceteros reducere ad Deum conetur. Audiamus Ambrosium lib.2.de Pœnit.cap.6. *Subiiciamus nos Deo, vt non subditi simus peccato, & tanta fiat conuersio, vt qui Deum non agnoscebamus, ipsi eum iam aliis demonstremus.* Ardebant CLEMENS & Agathangelus in fornacé illa calcaria, non tam visibili quàm inuisibili flam-

ma, qua zelator animarum Paulus flagrabat, cùm diceret: *Quis scandalizatur, & ego non vrer?* Diuinus hic ignis in CHRISTI pectore ardebat: *Zelus domus tuæ comedit me.* qui & dicit: *Ignem veni mittere in terram, & quid volo nisi vt accendatur?* Accensus est in CLEMENTE & Agathangelo, qui Deo PHENGVM & EVCARPVM pepererunt. Quales patres, tales & proles euaserunt flagrantes & ardentes zelo conuersionis animarum, quæ contra ipsum Deum militabant, & pro Deo iam conuersæ decertarunt, & diuini zeli speculum illustrarunt.

CRUX PHENGONIS & EVCARPI, CRUX zeli animarum.

Zelator conuersionis animarum suam portat crucem, & cruciatur, dum mores peccatorum sustinet, & dum amore tractus ipse, errantes homines à perditionis via retrahere contendit. In hanc ipsam sententiam CHRISTVS loquitur lib. 4. Reuelat. cap. 129. S. Birgittæ, concluditque post multa: *Ergo, qui ardua vincere proponit, attendat ad tentationes suas, & caueat ne per inordinata desideria minuatur Dei zelus, quia toto desiderio & zelo diuino, & cum omni patientia currendum est ad peccatorem, opportunè & importunè, vt conuertatur, & vbi iustus nihil proficit loquendo,*

2. Cor. II,
29.
Sympathia
Christi &
Martyrum
Artificum
zeli ferendi.

Psal. 68,

10.
Luc. 12,

49.

Crux zeli
animarum,
instrumentum
artis
benè viuendi.

Excitatio
laborantis.

do, vel admonendo, ibi zelus est exercendus, orationum-
 que instantia continuanda. Conditionem zeli huius
 CLEMENS & Agathangelus in sua calcaria propo-
 nunt, & quasi exponunt verbis Ambrosij Serm. 18.
 in Psalm. 118. *Zelus charitas est. Denique valida est* Cant. 8, 6.
sicut mors charitas, durus sicut inferi zelus. Durus ze-
lus, quem vitæ huius nulla vincit illecebra. Durus zelus
inferi, per quem peccato morimur, vt viuamus Deo. An-
geli quoque sine zelo nihil sunt, & substantiæ suæ amit-
tunt prærogatiuam, nisi eum zeli ardore sustentent. Du-
rus zeli ardor, qui & Angelos & Agathangelos ac-
cendit. Facis Angelos tuos spiritus, & ministros tuos Plal. 103
ignem vrentem. Talis & minister Paulus erat, de quo ^{4.}
 lege Augustinum lib. 3. de Verbis Domini Serm. 26.
Pugnat ergo pro omnibus, zelatur omnes Dei zelo, accen-
ditur pro omnibus, & inflammatur pro iis qui extra le-
gem sunt, & pro iis qui in lege sunt, Magister gentium.

CRUX PHENGONIS & EVCARPI, CRUX ægrotantium.

PHENGON & EVCARPVS teneri & infirmi adhuc Instrumentum artis
 bene moriendi.
 in fide crucibus adiudicantur, quorum salutem
 curantes CLEMENS & Agathangelus, viuâ calce com-
 buruntur. Testatur exterior ignis charitatem inte-
 riorem, quo flagrabant in crucifixos infirmos. Hæc
 lex

lex summæ charitatis est , vt cùm ipse malè habeas , decumbas in lecto , & labores , immemor ægritudinis tuæ fratrum ægrotantium curam habeas , feruenter & ardentè eorum valetudinem procures. In morbi & infirmitatis fornace Timotheum Apostolus esse volebat , cùm laborare eum sineret , diceretque : *Modico vino vttere propter stomachum tuum & frequentes tuas infirmitates.* Causam reddit Chrysostomus Epist. 4. *Nec ipsius morbum profligauit is , qui mortuos ad vitam reuocabat , verùm eum in morbi fornace versari permisit , quò amplissimæ libertatis & fiduciæ opes hinc ipsi cogerentur.* Quisquis ad hunc statum redactus est , in fornace CLEMENTIS & sociorum se esse consideret , & zelator salutis animæ suæ lubens ac volens ardores febriles patiatur.

1. Tim. 5,
23.

Excitatio
ægrotan-
tis.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eu-
charistia.
Matth. I I,
28.

Apoc. 21,
23.

Rex gloriosus zelo salutis alienæ flagrantès & laborantes vocat ad se , *Venite ad me omnes , qui laboratis , & onerati estis , & ego reficiam vos.* Hoc valdè mirabile est , quòd cùm sit sub panis & vini formis fornax cælestis ardoris , is , qui sumit Eucharistiam , in æstu flagrantis zeli diuinam temperiem sentiat. Eucharisticus quippe ignis illuminans est , non comburens. *Lucerna eius est Agnus.* Agnus est,

est, dum consecrat & consecratur nocte suprema in cœnaculo, quo tempore simul & loco summum animarum zelum cum summa suavitate coniunctum ostendit. Et quidem verba consecratoria, quid nisi zelum sonant, cum mysticum Agni corpus, & pretiosus eius Sanguis, pro culparum humanarum remissione consecrentur. Ritè ac rectè verba consecrationis non elata voce, sed submissa proferuntur, ut vel ex ipso vocis sono diuini zelatoris mansuetudo magis innotescat, magis patefiat. Cum cœlestis Agnus Dei seipsum tunc temporis dederit per sacri formam Viatici, & in eo salutis humanæ ardentem suum zelum ostenderit, quisquis hunc ipsum com-
Viaticum.
 meatum moriturus accipiat, expendat, & perpendat quantam de anima sua seruanda CHRISTVS habuerit semper curam, & tunc maximè habeat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
 Aurea & aureola corona.

CVM species quædam martyrij sit passio diuini zeli, quisquis æmulator est, cogitet de præmiis, cogitet de coronis, quæ decretæ in cælis sunt Martyribus per ignes & flammæ in cæleste regnum migrantibus. Meminerit magni zelatoris Eliæ, qui totus in igne erat, & viuum martyrem agens ad.

*Honor alit
 artem be-
 nè viuendi
 & moriendi.
 Aureola
 diuini zeli.*

Q

spe-

speluncam se recepit , & in eius sepulchro & ca-
 uea se occultauit , cùm rogatus quid ibi ageret,
 3. Reg. 19, respondit : *Zelo zelatus sum pro Domino Deo exerci-*
 10. *tuum.* Viuus hic martyr , qui paulò antè cibo typico
 fuerat recreatus , vidit in monte specimen cælestis
 gloriæ , cuius mirabili contemplatione magnos
 concepit animos , vt magis ac magis zeli diuini ar-
 doribus animam suam exponeret : cùm tamen ante
 1. Reg. 19, propositam sibi gloriam *petiuit anima sue , vt more-*
 4. *retur.* Non petebat Elias post visum præmium iam
 mori , vlteriùs pati appetebat. Hoc ipso spiritu du-
 ctus , cùm esset in extremis vicinus gloriæ Martinus,
 dicebat Deo : *Si adhuc populo tuo sum necessarius , non*
recuso laborem ; fiat voluntas tua.

*Extrema
 verba mo-
 rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti LIBERATI
 Abbatis & sociorum exemplum ; in quibus , tam-
 quam præclarissimo speculo , transitus mundi &
 morbi forma conspicitur.

14. *Cedat sepositas Argo quæ vexit in oras :
Hæc pinus cæli vos statione locat .*

EMBLEMATICA IMAGO XIV.

S. LIBERATI ABBATIS, ET
SOC. CRUCIFIXORVM
EXPLICATA.

CARTHAGINE sub Hunerico tyranno Victor in
Histor.
 LIBERATVS Abbas, BONIFACIUS Dia- VVádalor.
Martyrol.
Roman.
 conus, SERVVS & RVSTICVS Subdiaco-
 ni, & MAXIMVS puer, in naui cruci-
 fixi sunt, at naui adiecto igne, vt omnes pariter
 concremarentur. Admotus ignis diuinitus extinctus
 est, carnifices verò, igne furoris accensi, remorum
 ictibus Martyres contriuerunt & maëtarunt. Sacri-
 ficiu hoc Pontificale est quod Abbas celebrat: as-
 sistunt ministri Sacrificio, & ipsi sacrificantur. Ne-
 mo sine naue mare nauigat, nemo sine cruce transit
 mundum, & appellit in portum. Cælestem patriam
 olim eminus mortales contemplabantur, & aspi-
 cientes à longè illam salutabant. Ignis & aqua si-
 mul interiacebant, & accessum in cælum impedi-
 bant: hinc dolor, hinc gemitus. Venit CHRISTVS Sympathia
Christi &
martyrum
Artificum
transitus
mundani
ferendi.
 in mundum, de rate ac cruce prouidit, qua nobis
 in cælum viam aperiret. Fauet dictis Augustinus
 libro de Opere Monach. cap. 31. *Sanè omnibus, nobis*

*Et vobis pro nostro gaudio & officio laborantibus, Et ar-
 eta est via in labore & arumna, Et tamen in spe gauden-
 tibus iugum eius leue est, & sarcina leuis; qui nos voca-
 uit ad requiem, quò prior transitum fecit à conualle plora-
 tionis, vbi ipsemet sine pressuris non fuit. CHRISTVS
 ignem pariter & aquam tribulationum passus est, &
 liber vel inter mortuos euasit, & fecit liberos, non
 crucifixos modò, sed etiam cruciferos suos, qui por-
 tum iam cæli tenentes, Liberatori suo canentes ce-
 leuma, dicunt: *Transiuimus per ignem & aquam, Et
 eduxisti nos in refrigerium.**

Pfal. 65,
12.

CRUX LIBERATI & SOCIORUM, CRUX transitus mundani.

*Crux
transitus
mundi, in-
strumen-
tum artis
bene vi-
uendi.*

Matth. 3,
17.

Matth. 4,
1.

*Excitatio
laboran-
tis.*

Rom. 8,
14.

Pfal. 142,
10.

CVM CHRISTVS in Iordane esset Filius à Pa-
 tre proclamatus, *Hic est Filius meus dilectus, in
 quo mihi complacui*, consequenter addit Euangelista:
Ductus est à Spiritu in desertum, vt tentaretur à diabolo.
 Duxit illum Spiritus ad ieiunia, ad tentationes &
 labores. Hæc est Dei filiorum conditio, vt quò Spi-
 ritus sanctus eos trahit, eò pergant. *Qui spiritu Dei
 aguntur, ij sunt filij Dei.* Navis vento agitur & agita-
 tur, & navis instar à diuino Spiritu sancti viri mo-
 uentur & impelluntur. Sanctus planè vir, qui dice-
 bat: *Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam.*

Deducet

Deducet me , inquam , in portum per maria , per fluctus , per tempestates. Per fluctus : *Omnes fluctus tuos induxisti super me.* Per tempestates : *Veni in altitudinem maris , et tempestas demersit me.* Sic itur ad astra. Committamus nos mari , fluctibus & tempestatibus, vt & in portu cantemus : *Transiuimus per ignem & aquam.* Rubrum mare rubore suo ignis colorem præ se ferebat , quod filij Dei transierunt : & nos non aquam modò , sed ignem etiam virtute Crucis superemus. Transeunt probi , transeunt improbi : probi de mundo , improbi cum mundo, sicut notat Augustinus Tract. 55. in Ioannem. *Aliud est, inquit, transire de mundo; aliud, transire cum mundo; aliud, ad Patrem; aliud, ad hostem. Nam Ægyptij transierunt, persequendo Israëlem transierunt, sed non transierunt per mare ad regnum, sed in mari ad interitum.* Concludit : *Salubris transitus est, cum à diabolo transimus ad CHRISTVM, & ab isto instabili seculo ad fundatissimum regnum.* Audi Nauclere. *Nauclero quidem profecto non permittitur, ait Basilus Epist. 166. vt tranquillum vbi velit reddat insensum pelagus : nobis verò admodum facile est, vt vitam nobis ipsis reddamus tranquillam, si internos animi tumultus, qui ex affectionibus inordinatis aduersum nos insurgunt, compeſcerimus. Neque enim facultatum dispendia, neque morbi corporis,*

poris, neque quaecumque reliquæ vitæ molestiæ cautum ac studiosum pietatis lædent, donec animo ita comparatus est, ut cum Deo ambulet, ut de futuris cogitet, eosque fluctus, qui infernè excitantur, alacriter & expeditè superet.

CRUX LIBERATI & sociorum, CRUX ægotantium.

*Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.*

TEmpus vitæ nostræ, tempus nauigationis est. Nauigamus in corpore, & cùm venimus ad portum, ægotamus, affigimur lecto, febribus inflammamur, ut LIBERATO ac sociis similes effecti, liberi iam à scopulis & tempestatibus humanæ nauigationis, portum intremus ac teneamus. Benè monet Olympiadem ægram Chrysostronus Epist. 4.

*Excitatio
ægotan-
tis.*

Quantò magis aurum inflammatur, tantò etiam purius redditur. Quantò longius nauigat mercator, tantò plures merces cumulat. Quocircà ne paruum nunc tibi propositum esse certamen putes, verùm omnium, quæ sustinisti, altissimum, maximumque & sublime; de eo loquor, quod in corporis aduersa valetudine situm est. Sanctus Bernardus Abbas, sicut eius tradit historia, plenus iam mercibus ac onustus meritis, cupiebat, euectus nauis, ex miseriis & ærumnis vitæ mortalis liberari. Accidit extremè iam laboranti, videri sibi nauem, quæ

quæ se transfueheret, expectare. Et quidem illa quasi in littore apparuit, & cùm Bernardus ingredi festinaret, nauis disparuit. Cognouit necdum tempus migrationis suæ aduenisse. Crescebat dolor, & morbus ingrauescebat; & hoc habebat solatij, quòd esset reditura nauis, & se suasque merces tandem in cælestem portum intromissura. Cùm æger febribus ardet, cogitet se in proposita LIBERATI & socio-
rum naue lecto crucis alligatum. Si puer sit, puerum crucifixum intueatur: si iuuenis, iuuenes affixos cruci contempletur: si virum iam agit, viros suspendio addictos attendat: si senex prouectus ætate est, pendentem è nauis arbore senem præ oculis habeat, vt cuiuslibet ætatis homo nouerit, sibi è mortali vita nauigandum, nec certum tempus aliquod præfinitum, quo quis perueniat in portum, iam puer, iam iuuenis, iam vir, iam senex ardente fe-
bri corripitur, & festina morte abripitur. Transeunt per ignem & aquam omnes, quos nauis exhibet crucifixos, vt in refrigerium veniant, & æger, qui eandem patitur probationem, *Cor suum dabit in si-* Eccli. 38,
28.
militudinem picturæ.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Virtus Eucharistia.**Matth. 11, 28.**Prou. 31, 14.**Viaticum.*

Rex gloriosus, cùm iret de mundo ad Patrem, in leuamen transeuntium sacram Eucharistiam condidit & reliquit. Et quidem adhuc in Ecclesia sua Agnus è Petri nauicula clamat ad eos qui in mari laborant, & amaros fluctus tranant, mundi Oceanum transeuntes, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Ecclesia sancta *facta est quasi nauis institoris de longè portans panem suum,* & inde **CHRISTVS** super transeuntes aquas panem Eucharistiæ mittit, vt mare tranquilum faciat, & nauigantes suos ducat & inducat in portum. Ne iam accedentes ad portum, naufragium ægrotantes patiantur & submergantur, succurrit per eandem Eucharistiam, in qua diuinus Agnus Dei porrigitur & ministratur, vt quæ mortis tempore exoriri & sæuire tempestates solent, imperio eius remittantur atque sedentur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Honor alit artem bene viuendi & moriendi.

CVm tingimur aqua lustrali, satis nobis inueniatur, qualis sit mundanus transitus, per quem datur in cælum accessus & ascensus. Fit per
aquis

aquas transmigratio , quæ est aperta nauigatio im-
 posita iis qui *in Spiritu sancto & in igne* baptizantur. Matth. 3.
11.
 Hæc nauigatio Christiana, quæ fit virtute Baptifini,
 formam martyrij importat. Confirmat assumptum
 Augustinus lib. de Ecclesiast. dogmat. cap. 74. *Bapti-
 zandus confitetur fidem suam coram Sacerdote, & inter-
 rogatus respondet: hoc & Martyr coram persecutore facit,
 qui & confitetur fidem, & interrogatus respondet. Ille
 post confessionem vel aspergitur aqua, vel tingitur: & hic
 vel aspergitur sanguine, vel contingitur igne. Ille manus
 impositione Pontificis accipit Spiritum sanctum: hic habi-
 taculum efficitur Spiritus sancti, dum non est ipse qui lo-
 quitur, sed Spiritus Patris qui in eo loquitur. Ille commu-
 nicat Eucharistia in commemoratione mortis Domini: hic
 ipsi CHRISTO commoritur. Ille profitetur se immundis
 actibus renuntiaturum; hic ipse renuntiat vitæ. Illi pec-
 cata omnia dimittuntur, in isto extinguuntur.*

Hæc nauigatio Christianorum simul & Marty-
 rum est, hæc communis tranatio & transmigratio,
 quam nauis LIBERATI & sociorum transeuntium
 per aquam & ignem ostendit & declarat. Cùm verò
 species nauigationis sit vita Christianorum, ritè ac
 rectè coniungitur cum Baptifino mysterium sacræ
 Eucharistia, ne in mari annona deficiat. Verùm
 enim verò, cùm in pelago nauigantibus cælum pa-
 teat,

teat, cuius aspectus recreat ferentes graues molestias tum maris tum nauis, erit occasio & causa cælestis recreationis facienti transitum laboriosum, erigere oculos ad præmium sibi in cælis destinatum, si prosperè confecerit nauigationem, more LIBERATI & sociorum, qui salui & incolumes in portu festiuum celeuma dicunt & canunt, *Transiuimus per ignem & aquam, & induxisti nos in refrigerium.* Erat iam vicinus portui Adelhardus Abbas, cùm frequenter iteraret: *Hinc ibo, & ad Deum meum veniam, letus moriar, letusque transibo ingentes huius vitæ foveas; quoniam ad gaudia peruenturus sum sempiterna, longè mihi antè promissa.* Proximus iam cælo Nicolaus Tolentinas postulauit sibi crucem. *Crucem, inquit, meis oculis inspiciendam offeratis, vt eius virtute ceu baculo altissimæ potestatis fultus, Jordanem huius mundi liberè transmittere, & ad paradisi gaudia facilè peruenire queam.*

Proferatur nunc in publicum sancti PAPHNVTII Abbatis exemplum; in quo, tamquam præclarissimo speculo, triumphantis in labore & morbo forma conspicitur.

Aureola nauigationis mundana.
Psal. 65,
12.

Extrema verba morientis.

Quàm bene iuncta tuæ Paphnuti præmia pugnae?
15. Palma crucem, palmam crux generosa dedit.

EMBLEMATICA IMAGO XV.

S. PAPHNVTTII ABBATIS CRVCIFIXI

E X P L I C A T A.

 ANCTVS PAPHNVTTIVS Abbas, cùm di-^{Metaph.}ram in Christianos persecutionem esse in^{Martyrol.} Ægypto cognouisset, contendit eò, & sua sponte Ariano Præfecto seipsum præsentavit, & paratum se mori pro defensione Christianæ fidei declaravit. Quam ob causam variis pœnis cruciatibusque tentatus, affixus tandem palmæ palmam consecutus est. Nouit patientia CHRISTI vel in ipsa cruce triumphare, canitque propterea Ecclesia:

*Pange lingua gloriosi
Lauream certaminis,
Et super crucis trophæo
Dic triumphum nobilem,
Qualiter Redemptor orbis
Immolatus vicerit.*

Redemptor quidem orbis tempore sacræ passionis ^{Sympathia} festiuum Palmarum diem egit & coluit, vt trium-^{Christi &}phatorem se in ipso prælij conflictu declararet, & ^{Paphnutij}commilitones suos crucifixos & cruciferos non so-^{Artificum}lùm ^{passionis} triumphantis. ^{trium-} ^{phantis.} ^{Matth. 21.}

lùm post labores iam transactos , sed etiam in eorum tolerantia triumphum celebrari posse doceret.

Cant. 7, 8. Triumphauit in cruce anima , quæ dixit : *Ascendam in palmam , & apprehendam fructus eius.* Et ille etiam
Gal. 6, 14. qui scripsit : *Mihi autem absit gloriari , nisi in cruce Domini nostri IESV CHRISTI.* Placet pulchra sententia Doctoris Ecclesiæ Ambrosij in 1. ad Corinth. cap. 1. *Victor existit , qui iniuste occiditur , reum constituens eum à quo occiditur.* Consonat Bernardus Serm. 61. in Cantica : *Stat Martyr tripudians & triumphans , toto licet lacero corpore ; & rimante latera ferro , non modò fortiter , sed alacriter sacrum è carne sua circumspicit ebullire cruorem.* Existit quoque victor , quo iniuste vexatur , reum faciens à quo diuexatur & exercetur.

CRUX PAPHNYTII , CRUX patientiæ triumphantis.

Crux passionis patientiæ triumphantis , instrumentum artis benè viuendi.

MAgnum quid est , in ipsis passionibus vincere , & in ipsis laboribus cum PAPHNYTIO triumphum agere. Crux ipsa Martyri palma fuit. Vnde , quod Leo Pontifex Sermone de S. Laurentio obiecit Datiano , obiici quoque potest Ariano : *Sæuisti persecutor in Martyrem , sæuisti , & auxisti palmam , dum aggeras pœnam. Nam quid non ad Victoris gloriam ingenium tuum reperit , quando in honorem transferunt triumphum,*

triumphi, etiam instrumenta supplicij? Crux quoque ipsa nobis pœna & palma sit, quemadmodum de Elia & ieiun. cap. 5. Ambrosius monet. *Diuinum, in-* Num. 10,
quit, ad Patres resultauit oraculum, vt cùm egrederentur ^{2.} *Excitatio*
ad bellum, tuba canerent, cuius sonitu Dominus remini- laboran-
sceretur populi sui, quo petitum conferret auxilium, plus- tis.
que misericordiae suae incentiuâ cognoscentes in diebus lati-
tiae suae, in Neomeniis suis concinerent tubarum sonos.
Unde ¶ David dicit: Canite initio mensis tuba in die Psal. 80, 4.
insignis solemnitatis vestrae. Veniet igitur nobis sollemnis
dies, & iam appropinquat, canamus tuba, & annuntie-
mus solemnitatis diem simul nobis, & certamen imminet,
¶ victoria repromittitur. Victoria nostra Crux CHRISTI
est, trophaeum nostrum Pascha est Domini IESV. Ergo
cùm vocamur ad crucem, ad palmam, ad victo-
riam, & triumphum inuitari nos à CHRISTO exi-
stimemus, & cum PAPHNVTIO in cruce ipsa, quam
ferunt cruciferi, exultent & glorientur. Etiam in
morte ipsa, more Gerardi, de quo S. Bernardus Ser-
monem 26. in Cantica dicit: Accitus sum ego ad id mira-
culi, videre exultantem in morte hominem, & insultantem
morti. Vbi est mors victoria tua? vbi est mors stimulus 1. Cor. 15,
tuus? Iam non stimulus, sed iubilus. Jam cantando mori- ^{54.}
tur homo, & moriendo cantat. Vsurparis ad letitiam ma-
ter mœroris, vsurparis ad gloriam gloriae inimica.

CRUX PAPHNVTTII, CRUX ægrotantis.

*Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.*

Natura nostra mortalis de morbis triumphum agit, cùm ab eorum periculo libera euadit: anima verò immortalis in ipso vitæ discrimine nouit de morbo triumphare. Qui nouit in lecto magis se animæ immortalitate quàm corporis mortalitate duci, nouit etiam triumphare. Morbum superat, mortem vincit, & in ipso lecto decumbens solemnem triumphum auspicatur. Quidni triumphet in lecto, cùm subiugauerit aduersarium? Benè & opportunè satis lib. i. de Prouident. Saluian. *Infirmi-
mitas carnis vigorem mentis exacuit, vt, affectis artu-
bus, vires corporum in virtutes transferantur animorum,
& sola exultet anima leta affecto corpore, quasi aduersa-
rio subiugato.* Quisquis ita vincit aduersarium, non tam lecto affixus quàm palmæ censendus est, & ipso Adamo felicior, priusquam amitteret innocentiam, vt adstruit Augustinus lib. ii. de Ciuitate Dei, cap. 12. *Quantum pertinet, inquit, ad delectationem præ-
sentis boni, beatior erat primus homo in paradiso, quàm
quilibet homo in hac infirmitate mortali: quantum attinet
ad spem futuri boni, beatior est quilibet in quibuslibet cru-
ciatibus corporis, cui non opinione, sed certa veritate ma-
nifestum est sine fine se habiturum omni molestia carentem*

*Excitatio
ægrotan-
tis.*

Socie-

Societatem Angelorum in participatione summi Dei, quàm erat ille homo sui casus incertus in magna sua felicitate paradisi. Triumphat æger, qui lecti palmæ affixus, de spe certæ suæ beatitudinis hilarescit, & hilaris rogat & orat: Rex gloriose, qui à ligno & in ligno sanctæ tuæ crucis regnasti atque triumphasti, præsta supplicanti & ægrotanti, ne victus morbo deiciar, sed victor in lecto ipso decumbam. Hoc est velle patientem ægrum triumphare, & more Pauli gloriari, dum ait: *Mihi autem absit gloriari, nisi in* Gal. 6, 14. *Cruce Domini nostri IESV CHRISTI.* Concludit ipse, cùm se infirmum recognosceret: *Libenter igitur glo-* 2. Cor. 12, 9. *riabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus* CHRISTI. Hæc vox infirmantis Pauli est, & eadem sit ægrotantis & triumphantis, qui cor suum dedit in similitudinem picturæ, & virtute patientiæ suæ perficit opus.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

REx gloriosus crucis suæ victoriam agit, & ce- *Virtus Eucharistia.*
lebrat in venerando altaris Sacrificio ac Sa-
cramento; in quo vir patiens labore & morbo af-
flictatus, immemor suæ afflictionis, totus lætus &
exiliens præ gaudio dicit: *Cor meum & caro mea exul-* Psal. 83, 3.
tauerunt in Deum viuum, qui viuæ vocis oraculo mo-

Math. 11,
28.

riens simul & resurgens clamat, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Confititur & perficitur Agni mystici Sacrificium & Sacramentum in memoriam Passionis, Resurrectionis & Ascensionis eius, vt qui communicant crucifixi Regis Passionis, communicent etiam gloriosæ ac triumphanti eiusdem Resurrectioni & Ascensioni, impleaturque votum solemne Ecclesiæ agentis de Crucis Exaltatione. *Felix ille triumphus, sit salus agris, vitæ lignum, mortis remedium.* Hoc ipsum votum nostrum solemne sit, dum sanctos Præsules crucifixos contemplamur, & nobis in laboribus & infirmitatibus nostris propitios esse desideramus & postulamus, vt virtute sacræ Eucharistiæ victoriam non in cælis solùm, sed etiam in terris, dum patimur, celebremus, quam & ipsi celebrarunt, de quibus Ambrosius lib. 1. de Viduis p. 3. *Possunt pro peccatis rogare nostris, qui proprio sanguine etiam quæ habuerunt peccata lauerunt. Isti enim sunt Dei Martyres nostri Præsules, speculatores vitæ ætuumque nostrorum. Non erubescamus eos intercessores nostræ infirmitatis adhibere, quia & ipsi infirmitatem corporis etiam dum vincerent, cognouerunt.*

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Conuertitur crux in palmam, cum de palma Honor alit
artem be-
nè uiuen-
di & mo-
riendi. cæli cælestique triumpho consideratio est. Ver-
tebat in palmam crucem, quam in se Paulus gesta-
bat, & victoris instar dicebat: *Mihi autem absit glo-* Gal. 6, 14.
riari; nisi in Cruce Domini nostri IESU CHRISTI. Ac-
cedit Ambrosius in Psalm. 118. lit. 5. vers. 6. *Si oppro-*
brium tuum gloria est, Domine IESU, quanta est gloria
tua? Tuæ igitur gloriæ participatione quid erimus, cuius
sumus opprobrium gloriosi? Quanti Ambrosius faciat op-
probrium istud gloriosum, intelligi facile potest ex
iis quæ statim addit: Hoc opprobrium auferri à nobis
nolumus, opprobrium Crucis Domini IESU, quo nostra au-
feruntur opprobria. Hæc vox PAPHNVTII est, & glo-
riantis Pauli, qui & dicit: Superabundo gaudio in omni 2. Cor. 7, 4.
tribulatione nostra.

Et quidem Præsules crucifixi lætitia sic abunda-
runt, vt gloria eorum redundaret, qua fruebantur
in mediis ipsis tormentis, & in nos adhuc redun-
det. Confirmat hoc ipsum Ambrosius lib. 1. Episto-
larum, Epist. 31. *Nos sanguine gloriamur, illos dispendium*
manet. Nos hæc victoriæ loco ducimus, illi iniuriam pu-
tant. Numquam nobis amplius consuluerunt, quàm cum

verberari Christianos, atque proscribi, ac necari iuberent. Premium fecit religio, quod perfidia putabat esse supplicium. Videte magnanimos, per iniuriam, per inopiam, per supplicium nos creuimus.

Crescunt instar PAPHNVTII, & instar palmæ cruciferi, quibus Crux & passio CHRISTI, dum laborant & ægrotant, gloriosa est. Eapropter S. Pater noster Ignatius honoris & gloriæ loco Crucem & passionem CHRISTI reliquit nobis in Regula. *Diligenter animaduertant oportet (magnificiando, summiq̃ue momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini nostri) quantopere iuuat ac conferat ad vitæ spiritualis profectum, omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus quæ mundus amat & amplectitur, & admittere & concupiscere totis viribus quidquid CHRISTVS Dominus amauit & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea quæ mundi sunt sequuntur, diligunt, & querunt magna cum diligentia, honores scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet; sic qui procedunt in spiritu, & seriò CHRISTVM Dominum nostrum sequuntur, amant & ardentè exoptant, quæ iis omnia contraria sunt, indui nimirum eadem veste & insignibus Domini sui pro ipsius amore ac reuerentia, adeò vt, sine offensione vlla diuinæ maiestatis, & absque proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonia*

stimonia & iniurias pati, & stulti haberi & existimari (nulla tamen ad id per eos data occasione) è quòd exoptent assimilari, & imitari aliquo modò Creatorem ac Dominum nostrum IESVM CHRISTVM, eiusque vestibus & insignibus indui: quandoquidem ille ipse propter maiorem profectum nostrum induit, nobisque exemplum dedit, ut in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia adspirante, eum imitari & sequi, cum vera sit via, quae ducit homines ad vitam, velimus. Sic vertitur crux in palmam, quoties vir patiens de vita caelesti, eiusque coronis ac corollis fedulò & ferìò cogitat. Hinc factum, ut cum Basiliscus martyr Chrysofthomo apprensus dixerit, *Bono esto animo, & gaudio exulta inefabili, frater Ioannes; cras enim simul erimus*, in morte ipsa exultauerit. Splendida se veste induit, ut, more triumphatoris, venientem mortem exciperet. Egit triumphum, qui dixit iam moriturus, *Gloria Deo per omnia: & facto signo crucis, per crucem ad palmam venit.* Apprehendit hanc palmam in morte sua Eleazarus Comes, qui sacrum emittens spiritum, *Planè*, inquit, *vici.* Qualis palma, talis & crux, talis & patientia Principum in ipsis pœnis laborum & morborum gloriosa triumphatrix, cuius formam & imaginem lib. de Patientia cap. vlt. descripsit, & depinxit. *Age iam, inquit, si & effigiem habitumq; eius comprehendamus.*

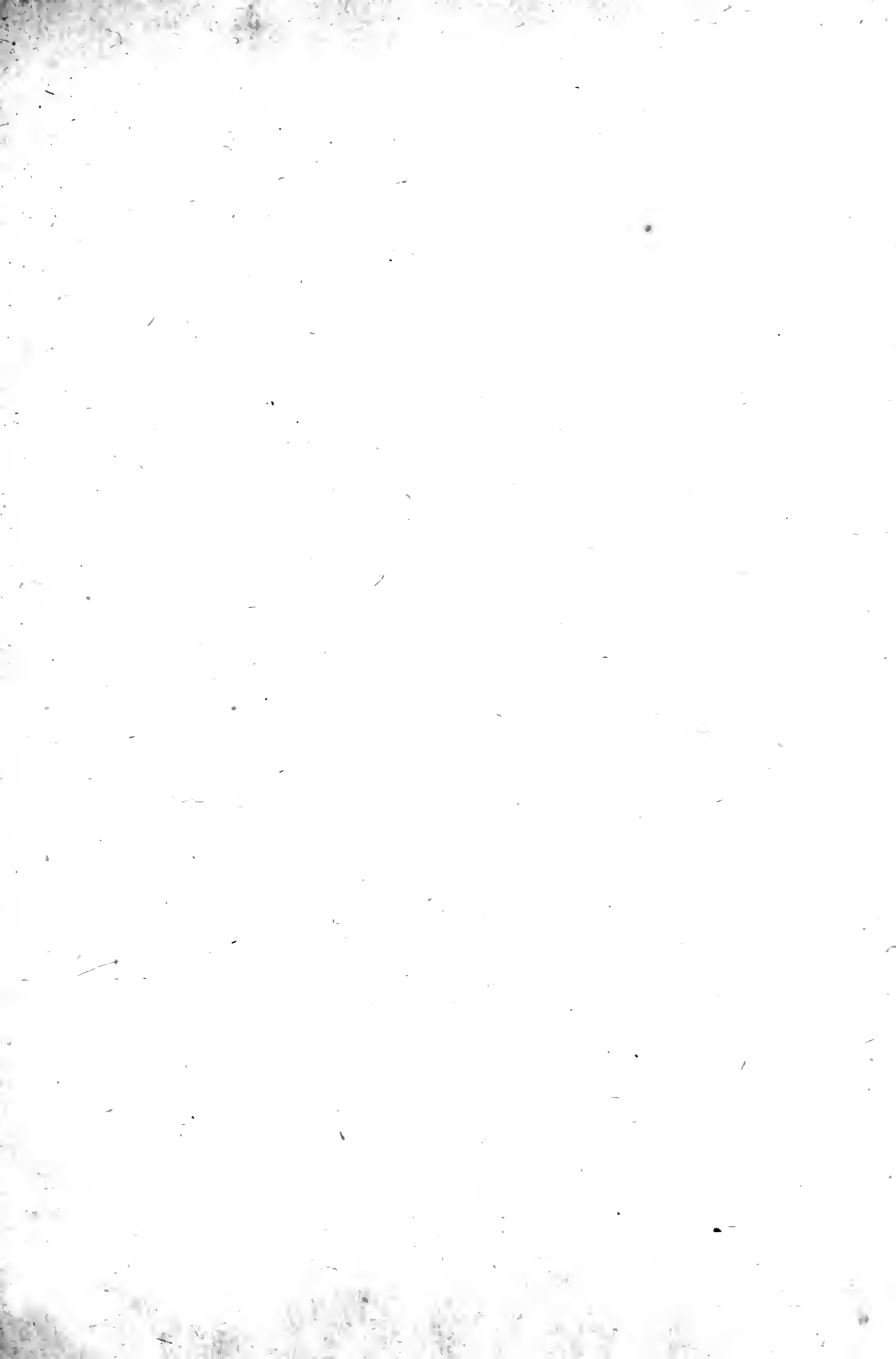
Aureola in cruce & lecto triumphantis.

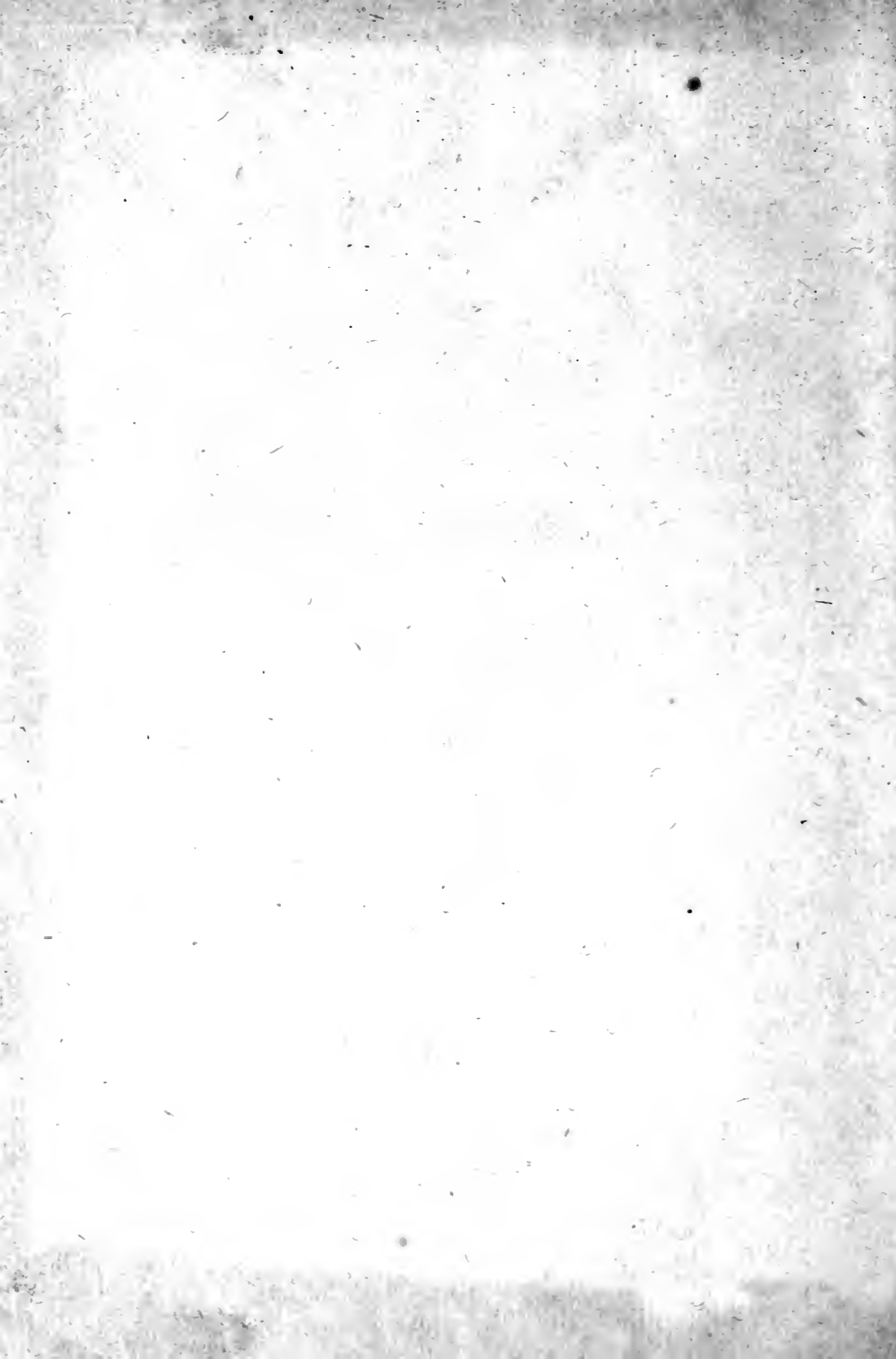
Extrema verba morientis.

Descriptio patientia triumphantis in cruce & lecto. Terullian.

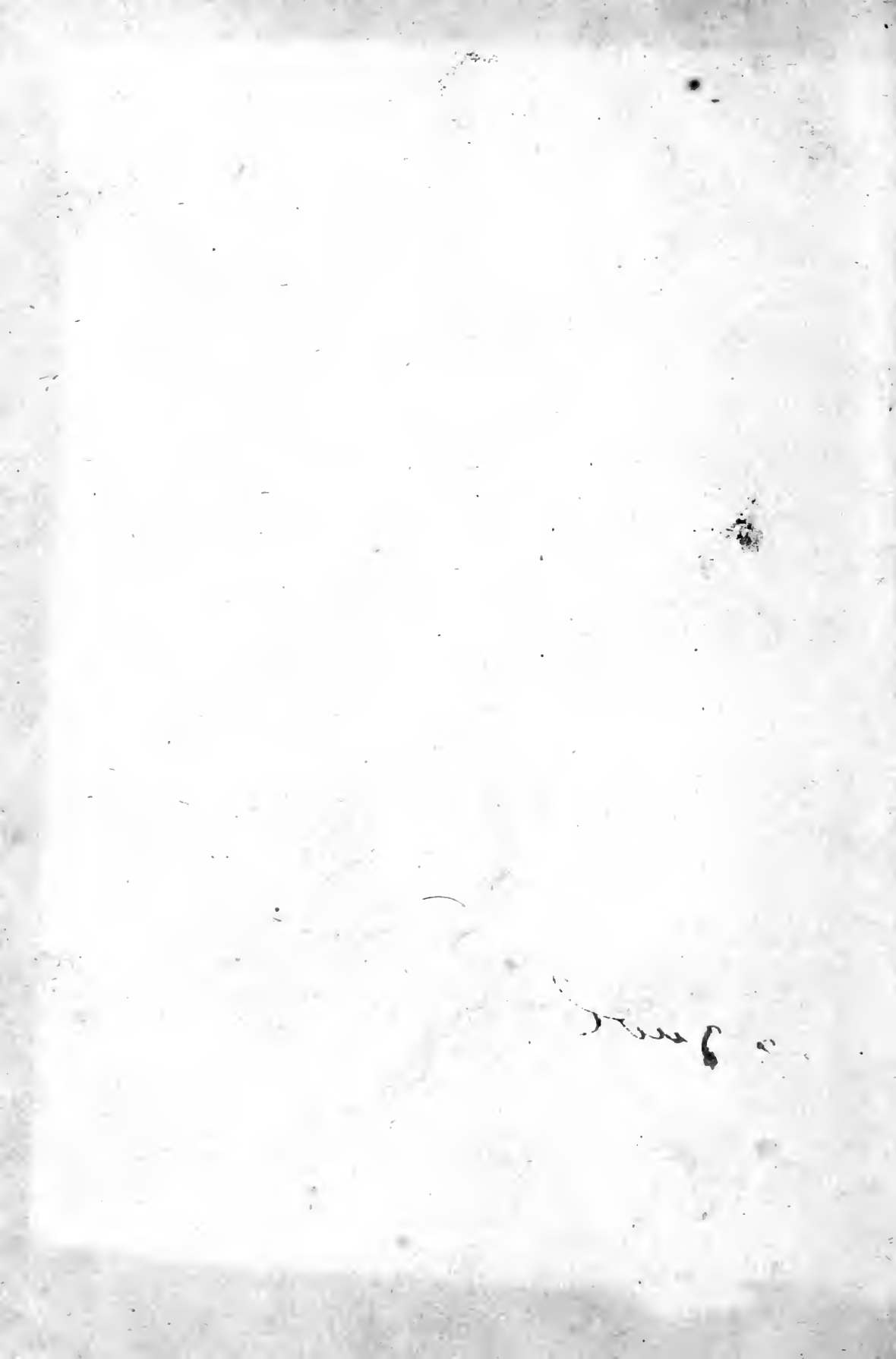
hendamus. *Vultus illi tranquillus & placidus, frons pura, nulla mœroris aut iræ rugositate contracta: remissa æquè in latum modum supercilia, oculis humilitate non infelicitate deiectis. Os taciturnitatis honore signatum. Color qualis securis & innoxiiis. Motus frequens capitis in diabolum, & minax risus. Ceterùm amictus circa pectora candidus, & corpori impressus: vt qui nec inflatur, nec inquietatur. Sedet enim in throno spiritus eius mitissimi & mansuetissimi, qui non turbine glomeratur, non nubilo liuet, sed est teneræ serenitatis, apertus & simplex, quem*

3 Reg. 19, 12. *tertiò vidit Elias. Nam vbi Deus, ibidem & alumna eius, patientia scilicet. Cùm ergo Spiritus Dei descendit, indiuidua patientia comitatur eum. Si nos cum spiritu admiserimus, in nobis morabitur semper: imò nescio an diutiùs perseueret sine sua comite ac ministra. Omni tempore ac loco tangatur necesse est: quodcumque inimicus eius inflexerit, solus sustinere non poterit, carens instrumento sustinendi. Hæc patientiæ ratio, hæc disciplina, hæc opera cælestis & vera.*

7. 12 juol

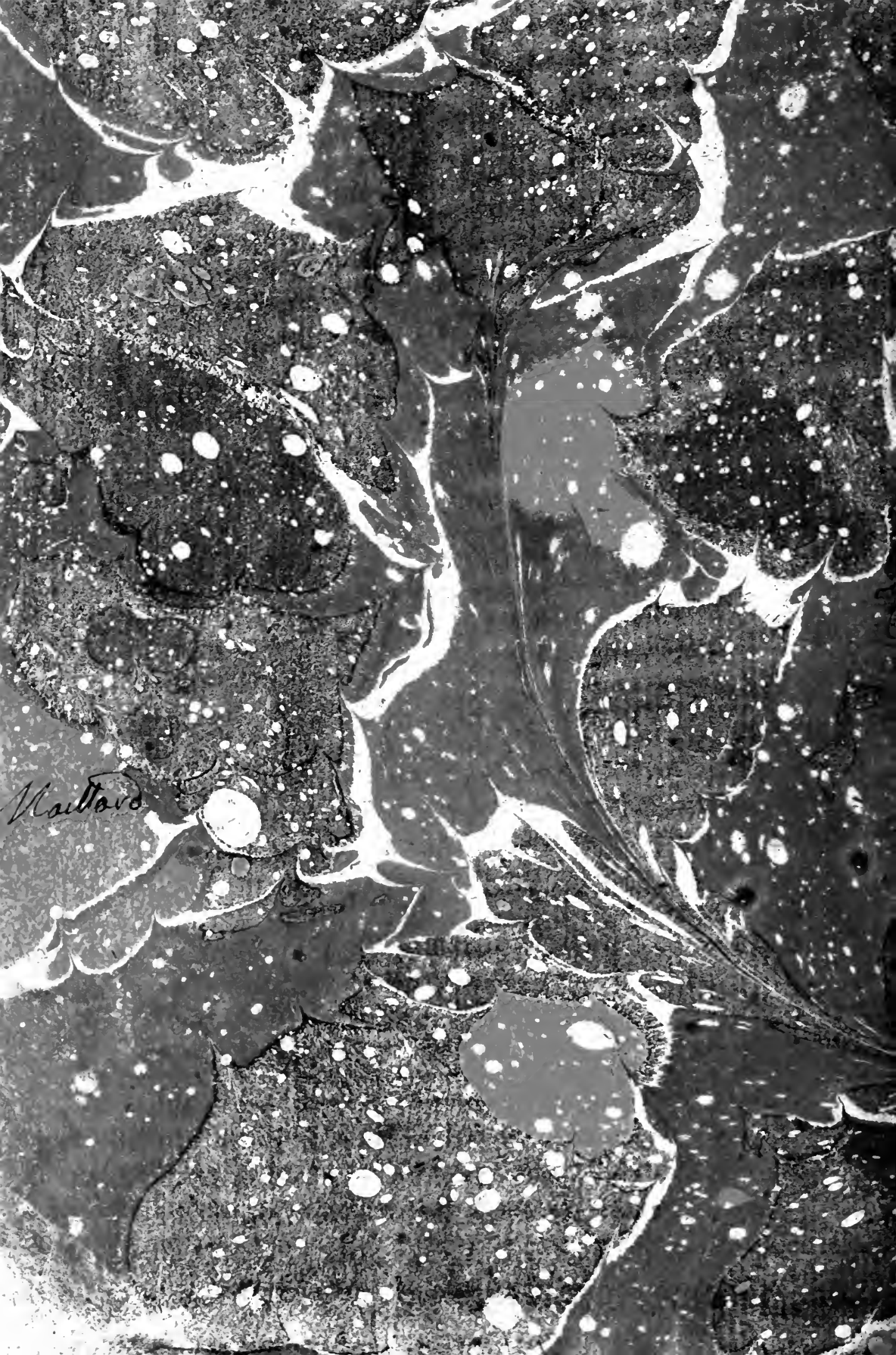

6771

30

^
somme de 24000 francs par
Ch. de Mallory. 1er fra

laire de 24

Maitland

